

ΘΕΜΑ

Μήπως είναι δίκαιοι
οι δασμοί Τραμπ;
Σελ. 10

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Η ανταποδοτικότητα
εφαρμόζεται όπως
βολεύει τις ΗΠΑ

ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Ο πεντάλογος
του Παγκόσμιου
Οργανισμού Εμπορίου

Με Nurofen,
ο πονοκέφαλος δεν
θα χαλάσει
τη στιγμή.

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΙΝΤΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ.
ΣΥΝΔΥΟΜΕΝΕΣ ΤΩΝ ΔΥΩΝ Η ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΑΣ.

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Αγνωστη για Έλληνες η κυκλική οικονομία

Αυξημένη ευαισθησία για θέματα κλιματικής αλλαγής και περιβάλλοντος δείχνουν οι Έλληνες πολίτες. Ωστόσο, σύμφωνα με έρευνα, ένας στους δύο αγνοεί τον όρο «κυκλική οικονομία», το μοντέλο δηλαδή της οικονομίας που στοχεύει στον περιορισμό της σπατάλης πόρων και στη δημιουργία ενός βιώσιμου συστήματος παραγωγής και κατανάλωσης. **Σελ. 19**

**ΛΙΓΟΤΕΡΟΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
ΣΤΑ ΜΑΚΡΙΝΑ ΤΑΞΙΔΙΑ
ΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ ΟΙ ΒΡΕΤΑΝΟΙ**
Σελ. 13

**ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΑΥΞΗΣΗ
ΣΤΑ 36,22 ΤΡΙΣ. ΔΟΛΑΡΙΑ
ΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΧΡΕΟΣ**
Σελ. 8

Fintech πολιορκούν μικρές τράπεζες

Κινητικότητα στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα με εξαγορές και προσπάθειες απόκτησης τραπεζικής άδειας

Υπό στενή πολιορκία εταιρειών τεχνολογίας και χρηματοοικονομικών οργανισμών τελούν μικρές τράπεζες στην Κύπρο. Απώτερος πιθανός στόχος είναι η απόκτηση τραπεζικής άδειας επί ευρωπαϊκού εδάφους. Στο προσκήνιο οι

τράπεζες Ancoria Bank και Cdb Bank, οι οποίες από ό,τι φαίνεται «πολιορκούνται» εκ νέου από διαφορετικές μεγάλες fintech με παρουσία εντός και εκτός Κύπρου. Αφού μία αντίστροφη διαδικασία δεν γίνεται από τις δύο τρά-

πεζες, δηλαδή να απορροφήσουν κάποια εταιρεία fintech τώρα που έχουν αυξημένα κέρδη λόγω επιτοκίων, άρα και να διαφοροποιήσουν το επιχειρηματικό τους μοντέλο, έρχονται εταιρείες fintech και είτε συζητούν, είτε έχουν προχω-

ρήσει σε αίτηση για αποκτίσή τους, είτε έχουν μπει ήδη στο μετοχικό τους κεφάλαιο. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει ήδη αιτήσεις από εταιρείες fintech για απόκτηση τραπεζικής άδειας, οι οποίες μέχρι στιγμής δεν έχουν δοθεί.

Τράπεζες που έχουν ρίζες από Ελλάδα, αλλά και ισχυρή ή και πρωταγωνιστική παρουσία στην Κύπρο, έχουν προχωρήσει στην εξαγορά fintech για απόκτηση της τεχνολογικής υπεροχής που προσφέρουν. **Σελ. 4**

Ρεκόρ καταναλωτικών δαπανών από κροίσους στις ΗΠΑ

Η οικονομία των ΗΠΑ εξαρτάται όλο και περισσότερο από τους πλουσιότερους πολίτες, καθώς ο πληθωρισμός και η ακρίβεια έχουν εξουθενώσει οικονομικά τη μεγάλη πλειονότητα των Αμερικανών, που αναγκάζονται να περιορίζουν τις αγορές τους. Στο μεταξύ, όμως, οι πλουσιότεροι Αμερικανοί δαπανούν στα πάντα, από δείλινα σε ακριβά ρεστοράν μέχρι σε τσάντες πολυτελείας και πλέον στηρίζουν καθοριστικά την οικονομία, που αποτελείται κατά 68,8% από τις καταναλωτικές δαπάνες. Το ποσοστό των καταναλωτικών δαπανών που προέρχεται από το πλουσιότερο 10% των Αμερικανών πολιτών, όσων δηλαδή έχουν εισοδήματα περίπου 250.000 δολ. ετησίως, έχει φτάσει το 49,7%. **Σελ. 12**

ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ

Αναμένει επιστροφή δυτικών εταιρειών

Η αποχώρηση των δυτικών εταιρειών από τη Ρωσία είχε σημαντικό κόστος για πολλές από αυτές, και κάποιες θα θελήσουν να επιστρέψουν εάν αρθούν οι σκληρές κυρώσεις. Οι δυ-

τικές εταιρείες έχουν παραδεχθεί ζημιές ύψους 107 δισ. δολ. Σύμφωνα, ωστόσο, με άλλες εκτιμήσεις, η ζημία των αμερικανικών εταιρειών έφτασε στα 324 δισ. δολ. **Σελ. 9**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΑΪΑ ΠΑΝΤΙΤΣ

Η νέα γενιά AI θα βασίζεται στην ομιλία

«Η τεχνητή νοημοσύνη πρέπει να αποτελέσει κληρονομιά για ολόκληρο το ανθρώπινο είδος», σχολιάζει στην «Κ» η Μάια Παντίτς, ειδική σύμβουλος της Neom, κοσμητώρ Πληρο-

φορικής στο Πανεπιστήμιο Neom και καθηγήτρια Τεχνητής Νοημοσύνης στο Imperial College. Προσθέτει ότι η επόμενη γενιά της AI θα βασίζεται στην ομιλία. **Σελ. 14**

Εκστρατεία για εγγραφές στο μπτρώ για AirBnb

Δηλώσεις Κώστα Κουμής

Νέα εκστρατεία για αύξηση του αριθμού των εγγραφών των καταλυμάτων τύπου AirBnb στο μπτρώ που διατηρεί, ξεκινά άμεσα το υφυπ. Τουρισμού. Όπως δήλωσε στην «Κ» ο Κώστας Κουμής, εκκρεμούν 1.275 αιτήσεις για εγγραφή. Μεγάλη πρόκληση αποτελεί το φαινόμενο της παραενοδοχίας. **Σελ. 7**

Τα καρτέλ από την Takata και γιατί γλίτωσε το πρόστιμο

Βοούσαν οι ανακλήσεις

Οι ανακλήσεις για Takata βοούσαν το 2019 και το 2020 στην Ε.Ε. Επίσης, η Κομισιόν διαπίστωσε ότι η εταιρεία Takata συμμετείχε σε καρτέλ καταστράτηγησης αντιμονοπωλιακών κανόνων, μαζί με τις Autoliv και TRW. Η Κομισιόν επέβαλε πρόστιμο 368,2 εκατ. στις δύο εταιρείες, ενώ η Takata εξασφάλισε «ασυλία», καθώς συνεργάστηκε τότε με τις αρχές της Ε.Ε. **Σελ. 6**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 5

■ **Ανάμικτα συναισθήματα στην Ε.Ε. από αποτελέσματα εκλογών στη Γερμανία**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Η ανάκαμψη δεν είναι θέμα επιτοκίων

Καθώς η ευρωπαϊκή οικονομία συνεχίζει να πορεύεται σε αχαρτογράφητα νερά, η νομισματική πολιτική της ΕΚΤ φτάνει σε κομβικό σημείο, αναζητώντας τη λεπτή ισορροπία που μπορεί να εξευρεθεί σε ένα οικονομικό περιβάλλον εσωτερικών πληθωριστικών πιέσεων και υποτονικής ζήτησης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία, η οικονομική δραστηριότητα μηνός Φεβρουαρίου παραμένει καθηλωμένη στο οριακό σημείο που ξεχωρίζει την ύφεση από την ανάπτυξη, την ίδια στιγμή που ο πληθωρισμός κυμαίνεται στο 2,5%, το ψηλότερο σημείο από τον Απρίλη του 2023.

Εντός της νομισματικής επιτροπής οι πληροφορίες κάνουν λόγο για αντικρουόμενες απόψεις όσον αφορά στην πορεία των επιτοκίων. Για παράδειγμα, ο Βέλγος κεντρικός τραπε-

ζίτης εκφράζει έντονες ανησυχίες κατά πόσο ενδεικνύεται η συνέχιση των μειώσεων και ζητά μια πιο προσεκτική και βασισμένη σε στοιχεία ανάλυση πριν από κάθε απόφαση. Παρόμοια στάση διατηρεί και το εκτελεστικό μέλος Isabel Schnabel, η οποία θέτει ζήτημα παύσης των μειώσεων μιας και το κόστος δανεισμού είναι ήδη σημαντικά μειωμένο και οι πληθωριστικές πιέσεις υπαρκτές.

Με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα οι αγορές προεξοφλούν συνέχιση της αποκλιμάκωσης των επιτοκίων, προσγγίζοντας το όριο του 2% από 2,75% που είναι σήμερα. Δυστυχώς, όμως, οι προβλέψεις για τον πληθωρισμό δεν επιβεβαιώνονται αφού οι προηγούμενες εξαγγελίες της ΕΚΤ φωτογράφιζαν επιστροφή του πληθωρισμού στο 2% κατά το δεύτερο τρίμηνο του

2025. Όμως, οι συνθήκες στο εσωτερικό της οικονομίας της Ευρωζώνης χαρακτηρίζονται από πιέσεις που ασκεί στις τιμές ο κλάδος των υπηρεσιών και δεν αφήνουν να επιβεβαιωθούν οι εκτιμήσεις.

Η κατάσταση στην Ευρωζώνη εξαλλοτίζεται σε γρίφο για γερούς λύτες. Από τη μια έχουμε οικονομική στασιμότητα και από την άλλη ακρίβεια, ένας συνδυασμός που θέτει σοβαρούς προβληματισμούς, αφού περαιτέρω μειώσεις ίσως προκαλέσουν ανάφλεξη του πληθωρισμού, χωρίς να είναι βέβαιο ότι η ανάκαμψη είναι μόνο θέμα επιτοκίων και δεν θα απαιτήσει πολλά περισσότερα.

Σε ένα τόσο δύσκολο περιβάλλον η ΕΚΤ θα χρειαστεί να περάσει μέσα από συμπληγάδες, αφού πέραν των εσωτερικών προβλημάτων της Ευ-

ρωζώνης θα πρέπει να χειριστεί και ένα δύσκολο διεθνές περιβάλλον. Ένα διεθνές περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από διάφορους εμπορικούς πολέμους, κηρυγμένους και ακήρυκτους, που συνδυάζεται από έντονη μεταβλητότητα στις τιμές της ενέργειας.

Για τη λήψη των επόμενων αποφάσεων οι μεταβλητές που θα πρέπει να αξιολογηθούν είναι πολλές και σε αρκετές περιπτώσεις αντικρουόμενες. Θα πρέπει συνεπώς να συμψηφιστούν οι εκτιμήσεις για την εξέλιξη του πληθωρισμού, οι αναπτυξιακές προοπτικές της Ευρωζώνης αλλά και οι κίνδυνοι για ύφεση, οι συνθήκες στην αγορά εργασίας και η εξέλιξη των μισθών, οι προσδοκίες των αγορών και οι χρηματοοικονομικές συνθήκες, τα δημοσιονομικά δεδομένα και τις εξω-

τερικές πιέσεις καθώς επίσης και τις αποφάσεις της FED που καθορίζουν την πολύ σημαντική ισοτιμία ευρώ-δολάριο.

Η συνέχεια, λοιπόν, πολύ πιθανόν να επιφυλάσσει παύση στις νομισματικές αποφάσεις, αφήνοντας τον χρόνο να κυλήσει υπέρ της καλύτερης αξιολόγησης των δεδομένων. Αν και μια τέτοια απόφαση σαφώς θα προκαλέσει απογοήτευση στις αγορές, οι οποίες ανέμεναν πιο επιθετικές κινήσεις σύμφωνα και με τις επίσημες τοποθετήσεις της ΕΚΤ, η συγκεκριμένη διαμορφώνεται με τρόπο που επιβάλει ένα νέο αφήγημα. Αν βέβαια σε αυτό το αφήγημα μπορεί να χωρέσει και μια συνολική αναθεώρηση της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, είναι κάτι που μόνο ο χρόνος μπορεί να δείξει.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback!**

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK

Παζαρεύοντας παιδεία και πατρίδα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Πολύς λόγος για το πρόγραμμα Imagine και φανταστείτε να το είχαν πάρει και νωρίτερα χαμπάρι... Ένα πρόγραμμα που ο T/k ηγέτης Ερσίν Τατάρ διέκοψε το 2022, και αυτές τις μέρες το περιέλαβαν και σε εμάς και θυμήθηκαν πως κινδυνεύουν τα παιδιά και απαιτούν την παραιτήση της υπουργού Παιδείας, λες και έχουν «κοτσανιάσει» την παιδεία του τόπου. Για χάρη συζήτησης να δεχθώ τις φωνές εκείνες που λένε ότι παρόμοια προγράμματα εξυπηρετούν αλλότριους σκοπούς, να δεχθώ ακόμη πως οι επισκέψεις στα κατεχόμενα χωριά, τις κατεχόμενες κωμοπόλεις και πόλεις, είναι κατακριτές και πράξεις πρόδηλα προδοτικές, να δεχθώ επίσης πως οι συναναστροφές των νέων είναι ακρείαστες και δεν προσφέρουν τίποτε, είναι χαμένος χρόνος...

Αλλά αυτές οι φωνές τι προτείνουν; Πώς θα επανενωθεί ο τόπος μετά από 50+1 χρόνια κατοχής και διαιρέσης; Με τα όπλα; Με ατέρμονες συζητήσεις, αφορισμούς και συνθήματα; Πώς οι νέες γενιές θα μάθουν τον τόπο; Με μαθήματα πατριδογνωσίας, που στο τέλος καταλήγουν να είναι ρητορικές κορώνες πατριδοκαμπλίας;

Για να πετύχεις κάτι πρέπει και να προτείνεις κάτι, για να αλλάξει κάτι πρέπει να υπάρχει ένα σχέδιο, ένας στόχος και δεν αρκεί εν έτει 2025 ο στόχος να είναι ο ίδιος με εκείνον του 1974.

Για να μην ξεχάσει ο νέος άνθρωπος ότι ο παππούς και η γιαγιά κάποτε ζούσε σε έναν τόπο, με κάποιον τρόπο θα πρέπει να συνδεθεί μαζί του, είτε αυτός είναι επίσκεψη, είτε αυτός είναι συναντήσεις και ανταλλαγή απόψεων, είτε είναι αναστοχασμός για τα παρελθόντα, χωρίς παρωπίδες και βεβαιότητες. Θεωρώ πως δεν γίνεται να πιστεύουμε στο μήνυμα του «Δεν ξεχνώ», όταν υπάρχουν τσούρμα που λένε, «να φαντάζεστε για να μην ξεχνάτε». Οι εκατέρωθεν ακραίες φωνές πετυχαίνουν τον στόχο τους, εμείς από εδώ και εσείς από εκεί, ή όπως μου είπε υπερήλικος T/k της Βιτόδας, «είμαστε καλοί μόνο να πίνουμε ζιβανιές μαζί»... Ε! αυτή την πεποίθηση οφείλουμε να αλλάζουμε το 2025, πως μπορούμε να φανταζόμαστε έναν κοινό τόπο, αντί να δημιουργούμε μη-τόπους.

Σε μία εποχή που όλα φαίνονται να είναι τόσο θαμπά, σε τόσους κρίσιμους καιρούς, στα χρόνια που ο κόσμος όπως τον ξέρουμε ακροβατεί και μετεωρίζεται είναι απαραίτητο να κρατιούνται ζωντανές οι δυνάμεις εκείνες που στοχεύουν στην καλύτερηση και όχι εκείνες που επενδύουν μόνιμα στη διαίρεση.

Σέβωμαι απεριόριστα εκείνη τη γενιά και τους ανθρώπους που δεν θέλουν και δεν αντέχουν να αναθυμούνται τα περασμένα, που δεν επιθυμούν να δουν τους γενέθλιους τόπους τους. Δεν θα έλεγα όμως το ίδιο για εκείνους που αναμασούν εδώ και 50+1 χρόνια την ίδια καρμέλα της απόστασης από την πραγματικότητα. Μοιράζοντας πατριδοσμία και αναθεματίζοντας στιδήποτε παρεκκλίνει από το στείο αφήγημά τους. Πόσο νομίζουμε άραγε πως ζουν οι μνήμες; Πεθαίνουν και αυτές μαζί με εμάς, και ό, τι επίζει από τον τόπο, η ανάπτυξη το στέλνει στην άβυσσο της λησμονιάς.

Όσο με αφορά προσωπικά, έχοντας επισκεφθεί 136 κατεχόμενα χωριά, είδα επιγραφές που ευωδιάζαν μνήμη, συνάντησα ανθρώπους που δεν είχαν ξεχάσει ούτε αυτοί, και άλλους που πάσχιζαν να μη θυμούνται. Έμαθα τον τόπο, για να μπορώ να θυμάμαι, και να λέω πως αξίζει να είμαστε παρόντες στο σήμερα, αλλά και να μην αφήνουμε το χθες σε χέρια ανόσια.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Μαθήτρες και μαθητές από σχολεία ολόκληρης της Κυπριακής Δημοκρατίας, μαζί με τους καθηγητές και τους καθηγήτρές τους, καλούνται επί σκηνής, για να δείξουν ως πού φτάνει η δημιουργικότητά τους και να μυηθούν στον μαγικό κόσμο του θεάτρου. Η φωτογραφία από παλαιότερη παράσταση σχολικής παράστασης.

Ξεκίνησαν οι 36οι Παγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου

Ξεκίνησαν τη Δευτέρα οι 36οι Παγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου, που συνδιοργανώνουν το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου και θα διαρκέσουν έως τις 31 Μαρτίου.

Στους φετινούς Αγώνες συμμετέχουν 53 σχολεία Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης, δημόσια και ιδιωτικά, από τις περιφέρειες Λευκωσίας, Λάρνακας-Ελεούθρας Αμμόχωστου, Λεμεσού και Πάφου, τα οποία θα παρουσιάσουν έργα από το σύγχρονο ελληνικό και ξένο ρεπερτόριο καθώς επίσης και έργα από το αρχαίο δραματολόγιο. Μεγάλο ενδιαφέρον έχει η επιλογή των έργων που το κάθε σχολείο έχει επιλέξει να ανεβάσει, μιας και έτσι δίνεται στα παιδιά η ευκαιρία όχι μόνο να αναμετρηθούν με τους ρόλους τους, αλλά και να «διαβάσουν» κόσμους διαφορετικούς, να ζήσουν σε χρόνια και καιρούς αλλοτινούς, και φυσικά να βγάλουν τα δικά τους συμπεράσματα για τον κόσμο του σήμερα. Έξι σχολεία επέλεξαν να αναμετρηθούν με το αρχαίο δράμα, ανεβάζοντας έργα του Αριστοφάνη και του Ευριπίδη, άλλα σχολεία

Κάθε παράσταση που θα ανέβει έχει φυσικά τη δική της αξία, μα πάνω από όλα σημαίνει πως ανεξαρτήτως αποτελέσματος του διαγωνισμού, νικητές είναι ο πολιτισμός που η Πολιτεία οφείλει να καλλιεργεί εξ απαλών ονύχων.

διάλεξαν σύγχρονη ελληνική και κυπριακή κωμωδία και θθογραφία, καθώς και έργα με ιστορικό υπόβαθρο, γνωστών και λιγότερο γνωστών, στο ευρύ κοινό, συγγραφέων, αλλά και επιλογές από την ευρωπαϊκή δραματολογία σημαντικών θεατρικών συγγραφέων.

Μαθήτρες και μαθητές, λοιπόν, από σχολεία ολόκληρης της Κυπριακής Δημοκρατίας, μαζί με τους καθηγητές και τις καθηγήτρές τους καλούνται επί σκηνής,

Η φρέσκια αφίσσα των 36ων Παγκύπριων Σχολικών Αγώνων Θεάτρου είναι έργο του καλλιτέχνη Γιώργου Τσαγγάρη.

για να δείξουν ως πού φτάνει η δημιουργικότητά τους και να μυηθούν στον μαγικό κόσμο του θεάτρου.

Κάθε παράσταση που θα ανέβει έχει φυσικά τη δική της αξία, μα πάνω από όλα σημαίνει πως ανεξαρτήτως αποτελέσματος του διαγωνισμού, νικητές είναι ο πολιτισμός που η Πολιτεία οφείλει να καλλιεργεί εξ απαλών ονύχων και φυσικά ο μαθητικός κόσμος, μαζί με τους υπεύθυνους για την παράσταση καθηγητές/τριές τους. Έτσι ή μάλλον και έτσι δημιουργείται το θεατρόφιλο κοινό του αύριο, αλλά και πολίτες με ορίζοντες ανοικτούς. Γι' αυτό η στήλη δίνει συγχαρητήρια από τώρα σε όλες τις ομάδες όλων των σχολείων και πλέον δεν μένει παρά να δούμε ποια θα «κλέψουν» την παράσταση, λίγο περισσότερο από τα άλλα.

Οι Σχολικοί Αγώνες είναι ένας σταθερός θεσμός που δίνει την ευκαιρία εδώ και πολλά χρόνια σε εκατοντάδες μαθητές να ανακαλύψουν την ομορφιά της δημιουργίας, και μέσα από πολλά δουλειά και προσπάθεια, ενισχύοντας έτσι και την ιδέα της συνεργασίας.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Brahms and Modern Reflections

Ο οργανισμός Technopolis 20 διοργανώνει συναυλία πιάνο αφιερωμένη στη μουσική για τέσσερα χέρια με τον Ανδρέα Καραγιώργη και την Μαρίαννα Γεωργίου. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τους εντυπωσιακούς Ούγγρικούς χορούς του Μπραμς, τη Σονάτα για τέσσερα χέρια του Πουλένκ, καθώς και επιλεγμένα σύγχρονα σόλο έργα, όπως η Ρομάντζα σε Ρε ύφεση μείζοντα του Σιμπέλιους αλλά και επιλεγμένα κομμάτια από τη συλλογή Kinderlaunen του Νικόλα Οικονόμου. Οι δυο πιανίστες, καταγόμενοι από την Πάφο, διαθέτουν μακρόχρονη εμπειρία και έχουν πραγματοποιήσει εμφανίσεις τόσο στην Κύπρο στο εξωτερικό. Η δεξιοτεχνία, η μουσική ευαισθησία και η καλλιτεχνική ωριμότητα τους εγγυώνται μια βραδιά γεμάτη συναίσθημα και ηχητική ποικιλία.

Μαρκίδειο Θέατρο Πάφου, Τρίτη 4 Μαρτίου, ώρα 8:0.0. Πληροφορίες/Εισιτήρια τηλέφωνο 70002420 | www.technopolis20.com

«Ο Ελέφας»

Το Θέατρο Δέντρο παρουσιάζει το έργο του Κώστα Βοσταντζόγλου «Ο Ελέφας». Μια μαύρη κωμωδία για την ελληνική ύπαιθρο, όπου το χιούμορ συναντά τη σκληρή πραγματικότητα, σε σκηνοθεσία Γιάννη Λεοντάρη. Ένα τολμηρό έργο, εμπνευσμένο από ένα πραγματικό περιστατικό. Ο Ελέφας είναι μία κωμωδία για την σκοτεινή πλευρά της σύγχρονης υπαίθρου. Ένα βιτριολικό σχόλιο για την πατριαρχία, με φόντο ένα απομακρυσμένο αγροτόπιο. Μια μαύρη κωμωδία που ταραξεί τα «μ-

συχία» του θεατή αποκαλύπτοντας με σκληρότητα αλλά και με χιούμορ εκείνη την πλευρά των οικογενειακών σχέσεων που δεν θέλουμε να βλέπουμε και τη θυμόμαστε μόνο μέσα από τα δελτία των ειδήσεων. Παίζουν οι ηθοποιοί: Κατερίνα Λούρα, Μάριος Μεττής, Λοΐζος Παπαγεωργίου, Νάγια Τ. Καρακώστα, Ελένη Σμυρνιού, Δήμητρα Χατζηγιάννη.

Παραστάσεις Παρασκευή και Σάββατο, ώρα 8:30 μ.μ. Κυριακή 7:00 μ.μ. έως 30 Μαρτίου. Θέατρο Δέντρο, Ενότητας 44Β, Παλλουριώτισσα, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 99520835.

«I'm Still Here»

Ξεκινούν από τις 27 Φεβρουαρίου οι προβολές της ταινίας «I'm Still Here» του Walter Salles στον κινηματογράφο Πάνθεον. Η ταινία είναι βασισμένη στα best-seller απομνημονεύματα του Marcelo Rubens Paiva, στα οποία η μητέρα του έρχεται ξαφνικά αντιμέτωπη με μια νέα κατάσταση, όταν ο σύζυγός της συλλαμβάνεται από το στρατιωτικό καθεστώς στη Βραζιλία, το 1971. Γλώσσα: Πορτογαλικά με ελληνικούς και αγγλικούς υπότιτλους.

Καθημερινές προβολές έως 12 Μαρτίου, ώρα 8:30 μ.μ. Σαββατοκύριακο 1 και 8 Μαρτίου, ώρα 7:30 μ.μ. και 8:30 μ.μ. Στις 3 και 10 Μαρτίου η ταινία δεν θα προβληθεί. Εισιτήρια <https://pantheon-theatre.com> και στο Ταμείο του κινηματογράφου. Πάνθεον, Διαγόρου 29, Λευκωσία.

Ο Γιώργος Κοτσώνης στην Αποκάλυψη

Ο Γιώργος Κοτσώνης επιστρέφει στη Λευκωσία με νέα έργα ζωγραφικής τα

Το Θέατρο Δέντρο παρουσιάζει το έργο του Κώστα Βοσταντζόγλου «Ο Ελέφας», σε σκηνοθεσία Γιάννη Λεοντάρη.

Συνεχίζεται στο Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας η προσωρινή έκθεση «Sector 2: Λευκωσία».

οποία εκθέτει στην γκαλερί Αποκάλυψη. Η γκαλερί θα κάνει μια μικρή σύντομη αναδρομή στην πολύχρονη δραστηρία βιογραφία του, η οποία παρουσιάζει ισοδύναμο ενδιαφέρον με την τέχνη του. Ο Κοτσώνης, ο κατεξοχήν καλλιτέχνης που εξυμνεί με ένα

μοναδικό τρόπο τη γυναίκα, έχει καταπιαστεί επίσης στην πολύχρονη καλλιτεχνική του πορεία με πληθώρα θεμάτων. Ο τόπος, η ιστορία, η θρησκεία και η φύση, ο κόσμος του, είναι αυτά που κυριαρχούν μαζί με τη γυναικεία φιγούρα στην καλλιτεχνική

του έκφραση. Είναι άφοβος σε κάθε τεχνική και τολμηρός λάτρης του πειραματισμού, δημιουργεί ποιητικά πάνω στον καμβά με κάθε υλικό και τεχνική, λάδι, ακρυλικό, τέμπερα κάρβουνο, φυσικές ψηφίδες. Κρατώντας την ανθρώπινη φυσιογνωμία πετυχαίνει και

αναβιβάζει την όψη τους σε άλλο επίπεδο που μας δίδει ασυνήθιστη ομορφιά, πρεμία και γαλήνη. **Διάρκεια** έως 22 Μαρτίου. Γκαλερί Αποκάλυψη, Χύτρων 30, Λευκωσία. Πληροφορίες τηλέφωνο 22300150.

Sector 2: Λευκωσία

Συνεχίζεται στο Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας η προσωρινή έκθεση «Sector 2: Λευκωσία». Στην έκθεση ξεδιπλώνεται η ιστορία της δημιουργίας της Πρόσνης Γραμμής στη Λευκωσία με την παρουσίαση τόσο ιστορικών τεκμηρίων, αντικειμένων, έργων τέχνης και προφορικών μαρτυριών, όσο και καλλιτεχνικών παρεμβάσεων (installations και video arts). Ειδικότερα, το όλο εγχείρημα έρχεται να ρίξει φως σε άγνωστες πτυχές της ιστορίας, προσκαλώντας παράλληλα τον επισκέπτη να αντιληφθεί το συλλογικό τραύμα που εξακολουθούν να βιώνουν οι Λευκωσιτάτες εκατέρωθεν μιας διαχωριστικής γραμμής σε μια πόλη οικεία και ξένη ταυτόχρονα. Ο εκθεσιακός χώρος, μέσα από το μουσειογραφικό αφήγημα της μοιρασμένης πόλης, καθίσταται δαιδαλώδης και πυκνός, εκφράζοντας αφ' ενός τη στενότητα και τα αδιέξοδα των δρόμων της Λευκωσίας και αφ' ετέρου τη σταδιακή αποξένωση και τα αδιέξοδα στη ζωή των πολιτών της στα περάσματα αυτών των έξι δεκαετιών. Μία πλούσια σε κείμενα και φωτογραφικό υλικό έκθεση, στην οποία περιλαμβάνονται επίσης το ιστορικό χρονολόγιο της έκθεσης και αποσπάσματα από σημαντικές μαρτυρίες.

Διάρκεια έκθεσης έως 31 Οκτωβρίου. Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο Λευκωσίας, Αίθουσα Προσωρινών Εκθέσεων, Ιπποκράτους 15-17, Λευκωσία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

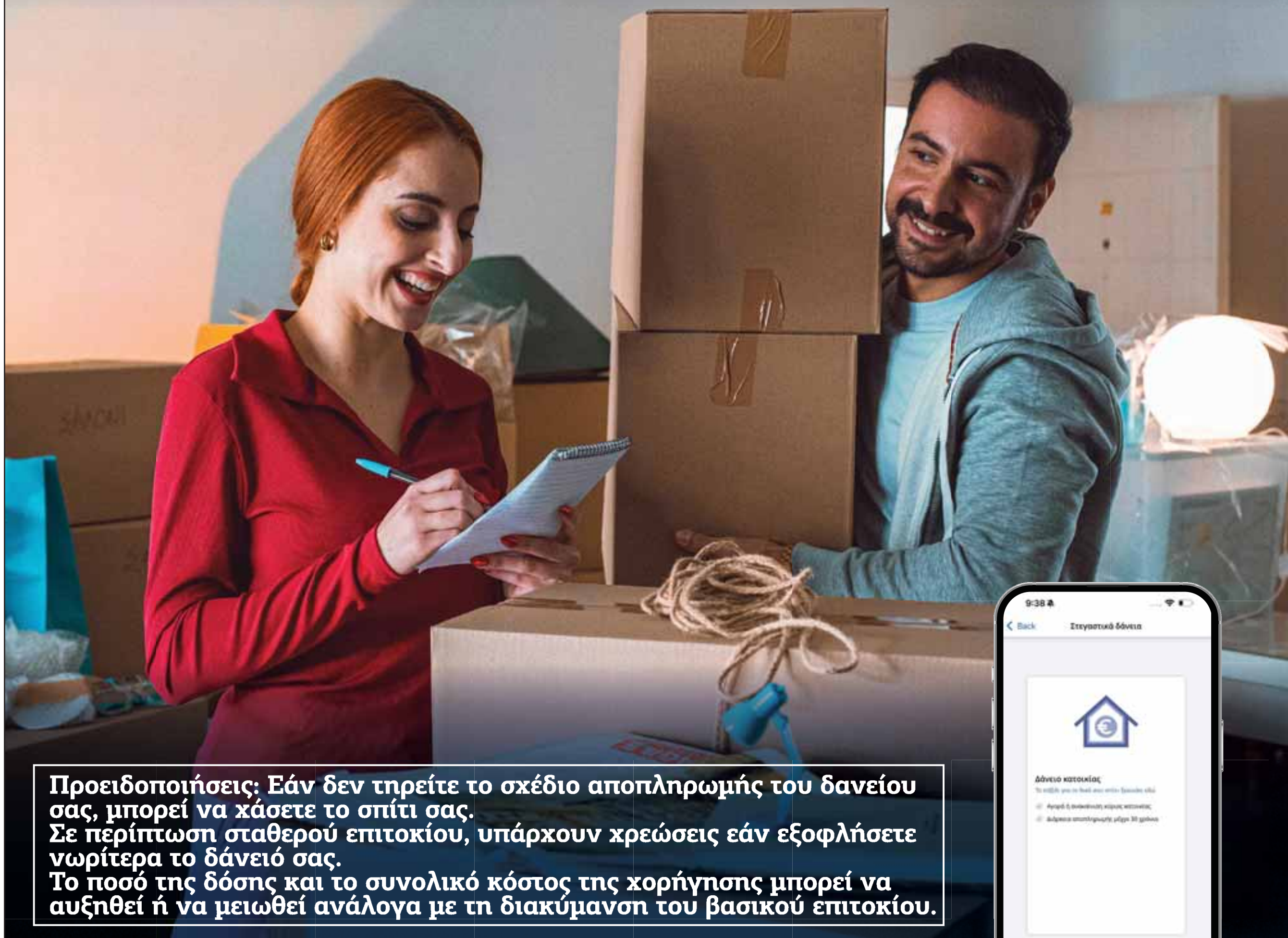
CONNECT

🌐 ONLINE | 📱 MOBILE APP | 💳 CONTACT PAY | 💼 WALLETS | 🏧 ATM

Αίτηση για **Δάνειο Κατοικίας** μέσω του Hellenic Bank Mobile App.

- Με επιλογή **σταθερού επιτοκίου** για τα **πρώτα 3 ή 5 χρόνια** βάσει κριτηρίων της Τράπεζας.
- **Χαμηλότερο κυμαινόμενο επιτόκιο** για Δάνειο «Green» κατοικία.
- Μέχρι **€2,000 cashback** με το σχέδιο **My Home Rewards**.

Το μέλλον είναι εδώ. **Ζήσ'το σήμερα!**

Προειδοποιήσεις: Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας.
Σε περίπτωση σταθερού επιτοκίου, υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας.
Το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Περισσότερα στο <https://www.hellenicbank.com/housingloans>
Ισχύουν Όροι & Προϋποθέσεις

 HELLENIC BANK

Μέλος του Ομίλου **EUROBANK**

Fintech πολιορκούν Ancoria Bank και Cdb Bank

Εντονη κινητικότητα στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα με εξαγορές και προσπάθειες απόκτησης τραπεζικής άδειας

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Στο στόχαστρο έχουν βάλει τις μικρές τράπεζες στην Κύπρο εταιρείες τεχνολογίας και χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, με απώτερο πιθανό σκοπό την απόκτηση τραπεζικής άδειας επί ευρωπαϊκού εδάφους. Στο προσκήνιο οι τράπεζες Ancoria Bank και Cdb Bank, οι οποίες από ό,τι δείχνουν τα πράγματα «πολιορκούνται» εκ νέου από διαφορετικές μεγάλες fintech με παρουσία εντός και εκτός Κύπρου. Αφού μία αντίστροφη διαδικασία δεν γίνεται από τις δύο τράπεζες, δηλαδή να απορροφήσουν κάποια εταιρεία fintech τώρα που έχουν αυξημένα κέρδη λόγω επιτοκίων, άρα και να διαφοροποιήσουν το επιχειρηματικό τους μοντέλο, εταιρείες fintech ανά περίπτωση είτε συζητούν, είτε έχουν προχωρήσει σε αίτηση για απόκτησή τους, είτε έχουν μπει ήδη στο μετοχικό τους κεφάλαιο.

Η ΧΜ, ο διεθνής fintech οργανισμός με έδρα τη Λεμεσό, φημολογείται ότι ήταν μέτοχος στην Ancoria Bank τα τελευταία 3 - 4 περίπου χρόνια, με ποσοστό 9,85%. Η ΧΜ είναι μία εταιρεία με ρίζες από το Καζακστάν και έκανε πρόταση εξαγοράς της Ancoria Bank στα τέλη του 2023. Το θέμα δεν προχώρησε λόγω εποπτικών επιπρόσθετων στοιχείων που χρειάστηκαν να κατατεθούν στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, και δεν κατατέθηκαν ποτέ. Φήμες θέλουν, η ΧΜ να πώλησε το εν λόγω 9,85% σε άλλους μετόχους της Ancoria Bank για να διευκολυνθεί η συναλλαγή. Από εκεί και πέρα όμως υπάρχουν πιο πρόσφατες μετοχικές εξελίξεις για την Ancoria Bank, καθώς όπως έγραψε και ο ιστότοπος του Alpha Κύπρου τη Δευτέρα, δύο μεγαλότοχοι της ΧΜ, οι κύριοι Κωνσταντίνος Κλεάνθους και Πάμπος Χαραλάμπους, απέκτησαν μετοχές στην Ancoria Bank, εκείνες που η ΧΜ πρακτικά είχε «αφήσει» λόγω της συναλλαγής που θα μπορούσε να επιτευχθεί και δεν ευοδόθηκε. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», η συναλλαγή ωστόσο δεν είναι νέα, καθώς η συναλλαγή αυτή με τους κυρίους Κλεάνθους και Χαραλάμπους που απέκτησαν το 9,85% της Ancoria Bank έγινε περίπου προ 2 μηνών. Απώτερος σκοπός της κίνησης αυτής πιθανώς είναι να περάσει όλη η Ancoria Bank σε κατοπινό στάδιο στην ΧΜ, αρκεί να επιβεβαιωθεί στους επόμενους μήνες μέσω μετοχικών κινήσεων.

Θα ήταν μία ενδιαφέρουσα εξέλιξη και με αυτό τον τρόπο η ΧΜ θα μπορούσε να γίνει η fintech η οποία θα αποκτήσει την πολυπόθητη ευρωπαϊκή τραπεζική άδεια μέσω Κύπρου, και

Αφού οι δύο τράπεζες δεν αναμένεται στο παρόν στάδιο να απορροφήσουν κάποια εταιρεία fintech, πιθανώς θα γίνει το αντίστροφο.

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει ήδη αιτήσεις από εταιρείες fintech για απόκτηση τραπεζικής άδειας, οι οποίες μέχρι στιγμής δεν έχουν δοθεί.

που θα της ανοίξει νέους επιχειρηματικούς ορίζοντες.

Σε επίπεδο χρημάτων - εκτίμησης αξίας η Ancoria Bank κοστολογείται περίπου στα 45 εκατομμύρια ευρώ, άρα οι μεγαλότοχοι της ΧΜ, Κλεάνθους και Χαραλάμπους, αγοράζοντας κάτω από το 10% της τράπεζας –που παρεμπιπτόντως δεν χρειάστηκαν εποπτικές εγκρίσεις από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου λόγω ποσοστού– θα έδωσαν περίπου 5 εκατ. ευρώ. «Ακουγεται», πάντως, πως η πρόταση της εταιρείας με ρίζες από το Καζακστάν για εξαγορά

της Ancoria και με τη σύμφωνη γνώμη των μεγαλομετόχων της Ancoria, ήταν σχεδόν στα διπλάσια χρήματα, λίγο κάτω από 100 εκατ. ευρώ.

Παρεμπιπτόντως, την πρόταση για εξαγορά της Ancoria Bank θα μπορούσε κάλλιστα να την είχε καταθέσει η Freedom 24, καθώς σε σχετική συνέντευξη της στον «Πολίτη» παλαιότερα είχε γραφεί ότι ήταν σε αναζήτηση τράπεζας για εξαγορά στην Κύπρο, αλλά στην «Κ» προσφάτως, επιδόθηκε από τον διευθύνοντα σύμβουλο της Freedom 24, κ. Timur Turlov, ότι «η Freedom24 εξετάζει το ενδεχόμενο να επεκτείνει τις υπηρεσίες της στην Κύπρο πέρα από την απλή μεσοτεία, με ιδιαίτερη έμφαση στην ψηφιακή τραπεζική». Άρα το ενδιαφέρον είναι υπαρκτό, παραμένει και θα ήταν μία ρεαλιστική κίνηση.

Non - EU entities

Σε πολιορκία και πιθανή εξαγορά από fintech εταιρείες είναι και η Cdb Bank, η οποία μετά το «deal» που είχε ατυχή κατάληξη με την Astrobank στο 4ο τρί-

Θα πάρουν εγκρίσεις;

Η στρατηγική για εξαγορά μίας τράπεζας για απόκτηση τραπεζικής άδειας στην Κύπρο, άρα και ευρωπαϊκής, είναι υπαρκτή και λογική. Αντίστοιχες κινήσεις έχουμε δει κατά καιρούς σε άλλες χώρες που είτε πέτυχαν είτε όχι. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει ήδη αιτήσεις από εταιρείες fintech για απόκτηση τραπεζικής άδειας, οι οποίες εντούτοις μέχρι στιγμής δεν έχουν δοθεί, με διαφορετική αιτιολογία στην καθεμία. Έτσι όπως οι εταιρείες Ηλεκτρονικών Ιδρυμάτων Πληρωμών στην Ευρώπη έχουν αυξηθεί, έτσι και στην Κύπρο έχουν πληθύνει. Στα τέλη του 2024 τα αδειοδοτημένα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος (EMI) στην Κύπρο ήταν 26 και τα ιδρύματα πληρωμών (PI) ήταν 11. Τράπεζες που ναι μεν έχουν ρίζες από Ελλάδα, αλλά έχουν ισχυρή ή και πρωταγωνιστική παρουσία στην Κύπρο, έχουν κάνει το αντίστροφο, δηλαδή έχουν προχωρήσει στην εξαγορά fintech για απόκτηση των τεχνολογικών υπεροχών που προσφέρουν. Η Eurobank έχει προχωρήσει στην εξαγορά της Plum fintech, η Alpha Bank στην εξαγορά της Flexfin Ltd. και η Εθνική Τράπεζα στην εξαγορά της EPSILON NET. Η Τράπεζα Κύπρου έχει δηλώσει στην «Κ» ότι είναι σε διαδικασία εξερεύνησης πιθανών συνεργασιών και συνεργιών με fintech.

μνηο του 2023, είχε συζητήσεις με οντότητα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης που είχε ρίζες από την Αρμενία. Αυτές οι διαπραγματεύσεις έχουν μπει πλέον στο «χρονοντούλαπο» παρόλο που κράτησαν για αρκετό καιρό, ωστόσο «κρούσεις»

από αντίστοιχες εταιρείες, όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», έχει σε μνυαία βάση λόγω του μικρού της μεγέθους. Μέχρι στιγμής δεν υπήρξε θετικό αποτέλεσμα, αλλά το ενδιαφέρον έχει αναθρμανθεί εκ νέου με οντότητα που α-

ναζητεί τραπεζική άδεια στην Κύπρο και θέλει να κάνει κινήσεις στην ψηφιακή τραπεζική. Η εταιρεία «που μιλάει» έχει ρίζες από Ρωσία, το ερώτημα που μπαίνει σίγουρα είναι αν θα είναι σε θέση αυτή η εταιρεία να δικαιολογήσει την παρουσία της σε ευρωπαϊκό έδαφος και δη, στο ευρωπαϊκό τραπεζικό τοπίο το οποίο είναι «σκληρό» εποπτευόμενο. Έναντι της μετοχικής σύνθεσης της Ancoria που είναι ξεκάθαρη και ως επί το πλείστον η τράπεζα είναι του Sievert Larsson, του πρώτου προέδρου της εταιρείας και της ασφαλιστικής που έχει ιδρύσει, της Ancoria Insurance, η πολυμετοχικότητα της Cdb δεν βοηθά τους επίδοξους αγοραστές. Τα «θέλω» των μετόχων της Cdb Bank, που είναι κυρίως κυπριακής καταγωγής, είναι αντιδιαμετρικά και ενώ πιθανώς να ήταν καλή ευκαιρία να περάσει στα χέρια κάποιου άλλου επενδυτή τώρα που παράγει κέρδη λόγω επιτοκίων, αντί ζημιών που παρουσίαζε τα χρόνια προ των αυξήσεων των επιτοκίων, μπορεί να μην γίνει κατορθωτό ούτε τώρα.

Πράσινο από την Περιβαλλοντική Αρχή για τη μεγάλη ανάπτυξη στην Παλώδεια

Της ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Ανοίξε ο δρόμος για την ενοποιημένη ανάπτυξη μεγάλων και σύνθετων χρήσεων στην Παλώδεια μετά το πράσινο που έδωσε με γνωμάτευση της Περιβαλλοντική Αρχή. Η μεγάλη ανάπτυξη στη Λεμεσό αφορά μεταξύ άλλων την αναβάθμιση και μεταφορά του UoL / University of Limassol, το πρώην CIPM που βρίσκεται σήμερα στο κέντρο της Λεμεσού, στην Παλώδεια όπως είχε γράψει η «Κ». Το πολυσύνθετο έργο, που είναι υπό την ιδιοκτησία της εταιρείας Frontarico Ltd η οποία συνδέεται με τον όμιλο bbf, έλαβε χθες το πράσινο φως και μπορεί να προχωρήσει με τις πολεοδομικές άδειες για ανέγερση. Όπως σημειώνεται στη σχετική γνωμάτευση, κατά τη διάρκεια της ολοκληρωμένης εξέτασης των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου, η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη τη Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) και συνηγορεί στην ανέγερση του έργου. Η αρμόδια αρχή σημειώνει ότι τόσο από άποψης της τεχνικής αρτιότητας του έργου όσο και από χωροθετικής άποψης αυτό θα μπορούσε να λειτουργήσει στην περιοχή με περιβαλλοντικά αποδεκτό τρόπο. Την ίδια ώρα, η Περιβαλλοντική Αρχή θέτει επί τάπητος ορισμένους όρους προκειμένου να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον τόσο κατά την κατασκευή του έργου όσο και κατά τη λειτουργία του.

Το έργο

Το έργο συμπεριλαμβάνει πολλαπλές στρατηγικές χρήσεις που αφορούν το πανεπιστήμιο University of Limassol, μαζί με φοιτητικές εστίες, Κέντρο Έρευνας και Ανάπτυξης, Ενίαία Οικιστική Συγκροτήματα, Φωτοβολταϊκό Πάρκο, και συμπληρωματικές εμπορικές χρήσεις και χώρους εστίασης. Το έργο θα απαρτίζεται και από άλλες χρήσεις σε λιγότερο βαθμό, όπως πολιτιστικό κέντρο, οικι-

Η αρμόδια αρχή διασφαλίζει την απρόσκοπτη πρόσβαση του κοινού στους δημόσιους χώρους πρασίνου της ανάπτυξης.

Ανοίγει ο δρόμος για το έργο αναβάθμισης του University of Limassol, τις φοιτητικές εστίες, το Κέντρο Έρευνας και Ανάπτυξης και το Φωτοβολταϊκό Πάρκο.

στική ανάπτυξη, καθώς και περιορισμένο εμπόριο και αναψυχή – πρωτίστως προς εξυπηρέτηση της προτεινόμενης ανάπτυξης.

Οι κατασκευαστικές εργασίες του έργου θα διενεργηθούν σταδιακά και θα ολοκληρωθούν σε 3 φάσεις. Η πρώτη φάση περιλαμβάνει κατασκευή του κυρίως τμήματος του κεντρικού κτηρίου του Πανεπιστημίου, του πρώτου από τα τρία κτήρια φοιτητικών εστιών, του δυτικού μέρους του ενιαίου οικιστικού συγκροτήματος, του πολυώροφου χώρου στάθμευσης και του κεντρικού κτηρίου του Κέντρου Έρευνας και Ανάπτυξης,

το οποίο περιλαμβάνει και χρήσεις αναψυχής και εμπορίου.

Η δεύτερη φάση αναμένεται να περιλαμβάνει το υπόλοιπο τμήμα του κεντρικού κτηρίου του Πανεπιστημίου, μέρος των πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων, το δεύτερο από τα τρία κτήρια φοιτητικών εστιών, το οποίο θα περιλαμβάνει και υπόγειο χώρο στάθμευσης, μέρος του ενιαίου οικιστικού συγκροτήματος στα ανατολικά του χώρου ανάπτυξης και μέρος του Κέντρου Έρευνας και Ανάπτυξης, το οποίο περιλαμβάνει και χρήσεις αναψυχής και εμπορίου.

Τέλος, η τρίτη φάση θα περιλαμβάνει την ολοκλήρωση των πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων, την ολοκλήρωση των κτηρίων των φοιτητικών εστιών, την ολοκλήρωση του ενιαίου οικιστικού συγκροτήματος και την ολοκλήρωση του Κέντρου Έρευνας και Ανάπτυξης, το οποίο περιλαμβάνει και χρήσεις αναψυχής και εμπορίου.

Τα μέτρα

Απαραίτητη προϋπόθεση της Περιβαλλοντικής Αρχής για την ανέγερση

της συγκεκριμένης ανάπτυξης αποτελεί η διατήρηση της τοπικής χλωρίδας αλλά και η πλήρης αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και υποδομών πλησίον του χώρου. Τίθεται ακόμα ως μέτρο μετριασμού της κίνησης αυτής πιθανώς των περιβάλλον η διαμόρφωση χώρων για προσωρινή εναπόθεση των κατασκευαστικών αποβλήτων καθώς και η ετοιμασία και εφαρμογή σχεδίου διαχείρισης εργοταξίου και σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων.

Οι όροι

Τον τρόπο υδροδότησης της ανάπτυξης αφορούν κατά πλειοψηφία οι όροι που αναφέρονται στη γνωμάτευση της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής. Πιο συγκεκριμένα, επισημαίνεται ότι ο τρόπος υδροδότησης της προτεινόμενης ανάπτυξης θα γίνεται μόνο μέσω κατάλληλων υποδομών/ έργων της αρμόδιας αρχής υδατοπρομήθειας που στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι ο ΕΟΑ Λεμεσού. Παράλληλα, σημειώνεται όπως για την υδροδότηση της ανάπτυξης να κατασκευαστούν οι κατάλληλες υποδομές (δεξαμενές, αντλιοστάσια κ.λπ.), σύμφωνα με τους όρους και απαιτήσεις που θα τεθούν από τον ΕΟΑ Λεμεσού, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η παροχή των αιτούμενων ποσοτήτων νερού για ύδρευση.

Η περιβαλλοντική αρχή επισημαίνει την ανάγκη όπως εκπονηθεί μελέτη εκτίμησης για τις υδρευτικές και αρδευτικές ανάγκες, όπως και εκπόνηση σχεδίου διαχείρισης όμβριων υδάτων συνδυασμένο με σχετική υδρολογική μελέτη. Κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών έργων η περιβαλλοντική αρχή υποδεικνύει την κατασκευή υδατοδεξαμενής που να έχει δυνατότητα αποθήκευσης τουλάχιστον των ημερησίων 48ωρων αναγκών πόσιμου νερού της ανάπτυξης.

Τέλος, υπογραμμίζει τη διασφάλιση της πρόσκοπτης πρόσβασης του κοινού στους δημόσιους χώρους πρασίνου της ανάπτυξης.

FINTECH ASK WIRE

Αλλάζει τα δεδομένα στην αγορά στεγαστικών δανείων στην Ελλάδα

Η Ask Wire, κορυφαία κυπριακή fintech εταιρεία, η οποία συνδυάζει την τεχνολογία στον τομέα των ακινήτων με την αξιοποίηση της τεχνολογίας, συμμετέχει ενεργά σε μία πρωτοποριακή συνεργασία που έχει ως στόχο να μεταμορφώσει την αγορά στεγαστικών δανείων στην Ελλάδα. Συνεργαζόμενη με την Attica Bank, η Ask Wire αναπτύσσει μια καινοτόμο Banking-as-a-Service (BaaS) πλατφόρμα, η οποία θα επαναπροσδιορίσει την εμπειρία αγοράς κατοικίας, ενσωματώνοντας υπηρεσίες όπως ακίνητα προς πώληση, χρηματοδότηση στεγαστικών δανείων και βασικές υπηρεσίες ιδιοκτητών, όπως ασφάλιση ακινήτων, ενεργειακές λύσεις κ.λπ.

Η δυναμική του BaaS

Η παγκόσμια αγορά ακινήτων, η αξία της οποίας εκτιμάται σε περίπου \$379,7 τρισεκατομμύρια, υφίσταται μια ψηφιακή μεταμόρφωση καθώς τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υιοθετούν λύσεις BaaS. Το BaaS επιτρέπει στις τράπεζες να ενσωματώνουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες απευθείας σε πλατφόρμες τρίτων, απλοποιώντας τη διαδικασία στεγαστικών δανείων για τους καταναλωτές και επεκτείνοντας την αγορά για τις τράπεζες. Η νέα πλατφόρμα της Attica Bank, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της μετάβασης. Αυτή η καινοτόμος πλατφόρμα συγκεντρώνει ένα ευρύ φάσμα παρόχων υπηρεσιών: ● Resolute Cepal Greece – Διαχείριση δανείων και underwriting ● Volton – Παροχή ενέργειας με έκπτωση ● TMEΔΕ – Τεχνική υποστήριξη και ενεργειακές επιθεωρήσεις ● Ask Wire – Δεδομένα ακινήτων και αναλυτικά στοιχεία αγοράς Μέσω αυτής της ενοποιημένης

προσέγγισης, οι αγοραστές μπορούν να εντοπίζουν κατάλληλα ακίνητα, να αξιολογούν επιλογές χρηματοδότησης και να ολοκληρώνουν τη διαδικασία στεγαστικού δανείου με ταχύτητα και ευκολία.

Η Ask Wire δραστηριοποιείται καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της πλατφόρμας BaaS, αξιοποιώντας την τεχνολογία της στις αναλύσεις ακινήτων που βασίζονται στην τεχνητή νοημοσύνη. Η εταιρεία προσφέρει πάνω από 22.000 καταχωρήσεις ακινήτων και προηγμένα δεδομένα α-

Συνεργαζόμενη με την Attica Bank, η Ask Wire αναπτύσσει μια καινοτόμο πλατφόρμα, η οποία θα επαναπροσδιορίσει την εμπειρία αγοράς κατοικίας.

γοράς, επιτρέποντας στους αγοραστές να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και στις τράπεζες να βελτιστοποιούν τις στεγαστικές τους προσφορές.

Με δραστηριότητες στην Κύπρο, την Ελλάδα και τη Ρουμανία, ο ρόλος της Ask Wire σε αυτό το έργο υπογραμμίζει τη δυναμική της Κύπρου ως fintech κόμβου, ικανού να υλοποιήσει καινοτόμες χρηματοοικονομικές λύσεις πέραν από τα στενά γεωγραφικά σύνορα της χώρας μας.

Η Κύπρος απαιτείται να προσαρμοστεί σε αυτή τη νέα πραγματικότητα και η επιτυχία της Ask Wire με την Attica Bank μπορεί να αποτελέσει οδηγό για τις τοπικές τράπεζες και fintech εταιρείες που θέλουν να αναπτύξουν και να παρουσιάσουν παρόμοιες πρωτοβουλίες.

Ε.Ε.: Ελπίδες και φόβοι από το αποτέλεσμα εκλογών στη Γερμανία

Η εκλογή Μερτς εδραιώνει τη δεξιά μετατόπιση της Ευρώπης – Η Ακροδεξιά περιμένει «στη γωνία»

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες, ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ

Ελπίδες για την επιστροφή της Γερμανίας στο ευρωπαϊκό προσκήνιο, εφόσον επιτευχθεί ο γρήγορος σχηματισμός μιας σταθερής κυβέρνησης, έχει δημιουργήσει στις Βρυξέλλες το αποτέλεσμα των γερμανικών εκλογών. Παράλληλα, όμως, προκαλεί στις Βρυξέλλες και φόβο λόγω της θεαματικής ανόδου της Ακροδεξιάς, και τη συνεχιζόμενη στροφή της Ευρώπης όχι μόνο προς ακραίες φωνές, αλλά και προς την ενίσχυση πολιτικών δυνάμεων ανοιχτά φιλικές προς το Ρωσικό καθεστώς αλλά και τις αυταρχικές τάσεις του νέου Αμερικανού προέδρου.

Σε μια από τις πρώτες δηλώσεις του την Κυριακή ο Φρίντριχ Μερτς, ηγέτης των Χριστιανοδημοκρατών (CDU) και το πιθανότερο επόμενος καγκελάριος σε έναν συνασπισμό με

ακροδεξιών καταβολών κόμμα της Τζόρτζια Μέλν.

Η έγκριση πάντως τον περασμένο μήνα ψηφίσματος το οποίο προώθησαν οι Χριστιανοδημοκράτες για τη μετανάστευση με τη στήριξη της Εναλλακτικής για τη Γερμανία (AfD), έφερε τέτοιες αντιδράσεις –μεταξύ άλλων και από την Άνγκελα Μέρκελ– που θυμίζουν ότι παρά την επιλογή αρκετών Γερμανών να δώσουν την ψήφο τους σε ένα ακροδεξίο κόμμα (λόγω της μετανάστευσης αλλά και της οικονομίας, ειδικά στην ανατολική Γερμανία), είναι δύσκολο ακόμα να κυριαρχήσει.

Το AfD δεν είναι προς το παρόν μεταξύ των ακροδεξιών κομμάτων που έχουν «απαλύνει» το προφίλ τους όπως οι Fratelli d' Italia στην Ιταλία ή το ΕΛΑΜ στην Κύπρο (μέλη των συντηρητικών ECR), ούτε μεταξύ των εθνικιστικών δυνάμεων όπως το Fidesz του Βίκτορ Ορμπάν, το Αυστριακό FPÖ, η Λέγκα του Μ. Σαλβίνι και

Σε μια από τις πρώτες δηλώσεις του ο Φρίντριχ Μερτς, ηγέτης των Χριστιανοδημοκρατών (CDU) και το πιθανότερο επόμενος καγκελάριος, ανέφερε πως μιλά με Ευρωπαίους ηγέτες για την ανάγκη «να ενισχύσουμε την Ευρώπη όσο γρηγορότερα γίνεται, ώστε να πετύχουμε ανεξαρτησία από τις ΗΠΑ».

Ο Ολαφ Σολτς θα εκπροσωπή τη χώρα στην έκτακτη σύνοδο κορυφής της 6ης Μαρτίου και στην τακτική σύνοδο της 20ής Μαρτίου, καθώς και στις συζητήσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη μεταξύ Ευρωπαίων ηγετών.

τους Σοσιαλδημοκράτες (SPD), ανέφερε πως μιλά με Ευρωπαίους ηγέτες για την ανάγκη «να ενισχύσουμε την Ευρώπη όσο γρηγορότερα γίνεται, ώστε να πετύχουμε ανεξαρτησία από τις ΗΠΑ».

Αναφερόμενος στις δηλώσεις και τη συμπεριφορά Τραμπ, ο κ. Μερτς πρόσθεσε μιλώντας σε τηλεοπτική εκπομπή, πως «είναι ξεκάθαρο πως οι Αμερικανοί, τουλάχιστον οι Αμερικανοί σε αυτή τη διακυβέρνηση, δεν ενδιαφέρονται πολύ για τη μοίρα της Ευρώπης».

Η στάση αυτή σίγουρα είναι ευπρόσδεκτη για τον Γάλλο πρόεδρο, Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος επιχειρεί εδώ και καιρό να ενισχύσει το αμυντικό προφίλ της Ευρώπης, και προμηνύει μια πιθανή αναβίωση του γαλλο-γερμανικού διδύμου που παραδοσιακά αποτελούσε την κινητήρια δύναμη για την ανάπτυξη της ΕΕ. Ενδιαφέρουσα πάντως θα είναι η σχέση των δύο με την Πολωνία, η οποία υπό τον Ντόναλντ Τουσκ εκμεταλλεύτηκε το κενό για ενίσχυση της επιρροής της.

Πάντως, η Γερμανία θα παραμείνει με καγκελάριο τον Όλαφ Σολτς μέχρι τουλάχιστον το Πάσχα, σύμφωνα ακόμα με τις πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις, καθώς η διαδικασία διαπραγματεύσεων κυβερνητικών συνασπισμών στη χώρα δεν είναι ποτέ απλή υπόθεση. Αυτό σημαίνει πως εκτός συγκλονιστικού απροόπτου, ο κ. Σολτς θα εκπροσωπή τη χώρα στην έκτακτη σύνοδο κορυφής της 6ης Μαρτίου και στην τακτική σύνοδο της 20ής Μαρτίου, καθώς και στις συζητήσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη μεταξύ Ευρωπαίων ηγετών.

Το AfD περιμένει

Ωστόσο ο κ. Μερτς, όπως όλοι οι κεντροδεξιοί πολιτικοί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δυσκολεύονται να αντισταθούν στον πειρασμό της σύμπραξης, ή των ανοιγμάτων στην Ακροδεξιά, όπως ήδη έχει κάνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο ο ηγέτης του ΕΛΚ, Μάνφρεντ Βέμπερ, αλλά και η πρόεδρος της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, συνεργαζόμενοι για παράδειγμα με το

Εξοικονόμησε χρήματα κερδίζοντας και εξαργυρώνοντας βαθμούς ανταμοιβής, πληρώνοντας με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου σε 250+ επιχειρήσεις, με 900+ σημεία σε όλη την Κύπρο.

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

ο Εθνικός Συναγερμός της Μαρίν Λεπέν (Patriots for Europe). Παραμένει το ισχυρότερο, αλλά και μόνο με καλές επιδόσεις σε εθνικό επίπεδο (μαζί ίσως με το βουλγαρικό Κόμμα «Αναγέννηση») στην ομάδα της Ευρώπης των Κυρίαρχων Εθνών (ESN).

Ωστόσο, η αποτυχία του SPD, και των κεντρικών και πράσινων συγκυβερνήσιων μαζί του, να δώσουν απαντήσεις στα ερωτήματα των ψηφοφόρων, καθώς και η προσωπικότητα και η καμπάνια κανονικοποίησης από τη συνηγήτριά του AfD, Άλις Βέιντελ, φέρνουν τη γερμανική ακροδεξιά σε ένα σημείο καμπής, όπου έχει την ευκαιρία να αφήσει αποφασιστικά πίσω του το περιθώριο.

Μετατόπιση στους 27

Αυτό πάντως που πολλοί στις Βρυξέλλες και στις εθνικές πρωτεύουσες θα δουν με τη νίκη Μερτς, είναι πως η κεντροδεξιά πτέρυγα των ηγετών που σχετίζονται με το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα σε επίπεδο ΕΕ κερδίζει ακόμα μια καρέκλα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η κυριαρχία του ΕΛΚ, αν και δεδομένη προηγουμένως, πλέον καθίσταται ισοχυρότερη, με τους σοσιαλιστές να εκπροσωπούνται μόνο από τον Ισπανό π/θ Πένδρο Σάντσες, τη Δανή π/θ Μέτε Φρέντερικσεν, αλλά και τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Αντόνιο Κόστα. Η μετατόπιση όμως δεν αφορά και δεν αντικατοπτρίζει μόνο τις κοιματικές ισορροπίες, αλλά και τις ισορροπίες στην προσέγγιση της ΕΕ σε σχέση με το μέλλον της άμυνας της, αλλά και του ενδεχομένου κοινού δανεισμού για σκοπούς άμυνας, κάτι που για δεκαετίες η Γερμανία θεωρούσε ανάθεμα. Ήδη πριν τις εκλογές, λόγω και των εξελίξεων στην Ουκρανία και των αποτελεσμάτων των αμερικανικών εκλογών, ακόμα και ο Όλαφ Σολτς είχε ταχθεί υπέρ χαλαρώσεων στους δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ για χάρη των αμυντικών δαπανών των κρατών μελών. Το πρώτο τεστ για τον Φρίντριχ Μερτς είναι και αν θα πετύχει στην προσπάθειά του να περάσει μέσα από το απερχόμενο κοινοβούλιο την αναθεώρηση του «φρένου χρέους» στη γερμανική οικονομία, έτσι ώστε η χώρα να μπορεί να ξοδέψει περισσότερα στην άμυνα, προτού αναλάβει το νέο κοινοβούλιο όπου θα είναι ενισχυμένη η Ακροδεξιά, αλλά και η Αριστερά.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΓΚΑΜΠΡΙΕΛ ΡΟΥΜΠΙΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Ανοίγοντας διαρκώς νέα μέτωπα

Οι ΗΠΑ ακονίζουν όλα τα μαχαίρια τους ταυτόχρονα. Μετά τις απειλές κατά των συμμάχων σε Βόρεια και Νότια Αμερική, ο πρόεδρος Τραμπ αναλαμβάνει αποφασιστικότερη δράση τώρα, επιβάλλοντας δασμούς 25% ανεξαρτήτως στον χάλυβα και στο αλουμίνιο, υποσχόμενος «αμοibaίους» δασμούς αντίστοιχους εκείνων που επιβάλλουν οι εμπορικοί εταίροι. Μπορεί ο Αμερικανός πρόεδρος να υπερπφανευθεί για γρήγορα αποτελέσματα σε συγκεκριμένα πεδία, αν και οι στόχοι του είναι είτε ασαφείς είτε δυσεπίτευκτοι, οπότε δύσκολα μπορεί να επικαλεστεί ότι νίκησε. Οι επί των μετάλλων δασμοί θα εφαρμόζονται από τις 4 Μαρτίου, ενώ οι λεπτομέρειες παραμένουν αδιευκρίνιστες για τα αμοibaία τέλη. Αφότου υποβάθμισαν την επαπειλούμενη βλάβη στις εγχώριες βιομηχανίες από τα υποσχισμένα τέλη κατά την προηγούμενη θητεία Τραμπ, οι επενδυτές προχωρούν σε μια ανυπόμονα ανοδική πορεία. Οι μετοχές της αμερικανικής χαλυβουργίας Nucor και της Cleveland-Cliffs ενισχύθηκαν, ενώ οι αντίστοιχες των ευρωπαϊκών και των ασιατικών σημείωσαν απώλειες.

Οι αντιπαραθέσεις με το Μεξικό και τον Καναδά εκτονώθηκαν με επανειλημμένες υποσχέσεις για την αυστηρότερη φύλαξη των συνόρων. Άλλοι εταίροι των Ηνωμένων Πολιτειών φάνηκε πως έλαβαν το μήνυμα. Οι ηγέτες της Ε.Ε. σήμερα ετοιμάζονται να προσφέ-

Μετά τις απειλές σε συμμάχους του σε Βόρεια και Νότια Αμερική, ο Τραμπ στοχεύει την ευρωπαϊκή χαλυβουργία.

ρουν μείωση δασμών στα αμερικανικά αυτοκίνητα στο 2,5% από το 10%, ανέφεραν οι Financial Times. Η Ινδία επανεξετάζει τους δασμούς σε 30 καταγωγής προϊόντων για πιθανές περικοπές. Εάν εξασφαλίσει την προτεινόμενη συμφωνία, ο Τραμπ θα αντιστρέψει ουσιαστικά την προσέγγισή του προκατόχου του.

Στοχεύοντας βασικές εξαγωγές – όπως ηλεκτρικά οχήματα και ημιαγω-

γούς–, ο Τζο Μπάιντεν προσπάθησε να υποστηρίξει ορισμένες εγχώριες βιομηχανίες, χωρίς να διαταράξει το σύνολο των αγαθών των 439 δισ. δολαρίων που εισάγουν οι ΗΠΑ από την Κίνα.

Επιπλέον, ούτε τα πρόσθετα τέλη 18 δισ. δολαρίων στα μέσα του 2024 δεν αναθέρμαναν τον κίνδυνο πληθωρισμού, που θα δημιουργούσαν οι γενικοί δασμοί. Αντιθέτως, ο Τραμπ απειλεί με τερματισμό επιπτώσεις τους πάντες, ώστε να προωθήσουν τους πολιτικούς στόχους των ΗΠΑ μέσω της ωμής βίας.

Ταιριάζει με την κριτική που ασκήθηκε από τους βοηθούς του, λόγω χάριν για την εξαίρεση του ευρωπαϊκού χάλυβα και αλουμινίου από τους δασμούς, ώστε να επιτραπεί η διεξαγωγή διαπραγματεύσεων για την υπερβάλλουσα παραγωγική ικανότητα. Ο στόχος, λένε, είναι να μεταμοσποστεί η παραγωγή πίσω στις ΗΠΑ, όπου η χαλυβουργία κατρακύλησε τη δεκαετία του 1970 και κατόπιν ισοπεδώθηκε. Το πρόβλημα έγκειται στο ότι δεν υπάρχει ταχύς τρόπος οι άλλες χώρες να επιδιορθώσουν αυτό το ζήτημα χωρίς περιορισμό των δικών τους βιομηχανιών.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΟΥΓΚΟ ΝΤΙΕΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η Ε.Ε. θα πρέπει να διπλασιάσει τις δαπάνες για άμυνα

Η Ευρώπη βρίσκεται σε επείγουσα αναζήτηση κεφαλαίων. Η μερική κατάρρευση της διατλαντικής συμμαχίας σημαίνει ότι η Γηραιά Ηπειρος μπορεί να χρειαστεί διπλάσιες από τις τωρινές ετήσιες δαπάνες για την άμυνα. Τα χρήματα θα πρέπει να προέλθουν από έναν συνδυασμό εθνικών προϋπολογισμών, κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ίσως από ένα νέο πλαίσιο, ενώ αναμένεται ότι καθ' οδόν θα χρειαστεί να ανατραπούν πολλά ταμπεύ. Η εισβολή του Ρώσου προέδρου Βλαντιμίρ Πούτιν στην Ουκρανία προ τριετίας ήταν επιζήμια, ενώ τώρα ο Αμερικανός πρόεδρος φρόντισε να ενσπείρει αμφιβολίες για το αν η Ευρώπη μπορεί να υπολογίζει στις ΗΠΑ για τη στρατιωτική υπερασπίσή της. Ο τρέχων στόχος του NATO ήταν κάθε μέλος να δαπανά το 2% του ΑΕΠ για την άμυνα, ο οποίος και επιτεύχθηκε τελικώς το 2024 συλλογικά, αλλά όχι από τις Ισπανία και Ιταλία. Ως αποτέλεσμα της επιθετικότητας της Ρωσίας, τα μέλη του NATO συζητούσαν ήδη την αύξηση των δαπανών σε περίπου 3% του ΑΕΠ. Όμως, μετά τις τελευταίες ανακριβείς δηλώσεις του Τραμπ περί Ουκρανίας

και Ζελένσκι, οι Ευρωπαίοι συνειδητοποιούν ότι πλέον ίσως χρειαστεί να αμυνθούν χωρίς την Ουάσιγκτον, όπερ μεταφράζεται σε διπλασιασμό δαπανών στο 4% της παραγωγής. Αυτό σημαίνει ότι απαιτούνται 420 δισ. δολάρια επιπλέον σε ετήσια βάση, δηλαδή ένα τε-

Απαιτούνται 420 δισ. δολάρια επιπλέον σε ετήσια βάση.

ράστιο ποσό, ειδικά εάν χρειάζεται η προσπάθεια αυτή να συντελείται επί μία δεκαετία. Αλλά αν οι ηγέτες της Ευρώπης καταφέρουν να πείσουν τους λαούς τους να κάνουν θυσιές, η ίδια έχει αρκετούς πόρους για να αντεπεξέλθει.

Η Ε.Ε. έπαιζε πάντα περιορισμένο ρόλο στην ασφάλεια και έχασε το Ηνωμένο Βασίλειο, μία από τις κορυφαίες στρατιωτικές δυνάμεις, μετά την αποχώρησή του από τους κόλπους της, ενώ η Ουγγαρία είναι ρωσόφιλη και η Αυστρία, λόγω χάριν, ουδέτερη. Ο βιο-

μηχανικός κατακερματισμός μαστιίζει, επίσης, την αμυντική βιομηχανία, εφόσον οι εθνικές κυβερνήσεις ευνοούν τους τοπικούς προμηθευτές. Η Ε.Ε. διαθέτει 15 άρματα μάχης και οι Ηνωμένες Πολιτείες ένα, ενώ παρατηρούνται υποεπενδύσεις στην έρευνα και στην ανάπτυξη. Απαιτείται ενόπλητο σκοπού και συλλογική δράση. Τα καλά νέα είναι ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιδιώκει να εξαιρεθούν οι πρόσθετες αμυντικές δαπάνες από τους δημοσιονομικούς κανόνες και τα κακά νέα ότι τα επίπεδα χρέους είναι ήδη υψηλά στις περισσότερες χώρες. Επιπλέον, οι εθνικές δαπάνες από μόνες τους δεν θα οδηγήσουν σε ενιαίο στόχο. Σε επίπεδο Ε.Ε., υπάρχουν δύο κύριοι τρόποι συγκέντρωσης σημαντικών κεφαλαίων. Ο ένας αφορά την έκδοση ομολόγων και ο άλλος την αναδιάρθρωση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, ενός οχήματος για τη διαχείριση της κρίσης του ευρώ. Ο τελευταίος έχει αδιάθετα 422 δισ. ευρώ και, μολονότι οφείλει να κρατήσει μέρος αυτών, θα μπορούσε να κατευθύνει περίπου 300 δισ. ευρώ στην άμυνα για πέντε χρόνια ή και παραπάνω, εάν οι κανόνες της μόχλευσης χαλαρώναν.

Βοούσαν οι ανακλήσεις Takata το 2019-2020 στην Ε.Ε.

Καρτέλ από Takata για αερόσακους – Καταστρατήγησε αντιμονοπωλιακούς κανόνες Ε.Ε. – Γιατί δεν της επιβλήθηκε πρόστιμο

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Οι ανακλήσεις αυτοκινήτων και οι α-ντικαταστάσεις αερόσακων Takata βοούσαν το 2019 και το 2020 στην Ε.Ε., έχοντας σημαντικό μερίδιο στις κοινοποιήσεις και ανατροφοδοτήσεις του συστήματος Rapex-Safety Gare της Ε.Ε., το οποίο είναι επιφορτισμένο με την έγκαιρη προειδοποίηση των κρατών-μελών για επικίνδυνα μη ε-δώδιμα προϊόντα. Δεν είναι προφανώς τυχαίο ότι στην ετήσια έκθεση για το 2019, η Κομισιόν γνωστοποίησε ότι το 80% των δράσεων παρακολούθησης του συστήματος Rapex-Safety Gare, αφορούσαν ανακλήσεις αυτοκινήτων, χωρίς πάντως να υπεισέρχεται σε λε-πτομέρειες για τους λόγους που επέ-βαλαν τις εν λόγω ανακλήσεις.

Επίσης το 2019, η Κομισιόν διαπί-στωσε ότι η εταιρεία Takata συμμετείχε σε δύο καρτέλ καταστρατήγησης των αντιμονοπωλιακών κανόνων Ε.Ε., μαζί με τις εταιρείες Autoliv και TRW, δια-θέτοντας σε ευρωπαϊκές αυτοκινητο-βιομηχανίες μια σειρά προϊόντων ε-ξοπλισμού ασφαλείας αυτοκινήτων, περιλαμβανομένων και αερόσακων. Στο πλαίσιο αυτής της «δράσης», η Κομισιόν είχε κρίνει ότι η εταιρεία Takata παραβίαζε μαζί με τις άλλες δύο εταιρείες την κοινοτική νομοθεσία, σε ό, τι αφορά στην προμήθεια ζωνών ασφαλείας αυτοκινήτων, αερόσακων και συστημάτων υδραυλικών τιμονιών ως επίσης και άλλων συστημάτων α-σφαλείας αυτοκινήτων, σε ευρωπαϊούς παραγωγούς αυτοκινήτων.

Τα καρτέλ λειτουργούσαν από το 2013, ενώ επεκτάθηκαν στους αερό-σακους τα έτη 2017-2019. Η Κομισιόν επέβαλε πρόστιμο ύψους 368 εκατομ-μυρίων 277 χιλιάδων ευρώ στις ετα-ιρείες Autoliv και TRW, ενώ η Takata όπως επισήμως αναφέρεται στην α-πόφαση, εξασφάλισε «ασυλία» και κατά συνέπεια «γλίτωσε» το πρόστιμο, καθώς ήταν αυτή που γνωστοποίησε την ύπαρξη των καρτέλ και συνεργά-στηκε τότε με τις αρχές της Ε.Ε., δι-νώντας όλα τα στοιχεία για τις συνα-ντήσεις και την καταστρατήγηση των αντιμονοπωλιακών κανόνων της ε-νωμένης Ευρώπης. Η συμμετοχή της εταιρείας Takata στη σύσταση καρτέλ αναφέρεται στην απόφαση που λή-

Η Κομισιόν επέβαλε πρόστιμο ύψους 368 εκατομμυρίων 277 χιλιάδων ευρώ στις εταιρείες Autoliv και TRW, ενώ η Takata όπως επισή-μως αναφέρεται στην απόφαση, εξασφάλισε «ασυλία» και κατά συνέπεια «γλίτωσε» το πρόστιμο, καθώς ήταν αυτή που γνωστοποίησε την ύπαρξη των καρτέλ και συνεργάστηκε τότε με τις αρχές της Ε.Ε.

Οι τρεις προμηθευτές (σ.σ. Takata, Autoliv και TRW) συνεργάστηκαν για να αυ-ξήσουν τα κέρδη τους από την πώληση αυτών των σω-τήριων εξαρτημάτων.

φθηκε, εξηγώντας και τους λόγους για τους οποίους δεν της επιβλήθηκε πρό-στιμο. Όπως χαρακτηριστικά αναφέ-ρεται στην απόφαση που δημοσιο-ποίησε η τότε Επίτροπος για τον Α-νταγωνισμό Margrethe Vestager, «η Takata έλαβε πλήρη ασυλία για την αποκάλυψη των δύο καρτέλ (αποφεύ-γοντας έτσι ένα συνολικό πρόστιμο περίπου 195 εκατομμυρίων ευρώ)».

Σύμφωνα με την απόφαση που είχε λάβει η Κομισιόν, συστήματα ασφα-λείας όπως «οι ζώνες ασφαλείας και οι αερόσακοι είναι απαραίτητα για την ασφάλεια των εκατομμυρίων αν-θρώπων που χρησιμοποιούν το αυτο-κίνητό τους για να οδηγήσουν στη δουλειά τους ή να πηγαίνουν τα παιδιά τους στο σχολείο κάθε μέρα. Οι τρεις προμηθευτές (σ.σ. Takata, Autoliv και TRW) συνεργάστηκαν για να αυξήσουν τα κέρδη τους από την πώληση αυτών των σωτήριων εξαρτημάτων. Αυτά τα καρτέλ έβλαψαν τελικά τους Ευρω-παίους καταναλωτές και επηρέασαν αρνητικά την ανταγωνιστικότητα του ευρωπαϊκού τομέα της αυτοκινητο-βιομηχανίας, ο οποίος απασχολεί πε-ρίπου 13 εκατομμύρια ανθρώπους στην Ε.Ε.», ανέφερε η δήλωση της τότε αρμόδιας Επιτρόπου για τον Άνταγω-νισμό.

Καρτέλ και αερόσακοι

Η απόφαση λοιπόν για την επιβολή προστίμου και τη σύσταση καρτέλ, είχε ληφθεί από την Κομισιόν στις 5 Μαρτίου 2019, ενώ δύο μόλις μήνες νωρίτερα, είχε αρχίσει η ροή πληρο-φοριών αναφορικά με τους επικίνδυ-νους αερόσακους. Όπως δημοσίευσε η «Κ» στην κυριακάτικη έκδοση, η πρώτη κοινοποίηση είχε αφετηρία τη Ρουμανία, δημοσιεύθηκε στις 11 Ια-νουαρίου 2019 και αφορούσε έξι μο-ντέλα της αυτοκινητοβιομηχανίας Mazda. Τα κράτη-μέλη –με βέβαιη ε-ξάιρεση την Κύπρο– προέβησαν σε έ-ρευνα για να διαπιστώσουν κατά πόσον οι επικίνδυντοι αερόσακοι είχαν διο-χετευθεί και στη δική τους επικράτεια, προκειμένου να ανατροφοδοτήσουν το σύστημα Rapex-Safety Gate, κάτι που αποτελεί υποχρέωση όλων ανε-ξαρτίτως των κρατών-μελών. Ως απο-

τέλεσμα της έρευνας που έγινε, δεκα-τρείς χώρες διαπίστωσαν ανάλογα κρούσματα και στο έδαφός τους, ανα-τροφοδοτώντας το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης της Ε.Ε. Πρόκειται για τη Βουλγαρία, τη Δανία, τη Φιν-λανδία, την Ελλάδα, την Κροατία, την Ουγγαρία, το Λουξεμβούργο, την Ολ-λανδία, την Πολωνία, την Πορτογαλία, τη Σλοβενία και τη Σλοβακία» εντός της Ε.Ε, ως επίσης και την εκτός Ε.Ε., «Νορβηγία».

Ροή κοινοποιήσεων

Όπως δημοσίευσε η «Κ», το σύ-στημα Rapex-Safety Gate προειδο-ποιούσε για τους αερόσακους Takata από την πρώτη κοινοποίηση, στις 11 Ιανουαρίου 2019, ότι «εάν ανοίξουν οι αερόσακοι, μπορεί να προκληθούν θραύσματα από το φουσκωτό τους μέρος και να τραυματιστούν οι επι-βάτες του οχήματος», αναγνωρίζοντας ότι «το προωθητικό ντιρκού αμμωνίου που χρησιμοποιείται στον αερόσακο μπορεί να υποστεί αλλοίωση με την πάροδο του χρόνου λόγω υψηλών θερμοκρασιών και έκθεσης σε υγρα-σία».

Οι πρώτες τρεις κοινοποιήσεις του συστήματος, το 2019, αφορούσαν ια-πωνικά αυτοκίνητα. Μετά τη Mazda, ακολούθησε κοινοποίηση του Rapex-Safety Gate από την Πορτογαλία, στις 3 Μαΐου 2019, η οποία αφορούσε τρία μοντέλα της αυτοκινητοβιομηχανίας Honda και 4 μήνες αργότερα, στις 13 Σεπτεμβρίου, νέα κοινοποίηση επίσης της Πορτογαλίας για τέσσερα μοντέλα της αυτοκινητοβιομηχανίας Toyota και ένα μοντέλο της αυτοκινητοβιο-μηχανίας Lexus. Ακολούθησαν δύο κοινοποιήσεις από τη Βρετανία, για οχήματα και φορτηγά της αυτοκινη-τοβιομηχανίας Ford, με ημερομηνία δημοσίευσης την 1η Νοεμβρίου 2019.

Την επόμενη χρονιά, το 2020 ακο-λούθησαν 12 κοινοποιήσεις, με την Πορτογαλία να γνωστοποιεί τη διαπί-σταση προβλήματος σε αυτοκίνητα Toyota και Mazda και τη Βρετανία να προβαίνει σε νέα ανάρτηση για οχή-ματα Ford. Ακολούθησαν κοινοποιήσεις για Alpina, Suzuki, Mazda, BMW, Mercedes-Benz, VW δύο φορές και AUDI, επίσης δύο φορές, στη διάρκεια του 2020.

Ο Ερντογάν, ο Τατάρ και τα λεφτά του τζόγου

Πώς ο Φαλγιαλι έσπασε μια αυτοκρατορία εικονικού στοιχήματος – Τα νέα αποκαλυπτικά στοιχεία

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Η υπόθεση της δολοφονίας του Τουρκοκύπριου επιχειρηματία Χαλί Φαλγιαλι το 2022 είχε συγκλονίσει την Τουρκία και τα Κατεχόμενα, καθώς στάθηκε η αφορμή για την ξεδίπλωση μιας υπόθεσης οργανωμένου εγκλήματος με σαφείς πολιτικές προεκτάσεις που απα-σχόλησε τη Δικαιοσύνη όχι μόνο στην Τουρ-κία αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο με συλ-λήψεις, από την Interpol, διεθνώς. Η πλατ-φόρμα διερευντικής δημοσιογραφίας OCCRP (Organized Crime and Corruption Reporting Project) σε δημοσίευσιά της –κατόπιν έρευνας πολλών μηνών– έριξε φως στην αυτοκρατορία παράνομου τζόγου που είχε στήσει ο Φαλγιαλι και αποκαλύπτει διασυνδέσεις με το ΑΚΡ του Ερντογάν αλλά και το Κόμμα Εθνικής Ενότητας (UBP), στα Κατεχόμενα, του Τουρ-κοκύπριου ηγέτη Ερσίν Τατάρ.

Τα νέα στοιχεία

Με πρόσβαση σε στοιχεία της υπόθεσης Φαλγιαλι και δη μια πολυσέλιδη έκθεση του τουρκικού ΥΠΟΙΚ που δεν ήταν γνωστή, αλλά και με αποκαλύψεις, προς το OCCRP, από τον προσωπικό «Λογιστή» του Τουρκοκύπριου μαφιόζου, Τσεμίλ Ονάλ, η έρευνα προσέθεσε νέα στοιχεία στην πολύκροτη saga:

- Την είσπραξη 80 εκατ. δολαρίων, μηνι-αίως, από το δίκτυο Φαλγιαλι μέσω παρά-νομου, εικονικού, τζόγου.

- Το πώς ο ίδιος ο Ονάλ διοχέτευσε 15 εκατ. δολάρια σε χορηγίες κομμάτων, συ-μπεριλαμβανομένου του κόμματος –του Ερ-ντογάν– Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) αλλά και του κόμματος Εθνικής Ενότητας (UBP) – της τουρκοκυπριακής Δεξιάς.

- Το πώς σχεδόν 60 εκατ. δολάρια νομι-μοποιήθηκαν παρανόμως μέσω ΗΑΕ, στο Ντουμπάι, από την οικογένεια Φαλγιαλι.

- Το πώς το εγκληματικό δίκτυο στρατο-λογούσε συνεργούς σε τράπεζες, εταιρείες παροχής πληρωμών και εντός δικτύων κρυ-πτονομισμάτων για να νομιμοποιεί έσοδα από παράνομες δραστηριότητες, και τέλος

- Το πώς ακόμη και το διεθνές αεροδρόμιο Λάρνακας χρησιμοποιούνταν για τη μετα-φορά –κρυφά και παρανόμως– χρημάτων από τη Λευκορωσία προς τα Κατεχόμενα – που προέρχονταν από το εκεί δίκτυο παρά-νομου, διαδικτυακού τζόγου της οργάνωσης Φαλγιαλι.

Το ιστορικό

Ο Φαλγιαλι από τα μέσα της δεκαετίας του '90 είχε ασχοληθεί με τα καζίνο και μετά

Το OCCRP σε έρευνά του ξεδίπλωσε την πολύκροτη υπόθεση μαύρου χρήματος που συνδέει τον Ερ-ντογάν, τα Κατεχόμενα και τον δολοφονηθέντα Φαλγιαλι.

Αυτό που αποκτά ξεχωριστό εν-διαφέρον στο δίκτυο Φαλγιαλι είναι πως, σύμφωνα με το OCCRP, η μεταφορά μεγάλων χρηματικών ποσών, σε μετρητά, προς τα Κατεχόμενα συνέβαινε και μέσω ελεύθερων περιοχών.

το 2007 ανέλαβε τη θέση του διευθυντή στο καζίνο Les Ambassadeurs στην κατεχόμενη Κερύνεια. Μετά το 2013 έσπασε μέσω ετα-ιρείας στα Κατεχόμενα σειρά «μπούικων» με την επωνυμία BetCyp, ουσιαστικά δημι-ουργώντας ένα δίκτυο εικονικών online κα-ταστημάτων στοιχηματισμού με έδρες και servers σε Λευκορωσία, Κουρασάο και Φι-λιππίνες. Κατόρθωσε έτσι μέχρι τη δολοφονία του να δημιουργήσει μια μικρή αυτοκρατορία παράνομου στοιχηματισμού που απέφευγε τις «μαρκαισμένες» ως παράνομες εταιρείες online τζόγου σε Τουρκία και Ευρωπαϊκή Ένωση. Η εν λόγω παράνομη δραστηριότητα απέκτησε σύντομα μεγάλη κέρδη, με το OCCRP να επισημαίνει πως μεταξύ του δι-κτύου Φαλγιαλι και εκπροσώπων της κυ-βέρνησης Ερντογάν, αλλά και πολιτικών δρόντων στα Κατεχόμενα, εξασφαλιζόνταν η απαραίτητη «προμήθεια» υπό το βάρος της μη επέμβασης της τουρκικής δικαιοσύνης ή των «αρχών» των Κατεχομένων. Η δολο-

φονία του Τουρκοκύπριου επιχειρηματία, το 2022, στην Κερύνεια, ξεδίπλωσε μια υ-πόθεση παράνομων δραστηριοτήτων πολλών ετών που συνδέει το τουρκικό οργανωμένο έγκλημα με τα Κατεχόμενα, και βρίσκεται ακόμη ενώπιον της τουρκικής δικαιοσύνης – με πρόσωπα όπως τον Τσεμίλ Ονάλ αλλά και τη χήρα Φαλγιαλι, μεταξύ δεκάδων άλλων, να αντιμετωπίζουν ποινές μέχρι 50 χρόνια.

Κι εμπλοκή ελεύθερων περιοχών

Αυτό που αποκτά ξεχωριστό ενδιαφέρον στο δίκτυο Φαλγιαλι –μέρος του οποίου ε-κτεινόταν στη Λευκορωσία μέσω εκεί στε-νού συνεργάτη του– είναι πως, σύμφωνα με το OCCRP, η μεταφορά μεγάλων χρημα-τικών ποσών, σε μετρητά, προς τα Κατεχό-μενα συνέβαινε και μέσω ελεύθερων περιο-χών. Σύμφωνα με όσα ανέφερε ο στενός συ-νεργάτης του Φαλγιαλι, Τσεμίλ Ονάλ, μέρος των παράνομων εσόδων που έφτασαν στη Λευκορωσία αποθηκεύονταν στους λογα-ριασμούς του καζίνου ως έσοδα και μπο-ρούσαν να μεταφερθούν στο Ντουμπάι των ΗΑΕ. Άλλα ποσά, ωστόσο μεταφέρονταν ε-αεροπορικώς απευθείας στο Διεθνές Αερο-δρόμιο Λάρνακας, σε μετρητά, και στη συ-νέχεια μεταφέρονταν λαθραία στα Κατεχό-μενα. Ο Ονάλ αναφέρει στο OCCRP πως το δίκτυο Φαλγιαλι είχε στρατολογήσει και συ-νεργάτη στις ελεύθερες περιοχές, ο οποίος παρέκαμπτε τις αρχές της Δημοκρατίας με προμήθεια, επί των ποσών, της τάξης του 3%-5% – με τελωνειακούς αξιωματούχους να κερδίζουν περίπου 5.000 ευρώ ανά 1 εκατ.

ευρά παρανόμως διακινούμενου χρήματος, πάντα σύμφωνα με τον στενό συνεργάτη του. Από εκεί και πέρα τα χρήματα έπαιρναν τον δρόμο τους για τα Κατεχόμενα όπου «ξεπλένονταν» από το τραπεζικό σύστημα της χώρας –σε γνώση αρκετών αξιωματούχων του καθεστώτος– λόγω της μη συμμόρφωσης των τραπεζών με διεθνή πρότυπα. Η έρευνα κάνει λόγο μάλιστα για εμπλοκή αξιωματού-χων του UBΡ –πτυχή που απασχόλησε αρ-κετά τα τελευταία χρόνια τόσο τουρκοκυ-πριακά ΜΜΕ όσο και τη λεγόμενη Βουλή. Η εν λόγω πτυχή εμπλοκής προσώπων στις ελεύθερες περιοχές του δημοσιεύματος του OCCRP δημιουργεί εύλογα προβληματισμούς, δεδομένου ότι προέρχεται από τον άνθρωπο που υπήρξε για χρόνια ο στενότερος συνεργάτης του Φαλγιαλι και ο «λογιστής» της αυ-τοκρατορίας μαύρου χρήματος που ο Τουρ-κοκύπριος επιχειρηματίας είχε στήσει – πριν γαζωθεί με σφαίρες, το 2022, στην κατεχό-μενη Κερύνεια.

Και τα Κατεχόμενα

Υπενθυμίζεται πως στην τουρκοκυπριακή κοινότητα –δημοσιεύματα αλλά και ηχητικό ντοκουμέντο που διέρρευσε και στο οποίο φέρεται ο Φουάτ Οκτάι, πρώην αντιπρόεδρος της Τουρκίας και χειριστής του φακέλου «Κυπριακό» εκ μέρους της Άγκυρας, να έχει χρηματιστεί με το ποσό των 50 εκατ. δολα-ρίων από τον, δολοφονηθέντα το 2022, Τουρ-κοκύπριο επιχειρηματία Χαλίλ Φαλγιαλι, με διαμεσολάβηση μάλιστα του Τουρκοκύπριου ηγέτη, Ερσίν Τατάρ– η όλη υπόθεση που ε-παναφέρει το OCCRP είχε λάβει σημαντικές διαστάσεις προ δύο ετών. Σύμφωνα με το viral ηχητικό ακούγεται από το στόμα του Τσεμίλ Ονάλ –που μίλησε στο OCCRP– η παραδοχή ότι ο πρώην Τούρκος αντιπρόεδρος έλαβε σειρά ποσών που αγγίζουν τα 50 εκατ. δολάρια. Ο Ερσίν Τατάρ είχε αντιδράσει τότε μέσω της τουρκοκυπριακής εφημερίδας, «Γενί Ντουζέν» στο εν λόγω ηχητικό, δια-φεύδοντάς το και διατάσσοντας «έρευνα» από τη λεγόμενη αστυνομία των Κατεχομέ-νων. Η υπόθεση μάλιστα είχε επανέλθει και στη λεγόμενη Βουλή της «ΤΑΒΚ» με ανταλ-λαγή πυρών μεταξύ του UBΡ και κομμάτων της αντιπολίτευσης. Καλά ενημερωμένες πηγές αναφέρουν πως το δημοσίευμα του OCCRP θα επαναφέρει τη συζήτηση υπό το βάρος, μάλιστα, πρόσρων διαισθησιών για «εκλογές» και δεδομένες της πίεσης που λαμβάνει τελευταία ο Τατάρ στο εσωτερικό της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

Με πληροφορίες από το OCCRP

Τετάρτη 26 Φεβρουαρίου 2025

Το απόλυτο κενό

Σε όλες τις 17 περιπτώσεις κατά τα έτη 2019 και 2020, όπως και στο σύνολο των 57 περι-πτώσεων κατά τις οποίες ήπνεσε το «σήμα κιν-δύνου» του συστήματος Rapex-Safety Gate, από τότε μέχρι και τώρα, το κυπριακό κράτος ήταν ανάπαρκτο. Καμιά έρευνα δεν έχει κοι-νοποιηθεί/ γνωστοποιηθεί προς τις αρχές της Ε.Ε. και τους Ευρωπαίους εταίρους, γεγονός που καταμαρτυρεί ότι το κυπριακό κράτος και η αρμόδια αρχή, που κατεξοχήν είναι το Τμή-μα Οδικών Μεταφορών (ΤΟΜ), «δεν πήλκαν στον κόπο» να διαπιστώσουν κατά πόσον οι ε-πικίνδυνοι αερόσακοι Takata έχουν εντοπι-στεί και στην Κύπρο. Κατά συνέπεια, το κυ-πριακό κράτος δεν έχει ανατροφοδοτήσει το σύστημα Rapex-Safety Gate. Σημειώνεται ότι τόσο η έρευνα στη βάση των πληροφοριών που κοινοποιούνται στο σύστημα Rapex-Safety Gate της Ε.Ε., όσο και η ανατροφοδό-τηση του συστήματος έγκαιρης προειδοποίη-σης της Ε.Ε., σε περίπτωση που διαπιστωθούν ανάλογα προβλήματα, αποτελούν υποχρεώ-σεις όλων των κρατών-μελών, περιλαμβανο-μένης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όπως ανέφερε πηγή στη Λευκωσία, με βάση την ακολουθητέα πρακτική, οι πληροφορίες για επικίνδυνα προϊόντα που κοινοποιούνται στο σύστημα Rapex-Safety Gate, διακένονται από την Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή προς την αρμόδια υπηρεσία του κράτους, προκειμένου να προβεί σε έρευνα και να α-νατροφοδοτήσει το σύστημα έγκαιρης προ-ειδοποίησης εάν και εφόσον διαπιστωθεί ότι η εν λόγω επικίνδυνα προϊόντα υπάρχουν και στην Κύπρο. Στην περίπτωση των 57 κοι-νοποιήσεων του Rapex-Safety Gate για τους αερόσακους Takata, την ευθύνη έχει το Τμή-μα Οδικών Μεταφορών, το οποίο όφειλε να προβεί σε έρευνα και να ανατροφοδοτήσει το σύστημα με τη γνωστοποίηση της ύπαρ-ξης του προβλήματος και στην Κύπρο. Ανα-τροφοδότηση που θα γινόταν με την τυπική συμβολή της Υπηρεσίας Προστασίας Κατανα-λωτή που θα επικύρωνε (validate) τις πληρο-φορίες που θα συνέλεγε και θα γνωστοποι-ούσε το ΤΟΜ, προκειμένου να ενημερωθούν η Κομισιόν και οι εταίροι της Κυπριακής Δι-μοκρατίας στην Ε.Ε. Εκ του αποτελέσματος και δεδομένης της απουσίας του κυπριακού κράτους από όλες τις κοινοποιήσεις του Rapex-Safety Gate για τους αερόσακους Takata, συνάγεται αβίαστα ότι τέτοια έρευνα δεν έγινε ποτέ από το ΤΟΜ.

Νέα εκστρατεία για εγγραφές AirBnb στο μητρώο

Μεγάλη πρόκληση η παραξενοδοχία για το υφυπουργείο Τουρισμού – Δηλώσεις Κώστα Κουμή στην «Κ»

Της ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Προς αναζήτηση ολιστικής προσέγγισης βρίσκεται η κυβέρνηση αναφορικά με το ζήτημα της εγγραφής των αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων στο μητρώο που λειτουργεί υπό την ευθύνη του υφυπουργείου Τουρισμού από τον Ιούλιο του 2021. Η ραγδαία και συνεχόμενη αύξηση των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης, τύπου Airbnb τα τελευταία χρόνια, καταδεικνύει την ανάγκη επιβολής ενός πλαισίου ελέγχου τους, έτσι ώστε να διασφαλίζονται ζητήματα ασφάλειας των επισκεπτών αλλά και θέματα που αφορούν φοροδιαφυγή και στέρηση εσόδων από το κράτος.

Ζεστά φαίνεται να αποφάσισε να πάρει το όλο θέμα το αρμόδιο υφυπουργείο, καθώς ξεκινά άμεσα νέα εκστρατεία προκειμένου να αυξήσει τον αριθμό των εγγραφών των αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων στο μητρώο που διατηρεί. Σύμφωνα με όσα ανέφερε στην «Κ» ο υφυπουργός Τουρισμού Κώστας Κουμής, ένας μεγάλος αριθμός καταλυμάτων δεν έχει ακόμα προχωρήσει σε εγγραφή του στο σχετικό μητρώο και ως εκ τούτου το υφυπουργείο προχωρά με νέα εκστρατεία ενεργοποίησης της αγοράς. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι μέχρι και τον Απρίλιο του 2023, μόλις 4.765 καταλύματα είχαν προχωρήσει σε εγγραφή, ενώ μετά από τέτοιου είδους εκστρατείες ενθάρρυνσης της αγοράς, οι εγγραφές στο σχετικό μητρώο αυξήθηκαν στις 8.248. Σήμερα, ξεκαθάρισε ο αρμόδιος υφυπουργός, εκκρεμούν 1.275 αιτήσεις για εγγραφή στο σχετικό μητρώο οι οποίες είχαν κατατεθεί στην πλειοψηφία τους με ελλιπή στοιχεία από τους ιδιοκτήτες των αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων. Πρόκειται για μια διαδικασία που τρέχει συνεχώς, ανέφερε ο κ. Κουμής σημειώνοντας ότι από τον Απρίλιο του 2023 μέχρι και την περασμένη εβδομάδα έχουν αυξηθεί οι εγγραφές στο σχετικό μητρώο του υφυπουργείου Τουρισμού κατά 73%, ποσοστό που δύναται να ανέλθει στο 99% με την ολοκλήρωση και όλων των εκκρεμούντων αιτήσεων.

Πρόκληση

Μεγάλη πρόκληση αποτελεί για το υφυπουργείο Τουρισμού το φαινόμενο της παραξενοδοχίας. Ειδικότερα, το αρμόδιο υφυπουργείο επιδιώκει τον άμεσο περιορισμό του φαινομένου καθώς οι παράκτιοι πλέον προορισμοί, βρίσκονται υπό καθεστώς «πίεσης». Την ίδια ώρα τονίζεται ότι ο κάθε προορισμός κρίνεται από τη συνολική εικόνα του προορισμού και από το επί-

Αναφορικά με τα θέματα ασφάλειας των επισκεπτών, στο εναρμονιστικό νομοσχέδιο αναφέρεται ότι η χορήγηση της άδειας εγγραφής προϋποθέτει βεβαίωση του αιτητή πως το αυτοεξυπηρετούμενο κατάλυμα διαθέτει ασφάλιση κατά παντός κινδύνου.

πεδο των υπηρεσιών που προσφέρει κατά κύριο λόγο η ξενοδοχειακή βιομηχανία. Ο όρος παραξενοδοχία περιγράφει την περίπτωση που ένα πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, προχωρεί σε επενδύσεις εξαγοράζοντας μεγάλο αριθμό διαμερισμάτων ή οικιών, συνήθως το φαινόμενο αφορά διαμερίσματα, και τα θέτει στην αγορά προσφέροντας υπηρεσίες εναλλακτικής διαμονής. Μετατρέπεται έτσι ουσιαστικά σ' έναν αόρατο ξενοδόχο, διευκρινίζει ο υφυπουργός.

Όχι σε περιορισμούς

Αρνητικά απάντησε στο υφυπουργείο η Νομική Υπηρεσία αναφορικά με την επιβολή ορισμένων περιορισμών στον συνολικό αριθμό καταλυμάτων που κάθε πρόσωπο, νομικό ή φυσικό, θα δικαιούται να έχει εγγεγραμμένα στο όνομά του. Πιο συγκεκριμένα, όπως μας αναφέρθηκε, το αρμόδιο υφυπουργείο αποτάθηκε στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας υποβάλλοντας σχετικό ερώτημα, κατά πόσο δύναται να περιοριστεί στα δύο αυτο-

Λύση στο πρόβλημα αναμένεται να δώσει εναρμονιστικό νομοσχέδιο μέσω του οποίου ο ευρωπαϊκός κανονισμός θα επιβάλει αναγκαστική εγγραφή των αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων στα εθνικά μητρώα.

εξυπηρετούμενα καταλύματα ο μέγιστος αριθμός καταλυμάτων που κάθε πρόσωπο, νομικό ή φυσικό, θα δικαιούται να έχει εγγεγραμμένα στο όνομά του. Αξίζει εξάλλου να σημειώσουμε ότι αυτή είναι μια διάταξη η οποία έχει επιχειρηθεί, ή που εξετάζεται προς υλοποίηση και σε άλλες χώρες, με ξεκάθαρο στόχο τη μείωση της εξάπλωσης του φαινομένου. Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν έγινε δεκτό από την Υπηρεσία,

Μέχρι και τον Απρίλιο του 2023, μόλις 4.765 καταλύματα είχαν προχωρήσει σε εγγραφή, δήλωσε ο Κώστας Κουμής.

και ως εκ τούτου το υφυπουργείο καλείται πλέον να εξετάσει άλλες διατάξεις.

Το εναρμονιστικό νομοσχέδιο

Ενώπιον της Βουλής κατατέθηκε εναρμονιστικό νομοσχέδιο το οποίο στοχεύει στην εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2024/1028, ο οποίος αναμένεται να βοηθήσει προς την κατεύθυνση πρό-

ληψης της παράνομης καταχώρησης εγγραφών των αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων. Ειδικότερα, το άρθρο 7 του Κανονισμού, υποχρεώνει τις επιγραμμικές πλατφόρμες βραχυχρόνιας μίσθωσης να ελέγχουν την εγκυρότητα του αριθμού καταχώρησης που παρέχει ο εκμισθωτής μέσω ενός ενιαίου ψηφιακού σημείου εισόδου, απαγορεύοντας ουσιαστικά την ανάρτηση ακινήτων που δεν είναι εγγεγραμμένα στα εθνικά μητρώα.

Με άλλα λόγια, ο ευρωπαϊκός κανονισμός έρχεται κατά κάποιο τρόπο να επιβάλει στους ιδιοκτήτες καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης, τύπου Airbnb, αναγκαστική εγγραφή στα εθνικά μητρώα. Ταυτόχρονα, θέτει τις βάσεις για καταχώρηση πληροφορήσεων σε σχέση με τα ακίνητα με έναν ενιαίο ουσιαστικό τρόπο.

Αναφορικά με τα θέματα ασφάλειας των επισκεπτών, στο εναρμονιστικό νομοσχέδιο αναφέρεται ότι η χορήγηση της άδειας εγγραφής προϋποθέτει βεβαίωση του αιτητή, πως το αυτοεξυπηρετούμενο κατάλυμα διαθέτει α-

Εντατικοποιούνται οι έλεγχοι

Εντατικοποιεί τους ελέγχους του το υφυπουργείο Τουρισμού το επόμενο διάστημα αναφορικά με τα παράνομα αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα. Ωστόσο, κάνει λόγο για υποστελέχωση στο δυναμικό των λειτουργιών του, γεγονός που δεν διευκολύνει την όλη διαδικασία. Όπως επισημαίνει ο αρμόδιος υπουργός, σήμερα η ομάδα λειτουργιών του υφυπουργείου έχει υπό τον έλεγχό της περίπου 15 χιλιάδες επικελήσεις. Γι' αυτό τον λόγο, συνεχίζει ο κ. Κουμής, μετά από ενέργειες του υφυπουργείου ξεπάγωσαν οι κενές θέσεις, οι οποίες βρίσκονται σε διαδικασία πλήρωσης από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, ενώ παράλληλα εξετάζονται και άλλες λύσεις. Στόχος μας, είναι να γίνουν καταγγελίες σωστά τεκμηριωμένες, ούτως ώστε να καταληγει η υπόθεση σε τιμωρία του παρανομούντα, πρόσθεσε, επισημαίνοντας ότι δεν είναι πάντοτε εφικτή η τεκμηρίωση της παρανομίας, ακόμη και η εξασφάλιση των στοιχείων του ιδιοκτήτη.

σφάλιση κατά παντός κινδύνου, αλλά δεν απαιτείται μελέτη πυροπροστασίας.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι οι επιγραμμικές πλατφόρμες βραχυχρόνιας μίσθωσης είναι ιστοσελίδες ή εφαρμογές που επιτρέπουν στους χρήστες να ενοικιάζουν καταλύματα για σύντομες περιόδους, συνήθως από λίγες μέρες έως λίγες εβδομάδες. Οι πλατφόρμες αυτές παρέχουν στους χρήστες τη δυνατότητα να αναζητήσουν καταλύματα βάσει διάφορων κριτηρίων, όπως τοποθεσία, τιμή, διαθεσιμότητα, και τύπος κατοικίας.

Επιπλέον, παρέχουν συνήθως κριτικές και αξιολογήσεις από προηγούμενους ενοικιαστές, γεγονός που βοηθάει τους χρήστες να κάνουν πιο ενημερωμένες επιλογές. Οι ιδιοκτήτες των καταλυμάτων, από την άλλη πλευρά, χρησιμοποιούν αυτές τις πλατφόρμες για να διαφημίσουν τον χώρο τους, να διαχειρίζονται κρατήσεις και να λαμβάνουν πληρωμές, απολαμβάνοντας την ευκολία και την πρόσβαση σε ένα ευρύ κοινό.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Σε νέα εποχή η Red Wolf & Ogilvy

Οι δύο οργανισμοί ένωσαν τις δυνάμεις τους, λειτουργώντας ως μία ενιαία εταιρεία - RedwolfOgilvy

Της ΑΝΝΑΣ ΠΟΛΥΒΙΟΥ

Σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο τοπίο, όπως αυτό της επικοινωνίας και της διαφήμισης, η πρωτοτυπία και η συνέπεια είναι το κλειδί για επιτυχία, αναφέρει ο Κωνσταντίνος Ντάλτας, Managing Director της RedwolfOgilvy. Προσφάτως, οι εταιρείες Red Wolf και Ogilvy Κύπρου προχώρησαν σε μια στρατηγική συνεργασία, ενώνοντας δυνάμεις, και σηματοδοτώντας μια νέα εποχή, αυτή της RedwolfOgilvy. Στόχος, όπως αναφέρει ο ίδιος, είναι η παροχή καινοτόμων λύσεων στους πελάτες τους, οι οποίες θα είναι ανάλογες του κύρους και θα ανταγωνίζονται ισάξια αντίστοιχα μεγάλα brand στις σύγχρονες διεθνείς αγορές. Με πύρηνά την ανθρωποκεντρική προσέγγιση, που χαρακτηρίζει και τους δύο οργανισμούς, μια τέτοιου είδους συνεργασία μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης αλλαγής στην κυπριακή αγορά, που είναι έτοιμος να αφήσει πίσω του τις νόρμες και να προχωρήσει σε νέα και μεγαλύτερα ανοίγματα.

- Ποια είναι η κύρια ιδέα πίσω από τη συγχώνευση - συνεργασία μεταξύ Red Wolf και Ogilvy;

Η συγχώνευση μεταξύ Red Wolf και Ogilvy αποτελεί μία κίνηση στρατηγικής που έρχεται ως απάντηση στις ταχύτατες μεταβολές και τους συνεχώς αυξανόμενους απαιτητικούς όρους που διέπουν τον κλάδο της επικοινωνίας. Ενώνουμε δυνάμεις δημιουργώντας ένα εξελιγμένο επιχειρηματικό μοντέλο που καλείται να λειτουργήσει σε ένα απαιτητικό περιβάλλον, φέρνοντας μαζί του νέα τεχνολογία, σαφώς ένα κοινό όραμα, και την ανθρωποκεντρική προσέγγιση που χαρακτηρίζει τους δύο οργανισμούς.

Η Red Wolf, που ιδρύθηκε το 2016 ως ένα boutique γραφείο παροχής υψηλής ποιότητας υπηρεσιών δημοσίων σχέσεων, συγχωνεύεται με την Ogilvy Κύπρου, που ενσωματώνει το κύρος ενός παγκόσμιου γίγαντα στον χώρο της διαφήμισης. Στόχος μας είναι η παροχή καινοτόμων λύσεων στους πελάτες μας, οι οποίες θα είναι ανάλογες του κύρους και θα ανταγωνίζονται ισάξια αντίστοιχα μεγάλα brand στις σύγχρονες διεθνείς αγορές.

- Η κυπριακή αγορά ευνοεί τέτοιου είδους συγχωνεύσεις στον χώρο;

Η κυπριακή αγορά, αν και μικρή σε μέγεθος, είναι ένα δυναμικό οικοσύστημα όπου οι ευκαιρίες αναδύονται για όσους έχουν τη δυνατότητα να τις διακρίνουν εκεί και όπου προκύπτουν και έχουν την τάση να σκέπτονται εκτός των ορίων του κοιτίου. Σε ένα τόσο α-

«Σε έναν τόσο απαιτητικό κλάδο όπως η επικοινωνία και η διαφήμιση, όπου η πρωτοτυπία και η συνέπεια είναι το κλειδί για επιτυχία, τέτοιου είδους συνεργασίες μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτης αλλαγής.»

παιτητικό κλάδο όπως η επικοινωνία και η διαφήμιση, όπου η πρωτοτυπία και η συνέπεια είναι το κλειδί για επιτυχία, τέτοιου είδους συνεργασίες μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτης αλλαγής, που είναι έτοιμος να αφήσει

Κωνσταντίνος Ντάλτας, Managing Director της RedwolfOgilvy: «Οι διαφορές κοουλτούρας ή προσέγγισης δεν αποτελούν εμπόδιο αλλά ευκαιρία για δημιουργία μιας νέας ταυτότητας».

πίσω του τις νόρμες και να προχωρήσει σε νέα και μεγαλύτερα ανοίγματα.

- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα της συγχώνευσης;

Είμαστε πλέον σε θέση να διευρύνουμε τόσο το εύρος όσο και το βάθος

των υπηρεσιών μας. Δεν αναφερόμαστε απλώς σε μια αριθμητική πράξη, αλλά σε μια αλχημεία που γεννά νέες δυνατότητες. Το ανθρώπινο δυναμικό μας αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο αυτής της προσπάθειας και αποτελεί μία σταθερή επένδυση στο αύριο, με απεριό-

ριστες δυνατότητες για τους πελάτες μας, οι οποίοι θα επωφεληθούν από αυτή τη σύνθεση δυνάμεων, έχοντας πρόσβαση σε αναβαθμισμένες υπηρεσίες που θα λειτουργούν συνδυαστικά για να ικανοποιούν τις εξατομικευμένες ανάγκες τους.

- Ποιες είναι οι προκλήσεις, και αν υπάρχουν, ποια είναι τα μειονεκτήματά;

Κάθε μεγάλη αλλαγή συνοδεύεται από προκλήσεις που δοκιμάζουν τις αντοχές μας, αλλά παράλληλα μας ωθούν στη μετεξέλιξη. Αν φανταστούμε το ανθρώπινο δυναμικό μας ως μια συμφωνική ορχήστρα, τότε η πρόκληση έγκειται στο να εναρμονίσουμε τους μουσικούς από δύο διαφορετικές «σχολές» ώστε να αποδώσουν ως ένα ενιαίο σύνολο. Οι διαφορές κοουλτούρας ή προσέγγισης δεν αποτελούν εμπόδιο αλλά ευκαιρία για δημιουργία μιας νέας ταυτότητας. Στόχος μας είναι να αξιοποιήσουμε αυτές τις διαφορετικές φωνές ώστε να συνθέσουμε μια «συμφωνία» που θα αντανάκλα τις αξίες μας: συνεργασία, πρωτοτυπία και ανθρωποκεντρική προσέγγιση.

- Πώς σκοπεύετε να γεφυρώσετε τις διαφορές κοουλτούρας μεταξύ Red Wolf και Ogilvy;

Αυτή είναι μία εξίσωση που απαιτεί διορατικότητα και στρατηγική καθοδήγηση. Η καθημερινή τριβή μεταξύ των ομάδων μας λειτουργεί ως το εργαστήριο όπου κτίζεται το νέο μας προφίλ. Μέσα από τη σαφή επικοινωνία των στόχων μας και τη συνεργασία σε κοινά έργα, δημιουργούμε τις βάσεις για μια ενιαία κοουλτούρα. Παράλληλα, συνεχίζουμε να επενδύουμε σε δραστηριότητες που ενισχύουν τους δε-

σμούς μεταξύ των ανθρώπων μας. Αυτή τη στιγμή νιώθουμε ότι σμιλεύουμε την πέτρα για να αποκαλύψουμε την κρυμμένη ομορφιά της.

- Θα αλλάξει κάτι στους υπάρχοντες πελάτες ένεκα της συγχώνευσης;

Για τους υπάρχοντες πελάτες μας, η συγχώνευση σηματοδοτεί την έναρξη μιας νέας εποχής συνεργασίας. Με την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μας και την ενσωμάτωση νέων εργαλείων και τεχνολογιών, μπορούμε πλέον να προσφέρουμε υπηρεσίες που όχι μόνο ανταποκρίνονται αλλά υπερβαίνουν τις προσδοκίες τους. Αυτό που θα αλλάξει ουσιαστικά είναι το επίπεδο εξυπηρέτησης: οι πελάτες μας θα έχουν πρόσβαση σε ένα ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών που αντικατοπτρίζουν τον συνδυασμό της γνώσης της τοπικής αγοράς με τη διεθνή εμπειρία.

- Σε οικονομικό επίπεδο, πώς σκοπεύετε να μετρήσετε την επιτυχία της συγχώνευσης;

Η επιτυχία δεν μπορεί να μετρηθεί αποκλειστικά σε αριθμούς. Απαιτείται μια πολυδιάστατη προσέγγιση αξιολόγησης. Στον πυρήνα της φιλοσοφίας μας βρίσκεται η επιτυχία των πελατών, ο πιο σημαντικός παράγοντας μέτρησης θα παραμείνει η εμπιστοσύνη που οι πελάτες μας δείχνουν προς εμάς – γιατί αυτή είναι η πραγματική πυξίδα κάθε επιτυχημένης εταιρείας.

Επιστροφή στην ανάπτυξη για τις επιχειρήσεις

Σε αναπτυξιακή τροχιά επέστρεψε τον Ιανουάριο η επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ευρώπη, έπειτα από δύο μήνες συρρικνώσεων, σύμφωνα με τον δείκτη υπερχυδρών προμηθειών (PMI) της S&P Global, που απέδωσε στην εξέλιξη στη σταθεροποίηση της ζήτησης. Ειδικότερα, ο δείκτης PMI διαμορφώθηκε στις 50,2 μονάδες, σε υψηλό πέντε μηνών, από 49,6 μονάδες τον Δεκέμβριο, με το 50 να σηματοδοτεί το όριο μεταξύ ανάπτυξης και συρρικνώσεων. Αν και οριακή, η ανάπτυξη συνβαίνει στην αντιμετώπιση της ύφεσης που πλήττει επι μέρους τον κλάδο της μεταποίησης στο ευρωπαϊκό μήκος. Σημειώαται πως ο PMI υπερπέρασε ανάλθε στις 51,3 μονάδες, ελαφρώς χαμηλότερα από το επίπεδο των 51,6 μονάδων τον Δεκέμβριο. «Η ανάπτυξη στη επιχειρησιακή υπηρεσίον έπαιξε κρίσιμο ρόλο στη διατήρηση

Ο δείκτης PMI για την Ευρωζώνη διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο στις 50,2 μονάδες, σε υψηλό πέντε μηνών.

παράγγελίες και στην αποσκόλληση δίνει ελπίδα ότι αυτός ο κλάδος θα αποκτήσει ελαφρώς μεγαλύτερη δυναμική το πρώτο τρίμηνο του έτους», συμπλήρωσε ο ίδιος. Οι εταιρείες υπηρεσιών αύξησαν τον ρυθμό των προσιλήσεων τον περασμένο μήνα, ώστε να ανταποκριθούν στην αυξημένη ζήτηση. Ωστόσο, η αισιοδοξία τους για το επόμενο έτος μειώθηκε ελαφρώς και ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υποχώρησε από τις 58,8 μονάδες στις 58,5 μονάδες, δηλαδή χαμηλότερα από τον μέσο όρο που έχει καθοριστεί από τα μέσα του 2024. «Δεδομένων των πολλών πολιτικών αβεβαιοτήτων, ιδίως με τις νέες εκλογές στη Γερμανία και την ενθέρυνση κυβερνήσεων στη Γαλλία, αυτό δεν προκαλεί εντύπωση. Προς το παρόν, κανένα μεγάλο αναπτυξιακό άλμα δεν αναμένεται σε αυτόν τον κλάδο», τόνισε ο Ντε λα Ροβίηρη. Σημειώνεται ότι τον περασμένο μήνα επιταχύνθηκε η αύξηση των τιμών χρέωσης και του κόστους εισαγωγών, με τον σχετικό σύνθετο δείκτη να εκτινάσσεται κοντά σε υψηλό δυο ετών. Υπενθυμίζεται ότι την περασμένη εβδομάδα η ΕΚΤ μεσολάησε ξανά τα επιτόκια δανεισμού και άρνησε ανοίξει το ενδεχόμενο περαιτέρω μείωσης στη συνεδρίαση του Μαρτίου.

Το αμερικανικό χρέος αυξάνεται επικίνδυνα

Ανέρχεται σε \$36,22 τρισ. και αγγίζει το 120% του ΑΕΠ – Οι φοροαπαλλαγές Τραμπ θα το διογκώσουν περισσότερο

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

πριν από περίπου ένα χρόνο, τον Μάρτιο του 2024, όταν η υπερδύναμη βρισκόταν ακόμη σε ρυθμούς προεκλογικής εκστρατείας και πολλοί διατηρούσαν ελπίδες πως ο επόμενος πρόεδρος δεν θα ήταν ο Ντόναλντ Τραμπ, ο επικρατέστερος επιρροηένς δημοσιονομικός πολιτικός στο αμερικανικό Κογκρέσο Φίλιπ Σούζγκελ έκρινε τον κώδωνα του κινδύνου. Προειδοποίησε την τότε κυβερνήση Μπάιντεν πως οι ΗΠΑ διέκριναν τον κίνδυνο να υποστούν ένα σοκ στις αγορές, παρόμοιο με εκείνο που είχε προκαλέσει περίπου ενάμιση χρόνο νωρίτερα, το φθινόπωρο του 2022, στη βρετανική αγορά η Λίζ Τρας. Αναφερόταν στην αστοχία της πρώην πρωθυπουργού της Βρετανίας που είχε

Το κόστος δανεισμού
της υπερδύναμης
ενδέχεται να αυξηθεί,
προειδοποιούν αναλυτές.

εξαγγείλει πρόγραμμα φοροαπαλλαγής χωρίς προβλεψή για τη χρηματοδότησή τους. Είχε προκαλέσει, έτσι, μεγάλες κραδατώσεις στις αγορές, αλλά το σημαντικότερο ήταν ότι είχαν εκτοξευθεί στα ύψη οι αποδόσεις των ομολόγων της Βρετανίας. Ετσι η κ. Τρας είχε αναγκαστεί να ανακαλέσει την πολιτική και να παρατηρήσει σύντομα, για να περάσει στην Ιστορία ως η πλέον βραχύβια πρωθυπουργός της Βρετανίας. Σε ό, τι αφορά τις ΗΠΑ, όμως, ο Φίλιπ Σουάγκλε μιλούσε για τους κινδύνους που εγκυμνεί το διαρκώς διογκούμενο χρέος της υπερβύτωνας κι ενώ πολλοί πριν από αυτόν είχαν προειδοποιήσει πως δεν είναι πλέον βιώσιμο και είναι θέμα χρόνου να προκαλέσει προβλήματα.

Τότε η επιστροφή του Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο ήταν μια πιθανότητα και οι προειδοποιήσεις δεν αφορούσαν τη συγκεκριμένη πολιτική του, αλλά το γενικότερο πρόβλημα

το χρέος των ΗΠΑ

Το χρέος των ΗΠΑ, δηλαδή τα ομόλογα του αμερικανικού δημοσίου, θεωρείται μία από τις ασφαλέστερες επενδύσεις, ενώ ανήκει στην κατηγορία των ασφαλών καταφυγίων στα οποία τοποθετούν μαζικά τα χρήματά τους οι επενδυτές σε περιόδους μεγάλης ανασφάλειας και αστάθειας. Οι πιστωτές των ΗΠΑ χρησιμοποιούν τα ομόλογα ως διαθέσιμα, όπως τον χρυσό, αλλά και ως ενέχυρο για δανεισμό.

Χώρα	Χρέος (δισ. δολ.)
ΗΠΑ	1,1
Κίνα	768,6
Βρετανία	765,6
Λουξ/ργο	424,5
Νήσοι Κέιμαν	397
Καναδάς	374,4
Βέλγιο	361,3
Ιρλανδία	338,1
Γαλλία	332,5
Ελβετία	300,6
Σιγκαπούρη	286,9
Χονγκ Κονγκ	257,7
Ινδία	255,7
Βραζιλία	234
Νορβηγία	229
Σαουδ. Αραβία	159
Μεξικό	135,6
Νότια Κορέα	127,8
Γερμανία	100,8
Ιαπωνία	97,7

από τη συνεχιζόμενη ανοδική πορεία του δημοσίου χρέους. Από τη στιγμή, όμως, που ο Αμερικανός πρόεδρος αρχίζει να εφαρμόζει όσα υποσχέθηκε στην προεκλογική εκστρατεία του, κεντρικό ρόλο στις επιλογές του εκτός από τους δασμούς, που εκτιμάται πως θα αυξήσουν τον πληθωρισμό, παίζουν οι φοροαπαλλαγές. Και αυτές αναμένεται να αυξήσουν περαιτέρω το χρέος που υπολογίζεται ήδη ότι αγγίζει το

να μειώσει το χρέος των ΗΠΑ «πρωτού αντιμειώσει τις οικονομικές καρδιακές προσβολές». Παράλληλα κάλεσε την κυβέρνηση να μειώσει το δημοσιονομικό έλλειμμα από το 7,5% στο 3% του αμερικανικού ΑΕΠ «as we participate», και τόνισε «οι \$5 μιλιά σαν γιατρός, διαφορετικά θα έχουμε καρδιακή προσβολή στην αγορά ομολόγων και ξέρετε τότε ποιος θα είναι υπεύθυνος».

Το χρέος των ΗΠΑ ανεφάρκνται σε 36,22 τρις. δολ., όπως αναφέρουν τα επίσημα στοιχεία στις 11 Φεβρουαρίου. Και τα 28,8 τρις. δολ. από το σύνολο βρίσκονται στα χέρια ιδιωτών επενδυτών, επιχειρήσεων, ξένων κυβερνήσεων, των τραπεζών της Federal Reserve, των πολιτικών κυβερνήσεων αλλά και πολλών άλλων οργανισμών εκτός της αμερικανικής κυβέρνησης. Για την υπερδύναμη τα πράγματα είναι ασφαώς πολύ πιο εύκολα από οποιαδήποτε άλλη υπερ-

χρεωμένη οικονομία, δεδομένου του ρόλου του δολαρίου ως διεθνούς α-ποθεματικού νομίσματος και νομι-σματος συναλλαγών, όπως και της συγκριτικά υψηλής παραγωγικότητας της οικονομίας της. Ωστόσο, το κακό προηγούμενο της κ. Τρας στη Βρετανία έχει αποδείξει πως η αβεβαιότητα γύρω από την πολιτική μιας χώρας μπορεί να επηρεάσει καθοριστικά το κόστος δανεισμού της και όσα έχει ήδη κάνει ο Ντόναλντ Τραμπ μέσα στις λίγες πρώτες εβδομάδες της δεύ-τερης θητείας του προκαλούν αβε-βαιότητα.

Όλα δείχνουν, άλλωστε, πως η προσδοκία για επιτάχυνση του πληθωρισμού της υπερδύναμης ως συνεπακόλουθο των δασμών αναγκάζει ήδη τη Federal Reserve να διατηρήσει τα επιτόκια του δολαρίου στα υφιστάμενα υψηλά επίπεδα. Μέσα στην εβδομάδα ο επικεφαλής της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ Ζερόμ Πά-

ουελ δήλωσε κατηγορηματικά ότι δεν σκοπεύει να προχωρήσει σύντομα σε μειώσεις του κόστους δανεισμού. Την επόμενη ημέρα δόθηκαν στη δημοσιότητα τα τελευταία στοιχεία για τον πληθωρισμό, που φέρουν τον δείκτη να έχει επιταχυνθεί τον Ιανουάριο στο 3% από το 2,9% του Δεκεμβρίου. Σε περίπτωση που η πολιτική των δαμών οδηγήσει σε επιτάχυνση του πληθωρισμού, τα επιτόκια στις ΗΠΑ θα παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα, με ό,τι αυτό σημαίνει για το κόστος δανεισμού των ΗΠΑ. Το πρόβλημα μπορεί να έχει επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία. Σύμφωνα με το ΔΝΤ, κάθε φορά που οι αποδόσεις των αμερικανικών ομολόγων αυξάνονται κατά μία εκατοστιαία μονάδα σημειώνουν άνοδο κατά 90 μονάδες βάσης οι αποδόσεις των ομολόγων των άλλων ανεπτυγμένων οικονομιών, δηλαδή αυξάνεται το κόστος δανεισμού των άλλων.

GoGordian
REAL ESTATE

gogordian.com | 77 77 56 56

Ref: 8790

Κατοικία στον Στρόβολο, Λευκωσία
~~€650.000~~ €565.000

4

Ref: 6124

Κατοικία στο Παραλίμνι, Αμμόχωστος
~~€420.000~~ €350.000

3

Ref: 8751

Κατάστημα στην Πλατεία Ελευθερίας,
Λευκωσία
~~€375.000~~ €350.000

115 m²

Ref: 9361

Οικιστικό οικόπεδο στην Έγκωμη, Λευκωσία
~~€375.000~~ €340.000

897 m²

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η καθυστέρηση «σώζει» την ελληνική οικονομία

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η καθυστέρηση μπορεί να είναι σωτήρια; Μοιάζει παράδοξο αλλά η υστέρηση «προστατεύει» την ελληνική οικονομία γιατί, δυστυχώς, δεν έχει να χάσει πολλά. Τι να φοβηθεί μια οικονομία που εξάγει φρούτα και τοιμεντόλινους, εισάγει υπολογιστές και κλιματιστικά.

Σήμερα αν ξαναδούμε τον κόσμο όπως νομίζαμε ότι θα εξελιχθεί πριν από δέκα χρόνια, διαπιστώνουμε ότι έγινε διαφορετικός. Οι περισσότεροι προβλεπαν επέκταση της παγκοσμιοποίησης, εντονότερη κίνηση κεφαλαίων, αλλά και ανθρώπων που αναζητούν καλύτερη εργασία. Προέβλεπαν τη διακίνηση μεγαλύτερου όγκου δεδομένων (data), κεφαλαίων, πληροφοριών και ιδεών που διαμόρφωναν μια κατάσταση συνεχούς ανάπτυξης. Επιπλέον, ο κόσμος αυτός ήταν χαμηλού κόστους, προσφέροντας έναν ακόμα λόγο για διαρκή ανάπτυξη. Η Κίνα και άλλες χώ-

νάπτυξη της παραγωγής. Ήταν περίοδος βαθιάς ύφεσης, με την αριστεροδεξιά κυβέρνηση να παραχωρεί τη δημόσια περιουσία στους δανειστές για να επιβιώσει. Η εικόνα καταγράφεται στο ισοζύγιο πληρωμών, αφού το 2024 το έλλειμμα αυξήθηκε 8,5% παρά την άνοδο των εσόδων από τουρισμό, ενώ το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου είναι αυξημένο 7,9% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, καθώς οι εξαγωγές αγαθών (χωρίς καύσιμα και πλοία) είναι μόλις το 56% της αξίας εισαγόμενων προϊόντων. Όταν πολλές χώρες ενίσχυαν την παραγωγική δύναμη, εμείς είχαμε άλλες ανάγκες.

Η καθυστέρηση της οικονομίας μπορεί να είναι πλεονέκτημα στη φάση του παγκόσμιου εμπορικού πολέμου. Η ελληνική παραγωγή είναι τόσο περιορισμένη που δεν μας αφορά ο πόλεμος. Το 2024 μόνον το 5% των εγχωρίων βιομηχανικών προϊόντων κατευθύνθηκε στις ΗΠΑ και μετά τα προϊόντα διύλισης πετρελαίου, οι μεγαλύτερες εξαγωγές μας είναι επεξεργασμένα φρούτα και λαχανικά, ακολουθεί το αλουμίνιο (4,8% των εξαγωγών αλουμινίου), τοιμέτο κι άλλα τρόφιμα. Η Ελλάδα έχει εμπορικό πλεόνασμα με τις ΗΠΑ παρότι αυτό περιορίστηκε το 2024. Αντίθετα έχουμε μεγάλο έλλειμμα στο εμπόριο με την Κίνα, που έφθασε 6,4 δισ. πέρυσι. Εισάγουμε από την Κίνα το 75,8% ηλεκτρονικού εξοπλισμού με τους υπολογιστές και τον εξοπλισμό ψύξης να ακολουθούν, με μερίδια 53,2% και 39,3%, αντίστοιχα, κατά μέσον όρο την περίοδο 2022-2024. Οι ελληνικές εξαγωγές στην Κίνα είναι το 64% των ελληνικών εξαγωγών τοιμεντόλιων κ.ά. οικοδομικών λίθων, το 46% μη σιδηρούχων μεταλλευμάτων, φάρμακα, γαλακτοκομικά.

Η ανατροπή του παγκόσμιου εμπορίου έχει άμεσα ήπιες επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία, η οποία βέβαια μπορεί να επιβარυνθεί εφόσον υπάρχουν επιπτώσεις σε άλλες χώρες με τις οποίες έχει συναλλαγές. Ίσως η περιθωριοποίηση έχει προσωρινά πλεονεκτήματα, αλλά προκύπτει μια ευκαιρία αναβάθμισης στον νέο συσχετισμό οικονομικής ισχύος. Με συνεργασία ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, ώστε να εξασφαλιστεί μακροχρόνια ανθεκτικότητα.

Η ανατροπή του παγκόσμιου εμπορίου έχει άμεσα ήπιες επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία, η οποία βέβαια μπορεί να επιβარυνθεί εφόσον υπάρχουν επιπτώσεις σε άλλες χώρες με τις οποίες έχει συναλλαγές. Ίσως η περιθωριοποίηση έχει προσωρινά πλεονεκτήματα, αλλά προκύπτει μια ευκαιρία αναβάθμισης στον νέο συσχετισμό οικονομικής ισχύος. Με συνεργασία ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, ώστε να εξασφαλιστεί μακροχρόνια ανθεκτικότητα.

Η ανατροπή του παγκόσμιου εμπορίου έχει άμεσα ήπιες επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία, η οποία βέβαια μπορεί να επιβარυνθεί εφόσον υπάρχουν επιπτώσεις σε άλλες χώρες με τις οποίες έχει συναλλαγές. Ίσως η περιθωριοποίηση έχει προσωρινά πλεονεκτήματα, αλλά προκύπτει μια ευκαιρία αναβάθμισης στον νέο συσχετισμό οικονομικής ισχύος. Με συνεργασία ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, ώστε να εξασφαλιστεί μακροχρόνια ανθεκτικότητα.

Τα προσωρινά πλεονεκτήματα από τις ανατροπές στο παγκόσμιο εμπόριο.

ρες κυρίως της Απω Ανατολής έστειλαν στη Δύση φθηνά προϊόντα, χάρη στη φθηνή εργασία που διαθέτουν. Και τα προϊόντα αυτά θα έφθαναν στις αγορές χωρίς κανένα εμπόδιο, στην ώρα τους, για να καταναλωθούν ή να μεταποιηθούν.

Αντί της παγκοσμιοποίησης, αναδείχθηκε ο προστατευτισμός, ο εμπορικός εθνικισμός. Όλο και περισσότερα κράτη υιοθέτησαν πολιτικές για να προστατεύσουν την παραγωγή, τα δεδομένα τους, την τεχνολογία, φυσικά και την κίνηση κεφαλαίων. Οι αγορές λειτουργούν αλλά σίγουρα με περισσότερους περιορισμούς, καθώς πολλές χώρες κτίζουν πλεονεκτήματα. Κάποιοι οραματίζονται να γίνουν παγκόσμιοι πρωταθλητές, π.χ. η Ινδονησία στην παραγωγή ηλεκτρικών αυτοκινήτων, χωρίς πάντα με επιτυχία.

Το παράδοξο είναι ότι η ελληνική οικονομία έμεινε (πάλι) μακριά από την επικρατούσα τάση. Η δεκαετία που πέρασε ήταν περίοδος κρίσης στην οποία χάθηκε το 25% του ΑΕΠ και φυσικά δεν υπήρχε διάθεση για α-

Η Ρωσία αναμένει εντός του 2025 επιστροφή αμερικανικών εταιρειών

«Κλειδί» οι συνομιλίες Ουάσιγκτον - Μόσχας για ειρήνευση στην Ουκρανία

Η αποχώρηση των δυτικών εταιρειών από τη Ρωσία ως συνεπακόλουθο της εισβολής στην Ουκρανία είχε σημαντικό κόστος για πολλές από αυτές, και πολλές θα θελήσουν να επιστρέψουν στην άλλοτε ραγδαία αναπτυσσόμενη αγορά εάν επιτευχθεί ειρήνη και αρθούν οι σκληρές κυρώσεις. Όπως προκύπτει από πρόσφατη ανάλυση του Reuters, οι δυτικές εταιρείες έχουν παραδεχθεί συνολικές ζημιές ύψους 107 δισ. δολ. οφειλόμενες αποκλειστικά στην αποχώρησή τους από τη Ρωσία. Σύμφωνα, όμως, με τον Σίριλ Ντιμίτριεφ, επικεφαλής του Ρωσικού Επενδυτικού Ταμείου, η ζημία μόνον των αμερικανικών εταιρειών έφτασε στα 324 δισ. δολ. εξαιτίας της αποχώρησής τους από τη χώρα.

Τώρα που το θέμα έρχεται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και τη Μόσχα, ορισμένες εταιρείες ίσως σπεύσουν πρώτες να κατοχυρώσουν τη δυνατότητά τους να επιστρέψουν στη ρωσική αγορά. Ανάμεσά

Ποιες επιχειρήσεις βρίσκονται πιο κοντά στη ρωσική αγορά εάν επιτευχθεί ειρήνη και για ποιες είναι πιο δύσκολο.

τους ορισμένες όπως οι McDonald's, Renault και Henkel καθώς προτού φύγουν από τη Ρωσία έκλεισαν συμφωνίες που κατοχύρωναν το δικαίωμά τους σε επαναγορά όσων περιουσιακών στοιχείων εγκατέλειψαν. Η Renault, ειδικότερα, πούλησε το πλειοψηφικό της πακέτο στη ρωσική αυτοκινητοβιομηχανία AvtoVAZ τον Μάιο του 2022 έναντι ενός ρουβλίου, αλλά το συμβολικό τίμημα της συναλλαγής οφειλόταν στο ό,τι είχε διασφαλίσει δικαίωμα επαναγοράς του πακέτου μέσα σε χρονικό διάστημα έξι ετών. Παράλληλα, ορισμένες εταιρείες τροφίμων ή υπηρεσιών υγείας όπως, για παράδειγμα, οι Procter & Gamble, PepsiCo και Mondelez δήλωσαν ότι θα παραμείνουν στη χώρα για να παρέχουν κάποια βασικά είδη διατροφής και πρώτες ανάγκες στον ρωσικό πληθυσμό στη βάση μιας ανθρωπιστικής στάσης.

Μιλώντας στο αμερικανικό δίκτυο CNBC, ο Σίριλ Ντιμίτριεφ εκφράζει την εκτίμησή ότι ένας σημαντικός αριθμός αμερικανικών εταιρειών θα επιστρέψει στη Ρωσία άμεσα, μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του έτους. Όπως εκτιμά ο ίδιος, πρώτες θα καταφθάσουν όσες δεν υποκινούνται σε κυρώσεις και σε αυτές συγκαταλέγονται εταιρείες λιανικών πωλήσεων, παραγωγού τροφίμων και όχι όσες δρα-

McDonald's, Renault και Henkel προτού φύγουν από τη Ρωσία έκλεισαν συμφωνίες που κατοχύρωναν το δικαίωμά τους σε επαναγορά όσων περιουσιακών στοιχείων εγκατέλειψαν.

στηριοποιούνται στους τομείς της ενέργειας και της χρηματοδότησης καθώς σε αυτές έχουν επιβληθεί κυρώσεις. Εκτιμά, πάντως, ότι και όσες αμερικανικές μεγάλες πετρελαϊκές είχαν δραστηριοποιηθεί επιτυχώς στη Ρωσία, «θα επιστρέψουν κάποια στιγμή». Εξάλλου, ο Ρώσος βουλευτής Ανατόλι Ακασκόφ εκτιμά πως οι Visa και Mastercard θα επιστρέψουν σύντομα και θα αρχίσουν και πάλι να προσφέρουν υπηρεσίες πληρωμών, ενώ οι δύο εταιρείες δηλώνουν πως τα περιουσιακά τους στοιχεία παραμένουν στη θέση τους.

Για άλλες, όμως, ίσως δεν είναι τόσο εύκολη η επιστροφή, γιατί δεν θα είναι πιο ελεύθερη η θέση τους στη ρωσική αγορά. Εταιρείες όπως οι Starbucks, Ikea

και Levi's έχουν υποκατασταθεί από εγχώριες που μιμούνται τα προϊόντα τους. Εξάλλου τα τουλάχιστον 800 εστιατόρια της McDonald's λειτουργούν υπό το ρωσικό εμπορικό σήμα Vkusno & Tochka, ενώ η Starbucks έχει πουλήσει τις δραστηριότητές της στην εταιρεία αποκαταστάσεων Anton Pinskiy. Κάποιες άλλες όπως οι Carlsberg και Unilever ίσως δεν μπορέσουν να επιστρέψουν στη ρωσική αγορά, καθώς μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία επέκριναν επιθετικά τη Μόσχα και δικαιολόγησαν την αποχώρησή τους επικαλούμενες θέμα ηθικής.

Σε περίπτωση επιστροφής τους θα διακινδυνεύσουν να αυτοδυσφημιστούν και να ενδεδειχτεί να το αποφύγουν. Εκείνες που είναι δύσκολο να επιστρέψουν είναι

όσες έχουν δραστηριότητες σχετικές με πολεμικό εξοπλισμό και δεσμεύονται από τις κυρώσεις. Οι δύο δυτικές βιομηχανίες αεροδιαστημικής, οι Boeing και Airbus, για παράδειγμα, διέκοψαν την προσφορά αεροσκαφών και εξαρτημάτων αεροσκαφών στη Ρωσία μετά την εισβολή της στην Ουκρανία. Παράλληλα, δύσκολα θα επιστρέψουν βιομηχανίες μικροεπεξεργαστών, εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών και ηλεκτρονικών. Ο καθοριστικός παράγοντας σε όλα αυτά είναι κατά πόσον οι συνομιλίες ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και τη Μόσχα για την ειρήνευση στην Ουκρανία θα οδηγήσουν τελικά σε κάποια ελάφρυνση των κυρώσεων. Μέχρι στιγμής, πάντως, δεν έχουν παρουσιαστεί συγκεκριμένες προτάσεις για το θέμα.

Στήριξη Πεκίνου σε ιδιωτικούς τεχνολογικούς κολοσσούς

Alibaba, DeepSeek, Xiaomi και άλλες εταιρείες σε διάσκεψη με τον πρόεδρο Σι

Υπό τις εξώθεν πιέσεις της επιθετικής δασμολογικής πολιτικής του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, ο Κινέζος ομόλογός του Σι Τζινπίνγκ συγκάλεσε μια σπάνια διάσκεψη με μερικά από τα μεγαλύτερα ονόματα στον κλάδο της τεχνολογίας, ώστε να συσπειρώσει τις εθνικές δυνάμεις. Ανάμεσά τους μετά από πολύ καιρό εμφανίστηκε δημόσιας ο μεγιστάνας Τζακ Μα, ιδρυτής της Alibaba, της ψηφιακής πλατφόρμας λιανεμπορίου που θεωρείται η αντίπαλος της Amazon. Ο Κινέζος ηγέτης κάλεσε άπαντες να επιδείξουν το ταλέντο τους και να είναι σίγουροι για τη δύναμη του μοντέλου και της αγοράς της Κίνας.

Η αυστηρά χορογραφημένη προσέγγιση των επιχειρήσεων μετά τη ρυθμιστική καταστολή, που τους επιβλήθηκε πριν από τέσσερα χρόνια, αποτυπώνει αφενός την ανησυχία για την επιβράδυνση της ανάπτυξης και αφετέρου τις προσπάθειες των Ηνωμένων Πολιτειών να περιορίσουν την τεχνολογική ανάπτυξη της Κίνας, όπως επισημαίνουν αναλυτές. Η κίνηση του Κινέζου ηγέτη να συγκεντρώσει ηγετικές προσωπικότητες του επιχειρείν, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται πίσω

από μεγάλα τεχνολογικά επιτεύγματα παρά την πίεση των ΗΠΑ τους τελευταίους μήνες, υπογραμμίζει τη σημασία της καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα. «Αποτελεί μια σιωπηρή παραδοχή ότι η κινεζική κυβέρνηση χρειάζεται τις ιδιωτικές εταιρείες για να απαντήσει στον τεχνολογικό ανταγωνισμό που προέρχεται από τις Ηνωμένες Πολιτείες», δήλωσε ο Κρίστοφερ Μπεντόρ, αναπληρωτής διευθυντής έρευνας για την Κίνα στην Gavekal Dragonomics, στο Χονγκ Κονγκ. Ο ιδιωτικός τομέας στην Κίνα, ο οποίος ανταγωνίζεται τις κρατικές εταιρείες, συνεισφέρει περισσότερο από το 50% των φορολογικών εσόδων, άνω του 60% της οικονομικής παραγωγής και το 70% της τεχνολογικής καινοτομίας, σύμφωνα με επίσημες εκτιμήσεις.

Μεταξύ των συμμετεχόντων στο τεχνολογικό συμπόσιο ήταν και ο Λιάνγκ Γουενφένγκ, ιδρυτής της καινοτομικής DeepSeek, μιας νεοφυούς εταιρείας η οποία τάρδεα τα νερά λόγω του φθηνού μοντέλου τεχνητής νοημοσύνης που επινόησε. Βάσει των δηλώσεων του Σι Τζινπίνγκ, που συνόψισαν τα εγκώρια ΜΜΕ, ο ίδιος τόνισε τη συνέχεια στη

στратηγική οικονομικής ανάπτυξης της Κίνας, υπογραμμίζοντας κιόλας ότι οι ιδιωτικοί όμιλοι έχουν προοπτικές και είναι πολλά υποσχόμενοι στη δημιουργία πλούτου και ευκαιριών. Στη συσκέψη συμμετείχαν επίσης οι ιδρυτές της Huawei Ρεν Ζενγκφεί και ο Γουάνγκ Τσουανφου της BYD, καθήμενοι ακριβώς μπροστά στον Σι σε τιμητικές θέσεις ως οι εκπρόσωποι των εθνικών πρωταθλητριών στην ανάπτυξη των ημιαγωγών και στα ηλεκτρικά οχήματα. Η δε μετοχή της Baidu, η οποία ειδικεύεται σε προϊόντα και υπηρεσίες Διαδικτύου, αλλά και στην τεχνητή νοημοσύνη, υποχώρησε άνω του 8%, καθιστώντας την τη μεγαλύτερη χαμένη στον δείκτη υψηλής τεχνολογίας Hang Seng στο Χρηματιστήριο του Χονγκ Κονγκ, αφού δεν εντοπίστηκε κανένα κορυφαίο στέλεχος της στο συμπόσιο. Ωστόσο, παρόντες ήταν ο επικεφαλής της Χίαομί

Λέι Τζουν, ο οποίος έστρεψε την εταιρεία έξυπνων κινητών και ηλεκτρονικών συσκευών στα ηλεκτρικά οχήματα, καθώς και ο ιδρυτής της Unitree Γουάνγκ Σινγκνίγκ για να τους πούμε ότι θέλουμε να σας στηρίξουμε. Περιμένουμε από εσάς να ενισχύσετε την τεχνολογική καινοτομία και σας χρειαζόμαστε για να ενισχύσετε την κατανάλωση», τόνισε ο κ. Ζανγκ στο Reuters. Αλλωστε, ειδικά η συμμετοχή του Τζακ Μα έχει τη δυνατότητα να τονώσει την εμπιστοσύνη. Ο άλλοτε λαοπρόβλητος επιχειρηματίας αποσύρθηκε σε μεγάλο βαθμό από τη δημόσια ζωή, αφού η αρχική δημόσια εγγραφή για δημόσια διάθεση μετοχών της εταιρείας του Αντ με δραστηριότητα στη χρηματοπιστωτική τεχνολογία διεκόπη από το Πεκίνο το 2020. Λίγο καιρό πριν είχε επικρίνει το ρυθμιστικό σύστημα της Κίνας. Η επιχειρηματική αυτοκρατορία του έγινε

Σιαογιάν Ζανγκ, το κθεσινό συμπόσιο είχε στόχο να αποστείλει μήνυμα για τη σημασία της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και να εμπνεύσει εμπιστοσύνη. «Νομίζω ότι ο σκοπός είναι να τους πούμε ότι θέλουμε να σας στηρίξουμε. Περιμένουμε από εσάς να ενισχύσετε την τεχνολογική καινοτομία και σας χρειαζόμαστε για να ενισχύσετε την κατανάλωση», τόνισε ο κ. Ζανγκ στο Reuters. Αλλωστε, ειδικά η συμμετοχή του Τζακ Μα έχει τη δυνατότητα να τονώσει την εμπιστοσύνη. Ο άλλοτε λαοπρόβλητος επιχειρηματίας αποσύρθηκε σε μεγάλο βαθμό από τη δημόσια ζωή, αφού η αρχική δημόσια εγγραφή για δημόσια διάθεση μετοχών της εταιρείας του Αντ με δραστηριότητα στη χρηματοπιστωτική τεχνολογία διεκόπη από το Πεκίνο το 2020. Λίγο καιρό πριν είχε επικρίνει το ρυθμιστικό σύστημα της Κίνας. Η επιχειρηματική αυτοκρατορία του έγινε

Οι ιδιωτικοί όμιλοι έχουν προοπτικές και είναι πολλά υποσχόμενοι στη δημιουργία πλούτου και ευκαιριών, υπογράμμισε ο Κινέζος πρόεδρος.

Στη διάσκεψη που συγκάλεσε ο Σι Τζινπίνγκ συμμετείχαν μεταξύ άλλων ο ιδρυτής της Alibaba Τζακ Μα, ο Λιάνγκ Γουενφένγκ της DeepSeek, ο ιδρυτής της Huawei Ρεν Ζενγκφεί, ο Γουάνγκ Τσουανφου της BYD και ο Πόνι Μα του τεχνολογικού κολοσσού της Tencent. Ο ιδιωτικός τομέας στην Κίνα υπολογίζεται ότι συνεισφέρει περισσότερο από το 50% των φορολογικών εσόδων, άνω του 60% της οικονομικής παραγωγής και το 70% της τεχνολογικής καινοτομίας.

στη συνέχεια στόχος μιας ρυθμιστικής καταστολής, ενώ ο χρόνος που πέρασε ο ίδιος μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας συνέπεσε με μια αντιστροφή της τύχης για τον ιδιωτικό τομέα της Κίνας. Όπως παρατηρεί, τέλος, ο Αλφρέντο Μουντουράρ-Ελού, διευθυντής του κέντρου για την Κίνα στη δεξαμενή σκέψης The Conference Board, «το ότι ο πρόεδρος Σι προέδρευσε αυτού του συμποσίου σηματοδοτεί μια αναγνώριση από την ύπατη κομματική ηγεσία της Κίνας του σημαντικού ρόλου που μπορούν να διαδραματίσουν οι ιδιωτικές εταιρείες στην τόνωση της ανάπτυξης και, το πιο σημαντικό, στην υλοποίηση των τεχνολογικών φιλοδοξιών της Κίνας λόγω των αυξανόμενων δυτικών περιορισμών. Θα πρέπει να περιμένουμε περισσότερη στήριξη στον ιδιωτικό τομέα, ειδικά σε πεδία στρατηγικής σημασίας για τη χώρα».

Οι εισαγωγές φορτηγών

Οι ΗΠΑ εφαρμόζουν δασμό 25% στα φορτηγά, τομέα που αντιστοιχεί στο ένα τρίτο των συνολικών πωλήσεων οχημάτων στις ΗΠΑ. Μάλιστα, το όχημα με τις μεγαλύτερες πωλήσεις στην Αμερική είναι ένα φορτηγό, το Ford F-150. Η Ευρώπη, όμως, εφαρμόζει δασμό μόλις 10% στις εισαγωγές φορτηγών, φυσικά και από τις ΗΠΑ.

166

είναι ο αριθμός των χωρών που συμμετέχουν στον WTO. Αν εφαρμοστούν, οι δασμοί Τραμπ θα δοκιμάσουν τις θεμελιώδεις αρχές στο διεθνές εμπόριο.

Η παραβίαση κανόνων

«Ο,τι μας χρεώνουν θα τους χρεώνουμε. Μας έχουν στο 25%; Θα πάρμε στο 25%. Είναι 10%; Θα το κάνουμε 10%», δήλωσε χαρακτηριστικά ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ. Σε πρώτη ανάγνωση, η τοποθέτηση ακούγεται εύλογη. Όμως δεν είναι, καθώς παραβιάζει την παγκόσμια συμφωνία για τις συναλλαγές στο διεθνές εμπόριο.

380 δις.

Δολάρια είναι η αξία των δασμών που επέβαλαν οι ΗΠΑ κατά την πρώτη θητεία Τραμπ, σε μία από τις μεγαλύτερες αυξήσεις φόρων στο εμπόριο.

Η απάντηση της Κίνας

Το Πεκίνο επέβαλε δασμούς 15% στις εισαγωγές άνθρακα και LNG από τις ΗΠΑ, καθώς και 10% στο αργό πετρέλαιο, απαντώντας στην εφαρμογή επιπλέον δασμών 10% σε όλες τις εισαγωγές από την Κίνα. Ο εμπορικός πόλεμος είναι σε πλήρη εξέλιξη και οι αναλυτές ήδη μετρούν τις επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία.

Μήπως είναι δίκαιοι οι δασμοί Τραμπ;

Η λογική της ανταποδοτικότητας και πώς οι ΗΠΑ ετοιμάζονται να παραβιάσουν τους κανόνες εμπορίου

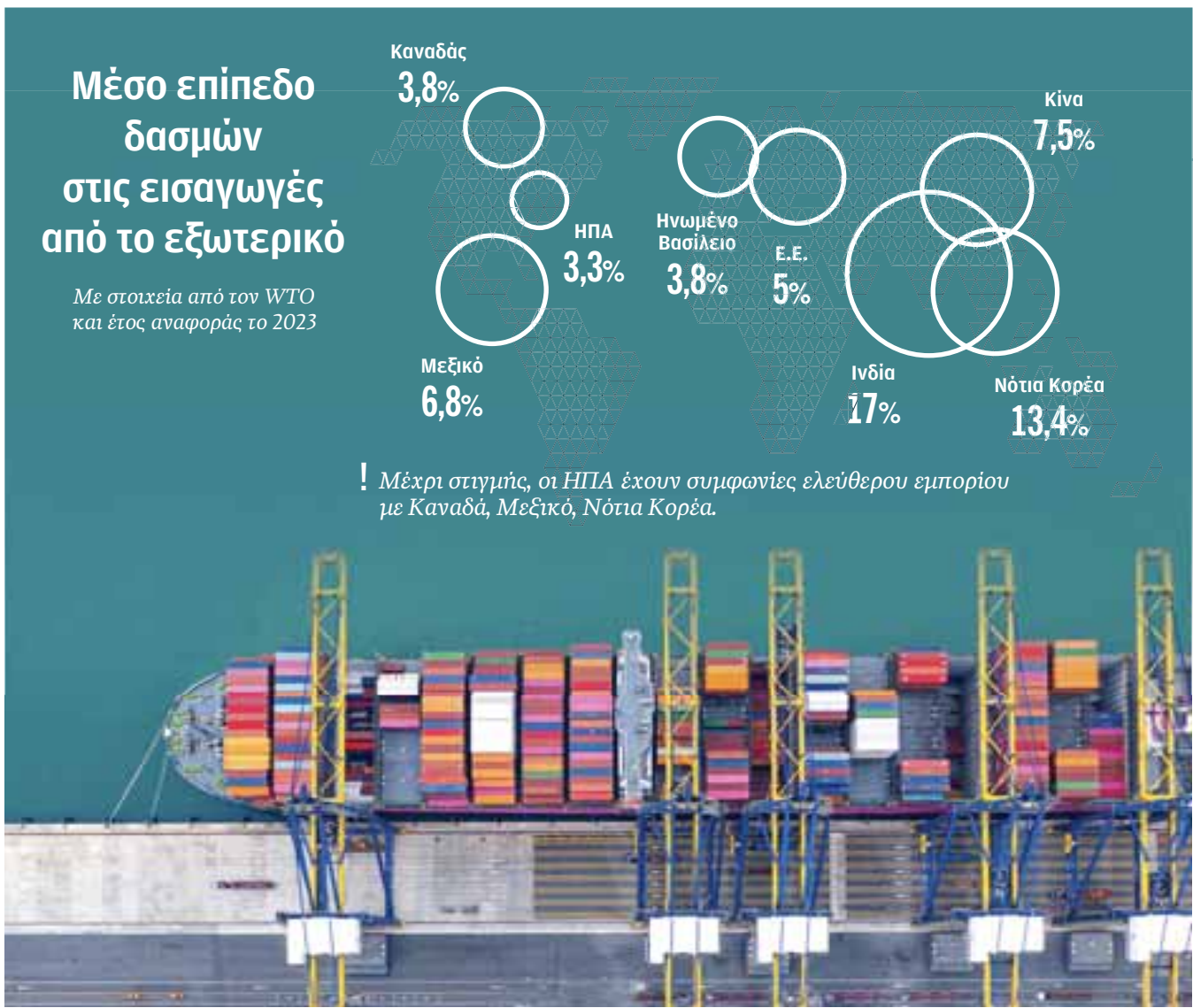
Του **ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ**

Κεντρική θέση στην αιζέντα Τραμπ για την εμπορική πολιτική των ΗΠΑ έχει το στοιχείο της ανταποδοτικότητας των δασμών που σχεδιάζει το επιτελείο του. Για την ακρίβεια, η Ουάσιγκτον επικαλείται το επιχείρημα ότι υπάρχουν χώρες που εφαρμόζουν στα αμερικανικά προϊόντα υψηλότερους δασμούς απ' ό,τι οι ΗΠΑ στα δικά τους, γεγονός που διαμορφώνει ένα καθεστώς αδικίας εις βάρος της αμερικανικής οικονομίας. Πρόκειται όμως για ισχυρισμό ο οποίος βασίζεται σε αποσπασματική παρουσίαση δεδομένων και άλλωστε προσκρούει στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί το διεθνές εμπόριο.

«Ο,τι μας χρεώνουν, θα τους χρεώνουμε. Μας έχουν στο 25%; Θα πάρμε στο 25%. Είναι 10%; Θα το κάνουμε 10%», δήλωσε χαρακτηριστικά ο Αμερικανός πρόεδρος μιλώντας για την ανάγκη αύξησης των δασμών στα εισαγόμενα προϊόντα. Σε πρώτη ανάγνωση, η τοποθέτηση ακούγεται εύλογη. Παραβιάζει ωστόσο την παγκόσμια συμ-

Η παγκόσμια συμφωνία για τις διεθνείς συναλλαγές προβλέπει ότι κάθε κράτος οφείλει να επιβάλλει τον ίδιο δασμό ανά κατηγορία αγαθού, ανεξάρτητα από τη χώρα προέλευσης.

φωνία για τις διεθνείς συναλλαγές: κάθε κράτος οφείλει να επιβάλλει τον ίδιο δασμό ανά κατηγορία αγαθού ανεξάρτητα από τη χώρα προέλευσης. Αρκεί να ανατρέξει κανείς στους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου - WTO ώστε να ενημερωθεί για την αρχή του MFN (Most Favored Nation), σύμφωνα με την οποία όλες οι χώρες που εξάγουν ένα προϊόν σε μια οικονομία θα πρέπει να υπόκεινται στον ίδιο δασμό στη συγκεκριμένη οικονομία. Συγκεκριμένα, οι δασμοί μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με το είδος του προϊόντος, όχι όμως ανάλογα με τη χώρα για το εκάστοτε προϊόν. Για παράδειγμα, η Γερμανία μπορεί

να εφαρμόσει δασμό 10% στις εισαγωγές αλουμινίου και 20% στις εισαγωγές αυτοκινήτων. Δεν μπορεί όμως να εφαρμόσει δασμό 10% στα αυτοκίνητα που προέρχονται από τις ΗΠΑ και 20% στα αυτοκίνητα που προέρχονται από την Ιαπωνία. Με άλλα λόγια δεν μπορεί να κάνει αθέμιτες διακρίσεις ανάμεσα στις 166 χώρες που συμμετέχουν στον WTO, κατά την εφαρμογή του δασμού πάνω σε ένα συγκεκριμένο εισαγόμενο προϊόν. Εκτός και αν, εν προκειμένω, οι ΗΠΑ μπορούν να αποδείξουν ότι οι χώρες στις οποίες στοχεύουν, παραβιάζουν με κάποιον άλλον τρόπο τους κανόνες του WTO και ως εκ τούτου αναγκάζονται να

προβούν σε αντίποινα - δεν είναι αυτή η περίπτωση. Μοναδική εξαίρεση αποτελούν οι συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου μεταξύ δύο χωρών. Αυτές προβλέπουν ότι οι χώρες που συμμετέχουν μπορούν να εφαρμόζουν ξεχωριστούς δασμούς για τα μεταξύ τους αγαθά, διατηρώντας τους δασμούς που χρέωναν στα αγαθά τα οποία εισάγονται από τον υπόλοιπο κόσμο - αυτός είναι και ο χαρακτήρας των συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου. Το ενδιαφέρον είναι ότι αν ακολουθήσει κάποιος πιστά την οριζόντια λογική της ανταποδοτικότητας, όπως την έχει διατυπώσει ο Ντόναλντ Τραμπ, τότε σε κάποιες περιπτώσεις η Αμερική δεν θα

πρέπει μόνο να αυξήσει, αλλά και να μειώσει δασμούς - σε χώρες και προϊόντα όπου οι ΗΠΑ απολαμβάνουν χαμηλότερους δασμούς για τις εξαγωγές τους. Για παράδειγμα, οι ΗΠΑ τηρούν υψηλότερους δασμούς από ορισμένους εμπορικούς εταίρους τους σε ορισμένα γεωργικά προϊόντα. Ενδεικτικό είναι το παράδειγμα των δασμών στις εισαγωγές γάλακτος, οι οποίοι έχουν σχεδιαστεί με στόχο να προστατεύουν τους γαλακτοπαραγωγούς των ΗΠΑ - 10% οι ΗΠΑ στην εισαγωγή γάλακτος από τη Νέα Ζηλανδία, 0% η Νέα Ζηλανδία στην εισαγωγή γάλακτος από τις ΗΠΑ. Αλλα περίπτωση, που αφορά την Ευρώπη, είναι οι δασμοί

στα φορτηγά. Η ομάδα Τραμπ διατυπώνει ενστάσεις για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση επιβάλλει δασμό 10% στις εισαγωγές αυτοκινήτων, την ώρα που οι ΗΠΑ εφαρμόζουν δασμό 2,5%. Όμως η Ουάσιγκτον επιβάλλει δασμό 25% στα φορτηγά, κι αυτό διότι αποτελούν το ένα τρίτο των συνολικών πωλήσεων οχημάτων στις ΗΠΑ - μάλιστα, σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το όχημα με τις μεγαλύτερες πωλήσεις στην Αμερική είναι ένα φορτηγό, το Ford F-150. Η Ευρώπη λοιπόν εφαρμόζει δασμό μόλις 10% στις εισαγωγές φορτηγών, φυσικά, και από τις ΗΠΑ.

Ο επλεκτικός τρόπος με τον οποίο η αμερικανική κυβέρνηση εντοπίζει στοιχεία τα οποία αντιλαμβάνεται ως αδικία φανερώνεται εξάλλου και στο μείζον, δηλαδή στην παρουσίαση του εμπορικού ελλείμματος των ΗΠΑ έναντι της Ευρώπης. Συγκεκριμένα, όταν ληφθούν υπόψη και τα αγαθά και οι υπηρεσίες - ο Τραμπ αναφέρεται καθόλου τυχαία στο εμπόριο αγαθών και όχι στο εμπόριο υπηρεσιών- τότε διαπιστώνει κανείς ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει στην πραγματικότητα μικρό εμπορικό πλεόνασμα με τις ΗΠΑ: 48 δις. ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί μόλις στο 3% του συνολικού εμπορίου μεταξύ των δύο πλευρών - 1,6 τρισ. ευρώ. Στην πράξη, οι ΗΠΑ μπορούν να εφαρμόσουν ανταποδοτικούς δασμούς και συγχρόνως να μην παραβιάσουν τους κανόνες του WTO, αν αυξήσουν τον δασμό ενός προϊόντος στο ίδιο επίπεδο για όλα τα κράτη χωρίς εξαιρέσεις - όμως αυτή θα ήταν μια χρονοβόρα και πολύπλοκη διαδικασία, η οποία συν τοις άλλοις θα πολλαπλασίαζε τα μέτωπα για τις σχέσεις των ΗΠΑ με τους εμπορικούς εταίρους τις δίνοντας άλλη διάσταση στον εμπορικό πόλεμο που έχει κηρύξει η Ουάσιγκτον.

Επομένως, στον βαθμό που θα προχωρήσει όπως διαμνύνει μέχρι σήμερα, οι ΗΠΑ θα έχουν «ξηλώσει» το κανονιστικό πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Ούτως ή άλλως, οι ενέργειες του Τραμπ μέσα από τους προγραμματισμένους δασμούς στον χάλυβα και στο αλουμίνιο αντικεινται και στην ίδια τη θεωρία του, καθώς τοποθετούνται πάνω και πέρα από τους ανταποδοτικούς δασμούς τους οποίους κατά τα άλλα ευαγγελίζεται - σε μια φανερά προσπάθεια να θωρακίσει επιλεγμένους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας των ΗΠΑ.

Ο πεντάλογος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου

Ο όρος Most Favored Nation, δηλαδή Πιο Ευνοημένο Κράτος, στους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου ακούγεται σαν αντίφαση. Αλλά στην πραγματικότητα σηματοδοτεί την ανάγκη της ίσης μεταχείρισης. Ειδικότερα, κάθε χώρα από τα 166 μέλη του WTO οφείλει να αντιμετωπίζει όλες τις άλλες χώρες που συμμετέχουν στον οργανισμό εξίσου ως «πιο ευνοούμενους» εμπορικούς εταίρους. Εάν μια χώρα βελτιώσει τους όρους για τις εισαγωγές από έναν εμπορικό εταίρο, τότε θα πρέπει να προσφέρει την ίδια «καλύτερη» μεταχείριση σε όλα τα άλλα μέλη, ώστε να παραμείνουν όλοι «ευνοημένοι». Γενικώς, οι χώρες που συμμετέχουν στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου έχουν συμφωνήσει συγκεκριμένα να υπηρετούν ένα σύστημα εμπορικών συναλλαγών:

Χωρίς διακρίσεις - μια χώρα δεν θα πρέπει να κάνει διακρίσεις μεταξύ των εμπορικών εταίρων της και διακρίσεις μεταξύ των δικών της και των ξένων προϊόντων, υπηρεσιών ή υπηκόων παρέχοντας εθνική μεταχείριση.

Πιο ελεύθερο - τα εμπόδια θα πρέπει να εξαλείφονται μέσω διαπραγματεύσεων.

Προβλέψιμο - οι ξένες εταιρείες, οι επενδυτές και οι κυβερνήσεις θα πρέπει να είναι βέβαιοι ότι οι εμπορικοί φραγμοί -δασμολογικοί και μη- δεν τίθενται αυθαίρετα. Οι δασμολογικοί συντελεστές και οι δεσμεύσεις για το άνοιγμα της αγοράς «δεσμεύονται» στον WTO.

Πιο ανταγωνιστικό - θα πρέπει να αποθαρρύνονται αθέμιτες πρακτικές όπως οι εξαγωγικές επιδοτήσεις και το ντάμπινγκ προϊόντων σε χαμηλότερο κόστος για την απόκτηση μεριδίου αγοράς.

Πιο επωφελές για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες - θα πρέπει να τους δίνεται περισσότερος χρόνος προσαρμογής, μεγαλύτερη ευελιξία και ειδικά προνόμια.

Οι νέοι Αμερικανοί «κλέβουν» εργασιακό χρόνο για προσωπικές υποθέσεις

Οι νέοι επαγγελματίες κατά καιρούς ξεκλέβουν κάποιες ώρες ή και ολόκληρες ημέρες από τη δουλειά τους για προσωπικές υποθέσεις, όπως προκύπτει από σχετική έρευνα ανάμεσα σε 2.000 Αμερικανούς. Μάλιστα, η συντριπτική πλειονότητα, το 95%, των εργαζομένων μεταξύ 18 και 34 ετών, παραδέχθηκε ότι είναι αναμενόμενο να λυγίσει κανείς τους επαγγελματικούς κανόνες.

Κάποιοι τελειώνουν τη δουλειά λίγο νωρίτερα από το ωράριό τους, αργούν χωρίς ειδοποίηση ή χρησιμοποιούν τεχνική νομιμοσύνη για να ολοκληρώσουν σημαντικές υποχρεώσεις. Σύμφωνα όμως με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την εταιρεία εκπαιδευτικού υλικού

PapersOwl, τουλάχιστον οι μισοί εργαζόμενοι παραδέχθηκαν ότι έχουν πάρει μέχρι και «κρυφές» ημέρες αδείας τουλάχιστον μία φορά το τελευταίο δωδεκάμηνο. Έχουν πάρει δηλαδή προσωπικές ημέρες χωρίς να ενημερώσουν κανέναν και δίνοντας την εντύπωση ότι εργάζονται. Βέβαια, πολλοί το κάνουν αυτό διότι δεν έχουν άλλη επιλογή. Για παράδειγμα, το 46% όσων πήραν προσωπικό χρόνο χωρίς να ενημερώσουν τη διοίκηση δήλωσε ότι είχε συσσωρευμένη εργασιακή κόπωση ή ήταν σε κακή ψυχολογική κατάσταση. Επίσης, το 36% αυτών ισχυρίστηκε ότι είχε οικογενειακά ζητήματα, όπως φροντίδα παιδιών ή γονέων. Τέλος, το 31% πρόσθεσε ότι έχει περιο-

Τι δείχνει έρευνα μεταξύ 2.000 εργαζομένων. Πόσο συχνά παίρνουν άδειες χωρίς να ενημερώσουν τους εργοδότες.

ρισμένες ημέρες αδείας. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο ένας από όσους συμμετείχαν στην έρευνα είπε ότι πήρε «κρυφή» άδεια απλώς και μόνο επειδή μπορούσε να το κάνει. Σύμφωνα με το Fortune, τα στοιχεία αυτά αναρμονίζονται με τις ευρύτερες τάσεις που επικρατούν

στα εργασιακά περιβάλλοντα, καθώς οι νέοι εργαζόμενοι αποζητούν μια σωστή ισορροπία μεταξύ προσωπικής και επαγγελματικής ζωής. Ενδεικτικά, έρευνα που πραγματοποιήθηκε πέρυσι από την εταιρεία UKG διαπίστωσε ότι το 58% των νέων εργαζομένων που έρχονται σε άμεση επαφή με πελάτες θα προτιμούσε μία επιπλέον εβδομάδα αδείας παρά αύξηση στον μισθό. Βέβαια, οι «κρυφές» άδειες δεν σημαίνει ότι οι νέοι δεν έχουν καθόλου αναστολές ή ότι δεν ενδιαφέρονται για τη δουλειά τους. Μάλιστα, σύμφωνα με έρευνα του 2024 ανάμεσα σε 5.000 εργαζομένους, οι νέοι της γενιάς Z (έως 28 ετών) είναι πιο πιθανό να παραλείψουν το μεσημεριανό διάλειμμα.

Πάνω από τους μισούς είπαν ότι χάνουν την ώρα του μεσημεριανού δύο φορές την εβδομάδα και πολλοί είπαν ότι αισθάνονται ενόχες που αφιερώνουν χρόνο στο φαγητό, πολύ περισσότερο από κάθε άλλη ηλικιακή ομάδα. Σύμφωνα με την έρευνα της PapersOwl, υπάρχουν πολλοί τρόποι για να «κλέψει» κανείς από τον εργασιακό χρόνο. Το 34% των εργαζομένων είπε ότι έχει φύγει νωρίτερα από το πόστο του χωρίς να ενημερώσει τον προϊστάμενό του, ενώ το 27% επικαλέστηκε αρρώστια γιατί προέκυψε έκτακτη προσωπική υπόθεση. Το 11% παραδέχθηκε ότι έχει κοιμηθεί κατά τη διάρκεια του ωραρίου του σε τηλεργασία και ένα επιπλέον 11% ότι έχει υποβάλει ώρες

στις οποίες δεν είχε δουλέψει στην πραγματικότητα. Επίσης, ορισμένοι είπαν ότι έχουν πάει στο γραφείο για να χτυπήσουν κάρτα και έχουν φύγει μετά μια σύντομη συζήτηση ή έχοντας μόνο πει καφέ με συναδέλφους εντός ή εκτός εργασιακού χώρου. Πάνω από το ένα τρίτο των νέων εργαζομένων (36%) παραδέχθηκε ότι έχει κάνει κάτι τέτοιο τουλάχιστον 10 φορές τον τελευταίο χρόνο, με κίνητρο τη μεγαλύτερη ευελιξία κατά τη διάρκεια της εργασιακής ημέρας. Άλλοι, ιδίως όσοι πηγαίνουν στο γραφείο και φεύγουν έπειτα από λίγη ώρα, δήλωσαν ότι προτιμούν να εργάζονται σε διαφορετικό χώρο και ότι θέλουν να αποσύρουν τους περισπασμούς.

Φορολογικός οδηγός για το 2025 - Κύπρος

Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στην αγγλική γλώσσα

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η κινεζική εκστρατεία κατά της διαφθοράς

Του ΧΑΝΤΣΟΝ ΛΟΚΕΤ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Πέρασαν κιόλας δώδεκα χρόνια από τότε που ο Σι Τζίνπινγκ ξεκίνησε την εκστρατεία κατά της διαφθοράς, υποσχόμενος να πιάσει τα μικρά και τα μεγάλα ψάρια. Εκτοτε οι αρμόδιες αρχές έχουν επιβάλει κυρώσεις σε έξι εκατομμύρια αξιωματούχους. Ωστόσο, τον Ιανουάριο ο Κινέζος ηγέτης προειδοποίησε ότι τα κρούσματα διαφθοράς αυξάνονται και παραμένουν η μέγιστη απειλή για το Κομμουνιστικό Κόμμα. Η διαφθορά παραμένει ένα πραγματικό πρόβλημα στη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, αλλά η εκστρατεία του προέδρου από μόνη της δεν ήταν ποτέ πιθανό να εξάλειψει τη δωροδοκία – μια τέτοια συμπεριφορά εξελίσσεται, αντί να εξαφανίζεται παγκοσμίως. Η καταστολή έχει εξυπηρετήσει πολλούς σκοπούς. Συνέλαβε άτομα-στόχους υψηλού επιπέδου, που απειλούσαν την εθνική σταθερότητα, βελτίωσε την εικόνα του κόμματος στα μάτια των Κινέζων και διασφάλισε ότι τα χαμηλόβαθμα στελέχη ακολουθούν τις εντολές του Πεκίνου. Το πρόβλημα έγκειται στο ότι έχει επίσης τρομάξει τους γραφειοκράτες, παραλύοντας τη χάραξη πολιτικής παρά την επιγύουσα ανάγκη να καταστεί αποτελεσματικότερη η οικονομία των 18 τρις. δολαρίων.

Η διαφθορά ήταν μια υπέρπουσα απειλή για τη νομιμότητα του κόμματος όταν ο Σι ανέβηκε στην εξουσία. Δεκατίες ιλιγγιώδους οικονομικής επέκτασης είχαν δημιουργήσει άφθονες ευκαιρίες σε στελέχη του κόμματος να πλουτίσουν οι ίδιοι και οι οικογένειές τους. Η δε αμείλικτη κάλυψη των επίσημων σκανδάλων από τα ΜΜΕ προκάλεσε την αναγνώριση ότι το κόμμα δεν είχε καταφέρει εξήσου τα οφέλη της ανάπτυξης. Επιπλέον, η καταστολή είχε περισσότερο θύματα υψηλού προφίλ από παρόμοιες προσπάθειες των προκατόχων του. Ο Ζου Γιονγκάνγκ, πρώην επικεφαλής της εσωτερικής ασφάλειας και παλαιότερο μέλος της μόνιμης επιτροπής του Πολιτικού Γραφείου, διεγράφη από το κόμμα το 2014 και καταδικάστηκε σε ισόβια κάθειρξη για μαζική δωροδοκία. Η Κεντρική Επιτροπή Πειθαρχικής Επιθεώρησης

του κόμματος έκανε έρευνα για 58 ανώτερους αξιωματούχους το 2024. Ωστόσο, τα στατιστικά στοιχεία από τα πρώτα χρόνια της εκστρατείας δείχνουν ότι μόνο το περίπου 4% των τιμωρηθέντων για δωροδοκία αποκλείστηκε από το κόμμα και διώχθηκε ποινικά. Η ανανέωση του μηχανισμού καταπολέμησης της διαφθοράς εξορθολόγησε τις έρευνες, εξάλειψε την κυριαρχία των τοπικών αξιωματούχων στο ανακριτικό προσωπικό και περιόρισε την εντολή τους στην τιμωρία των απατεώνων, χωρίς να χρειάζεται να ληφθούν υπόψη άλλες κομματικές προτεραιότητες, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής ανάπτυξης. Μια από τις σημαντικότερες προσπάθειες για να τρομάζουν τους γραφειοκράτες είναι η επιβολή του «Κώδικα οκτώ σημείων» του Κινέζου προέδρου, που ξεκίνησε το 2013 για την καταπολέμηση της «φιληδονίας και του πολυτελούς βίου». Το 2024 αυτό το σκέλος της καταστολής είχε επιβάλει τιμωρίες σε 220.000 στελέχη, αντιστοιχώντας στο ποσοστό-ρεκόρ του 25% του ετήσιου συνόλου. Αυτή η ώθηση για να αποκαθαρθεί η εικόνα του κόμματος, σε συνδυασμό με τους αυστηρότερους ελέγχους στα κάποτε σκανδαλοθηρικά ΜΜΕ, αποδίδει καρπούς.

Ο δείκτης αντίληψης διαφθοράς της Διεθνούς Διαφάνειας για την Κίνα ήταν κατά μέσον όρο 41 κατά τη διάρκεια της θητείας του Σι Τζίνπινγκ, από 35 στα δώδεκα χρόνια πριν από την άνοδό του. Η βαθμολογία των ΗΠΑ έχει πέσει από το 74 στο 65 την τελευταία δεκαετία. Η εξάλειψη της δωροδοκίας και άλλων δεινών θα πρέπει επίσης να κάνει την κυβέρνηση πιο αποτελεσματική. Ωστόσο, μια ανάλυση για τον ατίκτυπο της καταστολής από το 2012 έως το 2017 του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης διαπίστωσε ότι οι τοπικοί Κινέζοι αξιωματούχοι έγιναν μετρησίμα λιγότερο παραγωγικοί μετά την εκστρατεία, διότι ο φόβος της οργής του Πεκίνου προϋπέθετε τη δουλική τήρηση χρονοβόρων κανόνων και διαδικασιών εις βάρος της διεκπεραίωσης υποθέσεων.

Στην ανάπτυξη ανθρωποειδών ρομπότ στρέφεται τώρα η Meta

Στόχος ο όμιλος να πρωταγωνιστήσει στη βιομηχανική ρομποτική

Το Facebook έδωσε το εναρκτήριο «λάκτισμα» στη σύγχρονη εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στις αρχές της δεκαετίας του 2000, αλλά οι φιλοδοξίες της μπτρικής εταιρείας Meta για ανάπτυξη την τελευταία δεκαετία δεν είχαν την ίδια επιτυχία. Αυτή τη φορά οι προσπάθειές της επικεντρώνονται στο καινούργιο «big thing» στον τομέα της τεχνολογίας: στα ανθρωποειδή ρομπότ. Μια νέα ομάδα της Meta εργάζεται πάνω σε ρομπότ ικανά να κάνουν οικιακές εργασίες, σύμφωνα με πρόσφατο δημοσίευμα του Bloomberg. Αλλά ο ευρύτερος στόχος, σύμφωνα με το δημοσίευμα, είναι να δημιουργηθεί μια πλατφόρμα που θα μπορούν να χρησιμοποιούν άλλες εταιρείες για να κατασκευάζουν τα δικά τους ρομπότ – ένα επίτευγμα που θα καθιστούσε τη

Μια νέα ομάδα της Meta εργάζεται πάνω σε ρομπότ ικανά να κάνουν οικιακές εργασίες, ενώ η Tesla έχει ήδη παρουσιάσει από πέρυσι το ανθρωποειδές ρομπότ Optimus.

Η εταιρεία σχεδιάζει να δημιουργήσει πλατφόρμα που θα μπορούν να χρησιμοποιούν άλλες εταιρείες για να κατασκευάζουν τα δικά τους ρομπότ.

Μετα ένα κρίσιμο κομμάτι της βιομηχανικής ρομποτικής. Η Meta χρειάζεται μια τέτοια επιτυχία. Παρότι οι εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά δημοφιλείς, έχει χάσει τη μάχη για τον έλεγχο των συσκευών στις οποίες χρησιμοποιούνται αυτές οι εφαρμογές – δηλαδή στις συσκευές τηλεφώνων. Η Apple και η Google κυριάρχησαν γρήγορα στο τοπίο των smartphones στις αρχές της δεκαετίας του 2000, αφήνοντας ελάχιστα περιθώρια σε οποιαδήποτε άλλον, συμπεριλαμβανομένης της Meta. Τώρα η Meta φαίνεται να προσπαθεί να διασφαλίσει ότι δεν θα χάσει ξανά την ευκαιρία. Κατά την

τελευταία μισή δεκαετία έχει κάνει επιθετική είσοδο στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης και στο metaverse για να προλάβει τις εξελίξεις στις νέες τεχνολογίες – αλλά και να ξεφύγει από τη σκιά του Facebook. Μια επέκταση στη ρομποτική θα ήταν ένα μεγάλο βήμα προς αυτόν τον στόχο. Δεδομένο είναι ότι ο τεχνολογικός γίγαντας θα αντιμετωπίσει έντονο ανταγωνισμό. Η Tesla παρουσίασε τον ανθρωποειδές ρομπότ Optimus στην περυσινή εκδήλωση για την παρουσίαση του Cybercab και η εταιρεία κατασκευής τσιπ Nvidia ανακοίνωσε νέα τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης που έχει σχεδιαστεί για την τροφοδοσία

ρομπότ στην έκθεση Consumer Electronics Show τον Ιανουάριο. Η μεγαλύτερη προσπάθεια της εταιρείας του Μαρκ Ζούκερμπεργκ να επεκταθεί πέραν του Facebook έγινε το 2021, όταν μετονομάστηκε σε Meta με απώτερο στόχο να επικεντρωθεί στο «metaverse», έναν ευρύ όρο για ψηφιακούς, κοινόχρηστους χώρους που αφορούν ως επί το πλείστον την εικονική πραγματικότητα. Θέλησε έτσι να καταστήσει σαφές ότι η Meta είναι κάτι πολύ περισσότερο από μια απλή εφαρμογή κοινωνικής δικτύωσης: μια πλατφόρμα που θα καθορίσει τη νέα εποχή της πληροφορικής. «Βρισκόμαστε στην αρχή του ε-

πόμενου κεφαλαίου για το Διαδίκτυο, και είναι το επόμενο κεφάλαιο και για την εταιρεία μας», αναφερόταν στην επιστολή του ιδρυτή το 2021, την οποία υπέγραφε ο Ζούκερμπεργκ. Παρ' όλα αυτά, σχεδόν μισή δεκαετία αργότερα το metaverse παραμένει εξειδικευμένο, σε αντίθεση με το πανταχού παρόν smartphone. Μόλις 7,7 εκατ. ακουστικά μεικτής πραγματικότητας αναμένεται να παραδοθούν παγκοσμίως το 2025, σύμφωνα με την εταιρεία έρευνας αγοράς International Data Corporation (IDC), σε σύγκριση με τα 331,7 εκατ. smartphones που εκτιμάται ότι θα έχουν παραδοθεί παγκοσμίως μόνο το τέταρτο τρίμηνο του 2024. Πάντως, η Meta είναι μακράν ο ηγέτης των ακουστικών, με την IDC να αναφέρει ότι αντιπροσωπεύει σχεδόν το 71% της αγοράς.

Οι προηγούμενες προσπάθειες της Meta να επεκταθεί σε τομείς εκτός των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δεν είχαν ευρεία απήχηση στους καταναλωτές. Το 2013 λάνσαρε ένα τηλεφώνο με την επωνυμία Facebook σε συνεργασία με την ταϊβανέζικη εταιρεία τεχνολογίας HTC, που κάποτε ήταν σημαντικό παίκτης στην αγορά τηλεφώνων Android. Όμως λίγο μετά την κυκλοφορία του η AT&T έριξε την τιμή της συσκευής σε μόλις 0,99 δολάρια, ως αποτέλεσμα των πολύ χαμηλών πωλήσεων. Η Meta προσπάθησε επίσης να εισχωρήσει στον τομέα του «έξυπνου σπιτιού» με μια συσκευή βιντεοκλήσεων που ονομαζόταν Meta Portal (αρχικά Facebook Portal), η οποία λανσαρίστηκε το 2018, αλλά πλέον έχει αποσυρθεί. Ωστόσο, η τελευταία προσπάθεια της Meta με τα έξυπνα γυαλιά Ray-Ban δείχνει πολλά υποσχόμενα. Η μπτρική εταιρεία της Ray-Ban, η EssilorLuxottica, δήλωσε στην ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της για το 2024 στις 12 Φεβρουαρίου ότι έχει πουλήσει 2 εκατ. ζευγάρια γυαλιών από το ντεμπούτο τους το 2023, ένας αριθμός διόλου ευκαταφρόνητος.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ προτείνει

4 - 5
ΤΡΙ & ΤΕΤ 17:30 & 20:30 (120')
Κορίτσια Ημερολογίου
Tim Firths | Θέατρο Λέξη

Μια τρυφερή κωμωδία, ένας ύμνος στην αγάπη, τη φιλία και τη ζωή, βασισμένη σε αληθινή ιστορία. Το χιούμορ εναλλάσσεται με τη συγκίνηση, το πένθος με τη δίψα για ζωή, η απόγνωση με την ελπίδα. Σκηνοθεσία: Γιώργος Τσιάκκας. Πρωταγωνιστούν: Έλενα Ευσταθίου, Χριστίνα Παυλίδου, Μαρίνος Χατζηβασιλείου, Κύνθια Παυλίδου, Ελένη Σιδερά, Μαρίνα Βρόντη, Σταυριάνα Καδή, Άγγελος Χατζημιχαήλ. **€25 / 22 / 18**

10
ΔΕΥ 21:00 (70')
Γραμμή 112 (12+)
Χριστόδουλος Αντρέου | Επί Σκηνής

Ένα ψυχολογικό θρίλερ δωματίου, βασισμένο στη βραβευμένη δανέζικη ταινία The Guilty. Ένας αστυνομικός κατηγορείται για φόνο εν ώρα υπηρεσίας. Μια παράσταση-εμπειρία που διατηρεί το σασπένς του κινηματογράφου και τη μαγεία του θεάτρου, τοποθετώντας το κοινό σε θέση μάρτυρα. Σκηνοθεσία-драματουργία: Χριστόδουλος Ανδρέου. Επί σκηνής: Πάνος Μακρής. **€15/12**

14 - 16
ΠΑΡ - ΚΥΡ (50')
Παρ 19:00, Σαβ & Κυρ 11:30 & 16:00
88 Μικρές Συμφωνίες
Στέφανος Δρουσιώτης | Επί Σκηνής

Η επιτυχημένη παράσταση επιστρέφει, συστήνοντας στους νεαρούς θεατές την κλασική μουσική και τα χιλιάδες μυστικά της. Μέσα από μια σειρά μαγευτικών σκηνικών εικόνων, η συναρπαστική αυτή εμπειρία καλεί τα παιδιά να εξερευνήσουν, θέτοντας ερωτήματα: τι είναι η μουσική, πώς δημιουργείται, γιατί συνεχίζουμε να τη φτιάχνουμε και να την απολαμβάνουμε; Σύλληψη, σκηνοθεσία, φωτισμοί, ερμηνεία: Στέφανος Δρουσιώτης. Το έργο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Συνεργαζόμενος Καλλιτέχνης» του Θεάτρου Ριάλτο 2024. **€15 / 12**

19
ΤΕΤ 20:30 (75')
Ολόκληρη η Βίβλος σε μια ώρα
Θέατρο ΑντίΛογος

Το έργο των Adam Long, Reed Martin και Austin Tichenor είναι μια ευφύης κωμωδία, ένας καταγισμός εικόνων με τραγούδι, χορό και μεγάλα ερωτήματα. Τελικά, «τη Βίβλο πρέπει να την ερμηνεύουμε κυριολεκτικά;». Μετάφραση: Ερρίκος Μπελιές. Σκηνοθεσία: Ελένη Αναστασίου. Δραματουργική επεξεργασία: Μιχάλης Παπαδόπουλος. Ερμηνεία: Άρης Κυπριανού, Κλείτος Κυμοδίκης, Βασίλης Παφίτης. Μουσικός επί σκηνής: Σάββας Χρυσοστόμου. **€15 / 12**

20
ΠΕΜ 20:30 (90')
Premiere 4
Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου

Μια μουσική πανδαισία με σπουδαία έργα. Gioachino Rossini: Μία Ιταλίδα στο Αλγέρι. Εισαγωγή, Wolfgang Amadeus Mozart: Sinfonia concertante σε Μι ύφεση μείζονα, K. 364, Joseph Haydn: Συμφωνία αρ. 97 σε Ντο μείζονα, Hob. I:97. Διευθύνει ο διακεκριμένος μάστρος Gudni Emilsson. Wolfgang Schroeder: βιολί, Paul Cortese: βιόλα. **€18 / 14 & €13 / 10**

21
ΠΑΡ 20:30 (60')
Sticky Fingers Club
Sticky Fingers Club Collective

Μια παράσταση για την αποτυχία, επηρεασμένη από το voguing, την κουήρ και μπόλρουμ κουλτούρα. Αντιμετωπίζοντας συνεχείς ήττες, οι χαρακτηρισές δημιουργούν έναν χώρο γιορτής, όπου προταγιστούν οι ίδιοι. Ιδέα / Χορογραφία / Περφόρμανς: Daniela Komędera- Miśkiewicz, Dominika Wiak, Dominik Więcek, Monika Witkowska. **€10 / 8**

22
ΣΑΒ 20:30 (90')
Ντερμπεντέρισσα
Κατερίνα Βρανά

Η αγαπημένη stand up κωμικός με τη μοναδική, χαρακτηριστική της ματιά, εξετάζει πώς αισθάνεται η ίδια ως γυναίκα και ως κωμικός με τα στερεότυπα και τις έμφυλες προκαταλήψεις. Μια βαθιά ειλικρινής και απολαυστικά αστεία παρατήρηση όσων ζούμε σήμερα και συχνά δεν θλιγουμε, ιδωμένα μέσα από το κωμικό φίλτρο της Βρανά. **€25 / 22**

23
ΚΥΡ 11:00 & 13:30 (60')
Η ουρά μου κι εγώ (3+)
Holobiont Collective

Μια διαδραστική παράσταση χορού από τη διακεκριμένη Πολωνική ομάδα, που δραστηριοποιείται στον χώρο της πειραματικής χορογραφίας για οικογένειες. Μια χιουμοριστική προσέγγιση της ιστορίας της εξέλιξης. Δημιουργία / Περφόρμανς: Aleksandra Bożek-Muszyńska, Hanna Bylka-Kanecka, Dana Chmielewska. **€10 / 8**

Μάρτιος 2025

25 & 26
ΤΡΙ & ΤΕΤ 20:30 (90')
Voices from Chernobyl
Svetlana Alexievich | Α Vendre

Δέκα χρόνια μετά το πυρηνικό ατύχημα στο Τσέρνομπιλ, η νομπελίστρια συγγραφέας Σβετλάνα Αλεξίεβιτς κατέγραψε την προφορική ιστορία των ανθρώπων που επηρεάστηκαν από τις συνέπειές του. Η σκηνοθέτης Μαρία Κυριάκου διασκευάζει το βιβλίο της και συνθέτει μια παράσταση για την αγάπη, τον τόπο και τη βαθιά πίστη. Μετάφραση - Δραματουργία - Σκηνοθεσία: Μαρία Κυριάκου. Ηθοποιοί: Πόπη Αβραάμ, Σταύρος Λούρας, Μιχάλης Παπέττας, Πέννυ Φοινίρη. **€20 / 17**

28
ΠΑΡ 20:30 (75')
Μουσικές του Κόσμου - Από την Edith Piaf στον Μίκη Θεοδωράκη
Alliance Française Λεμεσού

Θα παρουσιαστούν τραγούδια διεθνών δημιουργών όπως οι Georges Moustaki, Serge Gainsbourg, Michel Legrand, Marguerite Monnot, Κλασικών συνθετών όπως οι F.P. Tosti, Franz Léhár καθώς και έργα των Μίκη Θεοδωράκη, Μάνου Χατζιδάκι, Μάριου Τόκα κ.ά. Συμμετέχει 12μελής συμφωνική ορχήστρα. Διευθύνει ο πιανίστας Σταύρος Δρίτσας. Ερμηνεία: Βάκια Σταύρου και Κύρος Πατσάlidης. **€20 / 15**

P 77777745
rialto.com.cy

Θέατρο Ριάλτο

Ρεκόρ για τις δαπάνες των πλουσίων στις ΗΠΑ

Το 49,7% της κατανάλωσης προέρχεται από το 10% των Αμερικανών πολιτών

Η οικονομία των ΗΠΑ εξαρτάται όλο και περισσότερο από τους πλουσιότερους πολίτες, καθώς ο πληθωρισμός και η ακρίβεια έχουν εξουθενώσει οικονομικά τη μεγάλη πλειονότητα των Αμερικανών, που αναγκάζονται να περιορίζουν τις αγορές τους. Στο μεταξύ, όμως, οι πλουσιότεροι Αμερικανοί δαπανούν στα πάντα, από δείπνα σε ακριβά ρεστοράν μέχρι σε τσάντες πολυτέλειας και πλέον στηρίζουν καθοριστικά την αμερικανική οικονομία, που αποτελείται κατά 68,8% από τις καταναλωτικές δαπάνες.

Σύμφωνα με ανάλυση των σχετικών στοιχείων από τη Moody's Analytics και βάσει στοιχείων της Federal Reserve, το ποσοστό των καταναλωτικών δαπανών που προέρχεται από το πλουσιότερο 10% των Αμερικανών πολιτών, όσων δηλαδή έχουν εισοδήματα περίπου 250.000 δολ. ετησίως, έχει φτάσει το 49,7%. Ανάλογα υψηλό ποσοστό έχει να καταγραφεί στις ΗΠΑ από το 1989, ενώ πριν από τρεις δεκαετίες το αντίστοιχο ποσοστό δεν υπερέβαινε το 36%. Η κατηγορία των υψηλών εισοδημάτων έχει συγκεντρώσει πρόσθετο πλούτο τα τελευταία χρόνια, χάρι στα μεγάλα κέρδη από την άνοδο των μετοχών ή της αξίας των ακινήτων τους και άλλων περιου-

σιακών τους στοιχείων. Επιπλέον, στους 12 μήνες ανάμεσα στον Σεπτέμβριο του 2023 και τον Σεπτέμβριο του 2024 οι πλουσιότεροι Αμερικανοί αύξησαν τις δαπάνες τους κατά 12%, ενώ στο ίδιο χρονικό διάστημα τα νοικοκυριά της εργατικής τάξης και των μεσαίων στρωμάτων τις μείωσαν. Οπως επισημαίνει ο Μαρκ Ζάντι, επικεφαλής της ομάδας οικονομολόγων της Moody's Analytics, μιλώντας για το θέμα στη Wall Street Journal, «η οικονομική κατάσταση των πλουσιότερων πολιτών των ΗΠΑ δεν ήταν ποτέ καλύτερη, οι δαπάνες τους δεν ήταν ποτέ περισσότερες και η οικονομία των ΗΠΑ δεν ήταν ποτέ περισσότερο εξαρτημένη από αυτούς». Οπως προκύπτει από τη σχετική ανάλυση, στο σύνολό τους τα αμερικανικά νοικοκυριά με υψηλά εισοδήματα έχουν αυξήσει τις καταναλωτικές τους δαπάνες σε ποσοστό που σαφώς υπερβαίνει τον πληθωρισμό, ενώ δεν ισχύει το ίδιο για καμία άλλη εισοδηματική κατηγορία. Το φτωχότερο 80% των Αμερικανών έχει δαπανήσει 25% περισσότερα από όσα δαπανούσε πριν από τέσσερα χρόνια, σε ποσοστό δηλαδή που μόλις και υπερβαίνει τον πληθωρισμό, καθώς αθροιστικά σ' αυτή την τετραετία οι αυξήσεις των τιμών έ-

Η αγοραστική δύναμη των πλουσιότερων Αμερικανών, που είναι μεγαλύτερης ηλικίας και υψηλότερου μορφωτικού επιπέδου, απορρέει από την άνοδο που σημειώνουν εδώ και αρκετά χρόνια τόσο οι τιμές των ακινήτων όσο και οι μετοχές στο χρηματιστήριο.

Η αμερικανική οικονομία δεν ήταν ποτέ περισσότερο εξαρτημένη από τα υψηλά εισοδήματα, λένε αναλυτές.

χουν φτάσει το 21%. Σε αυτά τα τέσσερα χρόνια, όμως, οι δαπάνες των πλουσίων νοικοκυριών έχουν αυξηθεί συνολικά κατά τουλάχιστον 58%.

Η εικόνα προδίδει, όμως, ότι σήμερα η ανάπτυξη της αμερικανικής οικονομίας εξαρτάται σε ασυνήθη βαθμό από το κατά πόσον θα εξακολουθήσουν να κατανalώνουν οι πλούσιοι πολίτες της υπερδύναμης. Αν, για παράδειγμα, μεσολαβήσει ένα επεισόδιο μαζικών πωλήσεων μετοχών ή μια σημαντική πτώση αξιών

των κατοικιών, κλονιστεί η εμπιστοσύνη των πλουσιότερων 10% Αμερικανών και περιορισούν τις δαπάνες τους, θα στερθούν την αμερικανική οικονομία από την καθοριστική ώθηση που της προσφέρουν και ο αντίκτυπος θα είναι σημαντικός. Στο μεταξύ, η εμπιστοσύνη των καταναλωτών βρίσκεται ήδη σε φθίνουσα πορεία, συμπεριλαμβανομένου του πλουσιότερου 30% των νοικοκυριών και ο λόγος είναι βέβαια οι δασμοί που επιβάλλει η κυβέρνηση Τραμπ στις εισαγωγές. Η αγοραστική δύναμη των πλουσιότερων Αμερικανών, που σύμφωνα με τον Ζάντι είναι μεγαλύτερης ηλικίας και υψηλότερου μορφωτικού επιπέδου, απορρέει από την άνοδο που σημειώνουν εδώ και αρκετά χρόνια τόσο οι τιμές των ακινήτων όσο και οι μετοχές στο χρηματιστήριο. Η άνοδος των τιμών των

μετοχών, όμως, όσο κι αν ερμηνεύεται συνήθως ως θετική ένδειξη για την κατάσταση της οικονομίας, διευρύνει το χάσμα της ανισότητας ανάμεσα στους έχοντες –κατόχους μετοχών και ακινήτων– και τους μη έχοντες.

Στη διάρκεια της πανδημίας οι Αμερικανοί όλων των εισοδηματικών στρωμάτων αποταμίευσαν ποσά που σημείωσαν ιστορικό ρεκόρ, καθώς τα lockdowns τούς εμπόδιζαν να δαπανήσουν σε εξόδους ή άλλες δραστηριότητες. Λάμβαναν, εξάλλου, βοήθημα από την κυβέρνηση και τα διάφορα μέτρα στήριξης, με αποτέλεσμα στις αρχές του 2022 τα αμερικανικά νοικοκυριά να έχουν συγκεντρώσει πρόσθετη αποταμίευση ύψους 2,6 τρισ. δολ. Μεσολάβησαν, όμως, ο πληθωρισμός και η εκτόξευση των τιμών και οι περισσό-

τεροι Αμερικανοί κατέφυγαν στις αποταμιεύσεις τους για να καλύψουν τα έξοδά τους, εκτός από το πλουσιότερο 10%. Ήταν η μοναδική κατηγορία του πληθυσμού που διατήρησε σχεδόν αναλλοίωτες τις αποταμιεύσεις της. Σε ό,τι αφορά την άνοδο των μετοχών, είχε σαν αποτέλεσμα από τα τέλη του 2019 και μετά να αυξηθεί κατά περισσότερο από 35 τρισ. δολ. –κατά 45% δηλαδή– ο καθαρός πλούτος του πλουσιότερου 20% των Αμερικανών. Αντίστοιχη αύξηση σημείωσε η αξία των περιουσιακών στοιχείων και για όλες τις άλλες κατηγορίες του πληθυσμού χωρίς, όμως, να μεταφράζεται σε αντίστοιχα μεγάλα κεφάλαια. Για την ακρίβεια, αυξήθηκε μόνο κατά 14 τρισ. δολ. όλος ο πλούτος που διέθετε το φτωχότερο 80% του πληθυσμού.

Ο Ντόναλντ Τραμπ κλιμακώνει τον εμπορικό πόλεμο με την Κίνα

Τις τελευταίες ημέρες, ο Ντόναλντ Τραμπ προχώρησε στην πιο επιθετική κίνηση που έχει αποφασίσει κατά της Κίνας από την αρχή της δεύτερης θητείας του στον Λευκό Οίκο. Κυκλοφόρησε στα κλιμάκια της κυβέρνησης μνημόνιο, στο οποίο ζητεί μείωση των κινεζικών δαπανών σε τεχνολογία, ενέργεια και άλλους στρατηγικούς τομείς της αμερικανικής οικονομίας. Παράλληλα, κάλεσε τις Αρχές του Μεξικού να επιβάλουν δικούς τους δασμούς στα κινεζικά προϊόντα, καθώς πολλές κινεζικές εταιρείες έχουν ήδη μεταφέρει εκεί την παραγωγή τους, ώστε να αποφύγουν τους δασμούς που έχουν επιβληθεί από την πρώτη θητεία του Τραμπ.

Στην προσπάθειά της, άλλωστε, να κάμψει την παγκόσμια κυριαρχία της Κίνας στη ναυπηγηση, η κυβέρνηση Τραμπ πρότεινε την επιβολή προμηθειών στη χρήση εμπορικών πλοίων κινεζικής κατασκευής οδηγώντας, έτσι, χθες σε υποχώρηση τις τιμές των μετοχών των κινεζικών ναυπηγείων. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις οικονομικών αναλυτών, οι κινήσεις αυτές ενδέχεται

Ζητεί μείωση των κινεζικών δαπανών σε στρατηγικούς τομείς της αμερικανικής οικονομίας, ενώ κάλεσε το Μεξικό να επιβάλει δασμούς σε κινεζικά προϊόντα.

όχι μόνο να επιδεινώσουν το κλίμα ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη, αλλά και να περιπλέξουν περαιτέρω την προσπάθεια για σύναψη συμφωνίας που θα μειώσει το πλεόνασμα της Κίνας από το διμερές εμπόριο με τις ΗΠΑ. Ειδικότερα, οικονομικοί αναλυτές εκτιμούν πως τον ισχυρότερο αντίκτυπο θα έχει η εντολή που δίνει με το εν λόγω μνημόνιο στην επιτροπή ελέγχου των ξένων επενδύσεων. Το μνημόνιο αναφέρεται στο Πεκίνο ως «ξένος εχθρικός παράγων» και παρουσιάζει τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν ώστε να προστατευθούν «τα διαμάντια του στέμ-

Η αμερικανική κυβέρνηση πρότεινε την επιβολή προμηθειών στη χρήση εμπορικών πλοίων κινεζικής κατασκευής, σε μια προσπάθεια να κάμψει την παγκόσμια κυριαρχία της Κίνας στη ναυπηγηση.

ματος της αμερικανικής τεχνολογίας, των προμηθειών τροφίμων, της αγροτικής γης, των μετάλλων, των φυσικών πόρων, των λιμένων και των θερματικών

σταθμών ναυτιλίας». Σχολιάζοντας σχετικά ο Μάρτιν Χορζέμπα, συνεργάτης του Ινστιτούτου Πέτερσον για τη Διεθνή Οικονομία, τονίζει ότι «προκαλεί μεγάλα

απογοήτευση στο Πεκίνο, που ήλπιζε να προσφέρει επενδύσεις μεγάλης κλίμακας στις ΗΠΑ ως αντάλλαγμα στη διαπραγμάτευση».

Ο ίδιος προσθέτει ότι έπειτα από αυτήν την κίνηση «τίθεται εν αμφιβόλω κατά πόσον θα είναι ανοικτή η υπερδύναμη σε τέτοιου είδους επενδύσεις». Οι επενδύσεις της Κίνας στη Βόρεια Αμερική μειώθηκαν στα τέλη του περασμένου έτους σε επίπεδα κάτω και από τα ιδιαίτερα χαμηλά στα οποία είχαν υποχωρήσει εν τώ μέσω της πανδημίας. Η πτώση αντανάκλα ενδεχομένως την επιφυλακτική στάση που τηρούσαν οι επενδυτές μέχρις ότου δουν το αποτέλεσμα των προεδρικών εκλογών τον Νοέμβριο και βεβαιωθούν κατά πόσον θα ήταν ο Τραμπ νικητής και επόμενος πρόεδρος. Από τη στιγμή, πάντως, που δόθηκε στη δημοσιότητα το εν λόγω μνημόνιο, το Πεκίνο κάλεσε την Ουάσινγκτον να πάψει να χρησιμοποιεί τα οικονομικά και εμπορικά ζητήματα ως όπλο εναντίον του. Το κινεζικό υπουργείο Εμπορίου υπογράμμισε πως η κίνηση της αμερικανικής κυβέρνησης θα

υπονομεύσει την εμπιστοσύνη όσων κινεζικών εταιρειών ενδιαφέρονταν να επενδύσουν στις ΗΠΑ.

Εξάλλου, το εν λόγω μνημόνιο αναφέρει πως η αμερικανική κυβέρνηση πρέπει να αναθεωρήσει φορολογική συμφωνία που έχει υπογράψει με την Κίνα από το 1984 και διασφαλίζει πως άτομα και εταιρείες δεν θα υπόκεινται σε διπλή φορολογία. Οπως τόνισε ο Μάρτιν Χορζέμπα, «καταργώντας αυτού του είδους τις συμφωνίες, προσδίδει περαιτέρω ανασφάλεια και αβεβαιότητα στην κατάσταση και καθιστά τα πράγματα ακόμη πιο περίπλοκα για τους επενδυτές, καθώς παραμένει αδιευκρίνιστο ποιοι από αυτούς θα φορολογούνται και σε ποια βάση». Και τέλος, το μνημόνιο επανέρχεται στο θέμα των λογιστικών πρακτικών πολλών κινεζικών εταιρειών, συμπεριλαμβανομένων όσων είναι εισηγμένες στα αμερικανικά χρηματιστήρια, όπως ο όμιλος Alibaba και η πλατφόρμα JD.com Inc. Επισημαίνει πως η αμερικανική κυβέρνηση πρέπει να διασφαλίσει την αυστηρή τήρηση των κανόνων.

Χάκερ έκλεψαν κρυπτονομίσματα αξίας 1,5 δισ. δολ.

Τη μεγαλύτερη κλοπή κρυπτονομισμάτων στην Ιστορία αποκάλυψε η εταιρεία Bybit, καθώς ανακοίνωσε ότι χάκερ έκλεψαν ψηφιακά νομίσματα αξίας 1,5 δισ. δολαρίων. Ο ιδρυτής της εταιρείας, η οποία εδρεύει στο Ντουμπάι, είπε στους χρήστες ότι τα χρήματά τους είναι «ασφαλή» και ότι σκοπεύει να αποζημιώσει τα θύματα της κλοπής. Οπως ανέφερε, οι χάκερ έκλεψαν από το ψηφιακό πορτοφόλι ethereum της εταιρείας. Το ethereum είναι το δεύτερο μεγαλύτερο κρυπτονόμισμα σε αξία μετά το bitcoin.

Σύμφωνα με τον ιδρυτή της Bybit,

Πρόκειται για τη μεγαλύτερη ψηφιακή ληστεία – θα αποζημιωθούν τα θύματα, λέει η Bybit.

Μπεν Ζου, τα χρήματα θα μπορούσαν να καλυφθούν από την ίδια την εταιρεία ή με δάνειο από συνεργάτες της. Η Bybit κατέχει 20 δισ. δολάρια σε περιουσιακά στοιχεία. Η κλίμακα της κλοπής ξεπερνάει το προηγούμενο ρεκόρ, που σημειώθηκε το 2022, όταν 620 εκατ. δο-

λάρια ethereum και USD Coin είχαν κλαπεί από το Ronin Network.

Η Bybit ιδρύθηκε το 2018. Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ και ο πρώην επικεφαλής της PayPal, Πίτερ Τιλ, φέρεται να ήταν μεταξύ των πρώτων επενδυτών της. Η Bybit υποστηρίζει ότι έχει περισσότερους από 60 εκατ. χρήστες παγκοσμίως και προσφέρει πρόσβαση σε διάφορα κρυπτονομίσματα. «Η Bybit είναι φερέγγυα και ακόμη κι αν αυτή η απώλεια δεν ανακτηθεί, όλα τα περιουσιακά στοιχεία των πελατών είναι καλυμμένα 1 προς 1, μπορούμε να καλύψουμε την απώλεια», πρόσθεσε ο

Ζου. Η εταιρεία ανακοίνωσε με ανάρτηση της στο X ότι έχει αναφέρει την υπόθεση στις Αρχές και ότι εργάζεται «γρήγορα και εκτενώς» για να εντοπιστεί τους χάκερ.

Οι ανησυχίες για την ασφάλεια αποτελούν ένα από τα βασικά προβλήματα της αγοράς κρυπτονομισμάτων. Το 2014 το ανταλλακτήριο ctyptos Mt Gox υπέβαλε αίτηση πτώχευσης μετά την κλοπή ψηφιακών νομισμάτων αξίας 350 εκατ. δολαρίων λόγω ενός κενού στην ασφάλειά του. Το 2019 χάκερ έκλεψαν Bitcoin αξίας 41 εκατ. δολαρίων από το χρηματιστήριο Binance.

Η κλοπή έγινε από το ψηφιακό πορτοφόλι ethereum της εταιρείας Bybit, η οποία εδρεύει στο Ντουμπάι.

Η εταιρεία θα διανείμει μέρισμα 26 ευρώ ανά μετοχή για το 2024, που είναι το μεγαλύτερο στην ιστορία της.

Τέσσερα χρόνια κερδοφορίας-ρεκόρ για τον οίκο Hermès

Αλλα 5 δισ. ευρώ βάζει στην τσέπη η πλουσιότερη οικογένεια της Ευρώπης, καθώς ο γαλλικός οίκος Hermès συμπληρώνει τέσσερα χρόνια κερδοφορίας-ρεκόρ, επιτρέποντας τη διανομή ακόμα υψηλότερων μερισμάτων στους περίπου 100 κληρονόμους αυτής της αυτοκρατορίας της πολυτέλειας. Η εταιρεία της τσάντας Birkin εμφάνισε αύξηση πωλήσεων κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2024, σε μια περίοδο που οι ανταγωνιστές της, όπως η LVMH Moët Hennessy Louis Vuitton και η μπτρική της Gucci, Kering, κατέγραψαν πτώση, αφού η ζήτηση στον κλάδο του luxury είναι ασθενής.

Στο πλαίσιο αυτό, η Hermès σκοπεύει να διανείμει μέρισμα 26 ευρώ ανά μετοχή για το 2024, που είναι το μεγαλύτερο στην ιστορία της. Θα πρόκειται για αύξηση από τα 25 ευρώ της προηγούμενης χρονιάς αλλά και για διπλασιασμό από το μέρισμα του 2022, το οποίο όμως και πάλι ήταν κατά δύο τρίτα αυξημένο σε σχέση με το 2021. Με τις πωλήσεις της εταιρείας να καταγράφουν νέο ρεκόρ κάθε χρόνο, τόσο οι μέτοχοι όσο και οι εργαζόμενοι ωφελούνται. Η εταιρεία ανακοίνωσε μπόνους 4.500 ευρώ για όλους τους εργαζόμενους για τα αποτελέσματα του περασμένου έτους. Και με βάση

τους υπολογισμούς του Bloomberg, οι 100 κληρονόμοι της οικογένειας πτώω από την Hermès, που ελέγχουν κάτι παραπάνω από τα δύο τρίτα των μετοχών της εταιρείας, εισπράττουν συνολικό μέρισμα ύψους 5,1 δισ. ευρώ για τα τέσσερα τελευταία χρόνια. Ο πλούτος της οικογένειας Hermès υπολογίζεται στα 213,8 δισ. δολάρια, καθώς η μετοχή της εταιρείας έχει υπερτριπλασιάσει την αξία της στο χρηματιστήριο του Παρισιού από τις αρχές του 2021. Την εποχή εκείνη, τα lockdowns της πανδημίας πυροδότησαν μια εκρηκτική ζήτηση για προϊόντα πολυτέλειας, καθώς οι καταναλωτές

δεν μπορούσαν πια να ταξιδέψουν ή να πάνε σε ακριβά εστιατόρια και έτσι είχαν λίγες διεξόδους για να ξοδέψουν τα χρήματά τους. Σήμερα, τα περισσότερα brands της πολυτέλειας βλέπουν τη ζήτηση να εξασθενεί, όμως η Hermès κινείται κόντρα στην τάση.

Με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της για το 2024, η κεφαλαιοποίηση της Hermès άγγιξε πρόσκαιρα και τα 300 δισ. ευρώ την περασμένη Παρασκευή. Η οικογένεια της Hermès είναι η πλουσιότερη της Ευρώπης και συχνά περιγράφεται σαν «μια κατηγορία μόνη της» στον κλάδο της πολυτέλειας,

σημειώνει το Bloomberg. Πρόκειται για τους απογόνους του Τιερί Ερμές, ενός τεχνίτη που έφτιαχνε γκέμια για αλόγα και άνοιξε το εργαστήριό του το 1837.

Σήμερα, επικεφαλής της Hermès είναι ο 54χρονος Αζέλ Ντουμάς, που ανήκει στην έκτη γενιά ενός εκ των τριών βραχιόνων της οικογένειας. Όταν ερωτήθηκε κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της εταιρείας για το εάν θα σκεφτόταν να κάνει εξαγορές με τα μετρητά που έχει συσσωρεύσει η Hermès στα ταμεία της, ο CEO είπε: «Δεν μπορώ ποτέ να πω ποτέ, αλλά δεν είναι η προτεραιότητά μας».

Ελιγμοί από την Ε.Ε. για τους δασμούς Τραμπ

Διαπραγματευτικό χαρτί οι νέοι ευρωπαϊκοί κανόνες για την ΑΙ

Σε διαπραγματευτικό χαρτί της Ε.Ε. στον εμπορικό πόλεμο με την κυβέρνηση Τραμπ τείνει να εξελιχθεί η αξίωση της Ουάσιγκτον να μη «στραγγαλίσει η Ε.Ε.» με αυστηρές ρυθμίσεις στους αμερικανικούς τεχνολογικούς κολοσσούς την τεχνολογία της τεχνητής νοημοσύνης, όπως τη διατύπωσε προ ημερών ο Αμερικανός αντιπρόεδρος Τζέι Ντι Βανς. Όλα δείχνουν ότι ήδη το επιστράτευσε η Κομισιόν στις αρχές του μηνός με τον διπλωματικό της ελιγμό να αποσύρει την οδηγία για τις υποχρεώσεις των εταιρειών τεχνητής νοημοσύνης, που είχε σχεδιασθεί για να τις αναγκάσει να καταβάλουν το τίμημα για τυχόν ζημιές από τα συστήματα ή εργαλεία ΑΙ.

Η επιτροπος Τεχνολογίας Χένα Βίρκουνεν επιμένει ότι η Ε.Ε. είναι «αποφασισμένη να επιβάλει τους κανόνες της» για την τεχνητή νοημοσύνη όση πίεση κι αν της ασκήσει η Ουάσιγκτον και δικαιολόγησε την υπαναχώρησή της στην εν λόγω οδηγία ως κίνηση που στοχεύει στην προσέλκυση επενδύσεων στην τεχνητή νοημοσύνη. Ωστόσο παράγοντες της ευρωπαϊκής βιομηχανίας όπως και πολιτικοί που μίλησαν για το θέμα στους Financial Times σε καθεστώς ανωνυμίας, την ερμηνεύουν ως ελιγμό της Ε.Ε. να προσφέρει στην Ουάσιγκτον κάποια ελαστικότητα προς τους τεχνολογικούς κολοσσούς ώστε να επιτύχει αντίστοιχες υποχωρήσεις στη διμερή εμπορική διένεξη. Την ίδια στιγμή, οι τεχνολογικοί κολοσσοί της Silicon Valley,

Ο Αμερικανός πρόεδρος ανακοίνωσε ότι από τις 2 Απριλίου θα επιβάλει 25% δασμούς στις εισαγωγές αυτοκινήτων.

οι Google, Amazon, Apple, Meta και πολλοί άλλοι, έχουν συσπειρωθεί σε ένα ισχυρότατο λόμπι και πιέζουν την Κομισιόν ζητώντας χαλάρωση των ρυθμίσεων στον κλάδο.

Όπως υπογραμμίζουν οι FT, οι τεχνολογικοί κολοσσοί θεωρούν δεδομένη την υποστήριξη της κυβέρνησης Τραμπ στην πίεση που ασκούν προς την Κομισιόν προκειμένου να περιορίσει το εύρος εφαρμογής του νομοσχεδίου για τις ψηφιακές αγορές. Το εν λόγω νομοσχέδιο δίνει στην Κομισιόν τη δυνατότητα να επιβάλει μεγάλα χρηματικά πρόστιμα σε εταιρείες όταν εκτιμά ότι έχουν εκμεταλλευθεί καταχρηστικά τις online πλατφόρμες.

Με την αυτοπεποίθηση που δίνει στους τεχνολογικούς κολοσσούς η πεποίθησή τους πως είναι δεδομένη η στήριξη του Τραμπ, η Meta, μητρική του Facebook, πήρε πρώτη την πρωτοβουλία να καταγγείλει το νομοσχέδιο της Ε.Ε. για την τεχνητή νοημοσύνη, που θεωρείται και η αυστηρότερη νομοθεσία στον κόσμο σε ό,τι αφορά τη στρατηγικής σημασίας αυτή νέα τεχνολογία. Άλλοι παρατηρητές επιλέγουν, πάντως, να δώ-

σουν έμφαση στην παρουσία όλων αυτών των διευθυνόντων συμβούλων τεχνολογικών κολοσσών, όπως του Σουντάρ Πιτσάι της Google, του Τζεφ Μπέζος της Amazon και του Τιμ Κουκ της Apple στην ορκωμοσία του Τραμπ. Και την ερμηνεύουν μάλλον σαν προσπάθεια των επικεφαλής κολοσσών να αποσπάσουν την ευνοία του.

Στο μεταξύ, ο Τραμπ δρομολογεί τις δικές του κινήσεις στον εμπορικό πόλεμο καθώς ανακοίνωσε ότι από 2 Απριλίου θα επιβάλει 25% δασμούς στις εισαγωγές αυτοκινήτων και θα διευκρινίσει τα σχέδιά τους σχετικά με αντίστοιχους δασμούς στις εισαγωγές μικροεπεξεργαστών και προϊόντων φαρμακοβιομηχανίας. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, βρίσκεται σε μόνιμη βάση στο στόχαστρο του Αμερικανού προέδρου που κατηγορεί την Ε.Ε. και άλλους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ για αθέμιτες πρακτικές εις βάρος των αμερικανικών αυτοκινητοβιομηχανιών. Επικαλείται το γεγονός ότι η Ε.Ε. επιβάλλει στις εισαγωγές οχημάτων δασμούς 10%, τετραπλάσιους εν ολίγοις από τους αντίστοιχους των ΗΠΑ που επιβάλλουν δασμούς μόλις 2,5% στις εισαγωγές επιβατικών αυτοκινήτων.

Παράλληλα, όμως, η Ουάσιγκτον επιβάλλει δασμούς 25% στα φορτηγά που εισάγονται από τρίτες χώρες πέραν του Μεξικού και του Καναδά και ο δασμός αυτός ευνοεί εις το έπακρον τις

Η Κομισιόν στις αρχές του μηνός απέσυρε την οδηγία για τις υποχρεώσεις των εταιρειών τεχνητής νοημοσύνης, που είχε σχεδιασθεί για να τις αναγκάσει να καταβάλουν το τίμημα για τυχόν ζημιές από τα συστήματα ή εργαλεία ΑΙ. Την ίδια στιγμή, οι τεχνολογικοί κολοσσοί της Silicon Valley, Google, Amazon, Apple, Meta, πιέζουν την Κομισιόν ζητώντας χαλάρωση των ρυθμίσεων στον κλάδο.

αμερικανικές αυτοκινητοβιομηχανίες του Ντιτρόιτ. Σε ό,τι αφορά τους ευρωπαϊκούς ελιγμούς με σκοπό την επίτευξη καλής συμφωνίας με τον Τραμπ αναφορικά με τους δασμούς, φαίνεται μάλλον οι δύο πλευρές να μην ερμηνεύουν τις εκατέρωθεν κινήσεις με τον ίδιο τρόπο. Ερωτώμενος από δημοσιογράφους αν η Ε.Ε. μπορεί να αποφύγει τους λεγόμενους ανταποδοτικούς δασμούς, ο Τραμπ επανέλαβε τον ισχυρισμό του

πως η Ε.Ε. έχει διαμνύσει την πρόθεσή της να μειώσει τους δασμούς στα αμερικανικά αυτοκίνητα και να τους εξισώσει με τους αντίστοιχους των ΗΠΑ. Από ευρωπαϊκές πλευρές, πάντως, διαψεύδεται ο ισχυρισμός. Στο μεταξύ, ο προκαταβολικός αντίκτυπος των δασμών γίνεται ήδη αισθητός στην αμερικανική αγορά, όπως προδίδουν οι δημοσκοπήσεις. Σύμφωνα με σχετική έρευνα του CreditCards.com, ένας στους πέντε Α-

μερικανούς έχει αυξήσει τις αγορές του για να προλάβει να διασφαλίσει συγκεκριμένα προϊόντα προτού επιβληθούν οι δασμοί και οδηγήσουν σε αυξήσεις των τιμών καταναλωτή. Όπως συνήθως συμβαίνει όταν επικρατεί η προσδοκία πως θα επιταχυνθεί ο πληθωρισμός, οι καταναλωτές αγοράζουν συχνά διαρκή αγαθά ή τρόφιμα με μεγάλη διάκριση ζωής, χαρτιά υγιείας και φάρμακα προτού αυξηθούν οι τιμές τους.

Οι ΗΠΑ ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Γερμανίας, εκθρονίστηκε η Κίνα

Για πρώτη φορά από το 2015 οι ΗΠΑ έγιναν πέρυσι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Γερμανίας, με αποτέλεσμα η Κίνα να χάσει την πρωτιά. Η πτώση της στην κατάταξη αποδίδεται στην απότομη μείωση των γερμανικών εξαγωγών προς την Κίνα, ιδίως σε ό,τι αφορά αυτοκίνητα και σχετικό εξοπλισμό, λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης των κινεζικών ανταγωνιστών στον κλάδο. Σύμφωνα με τη στατιστική υπηρεσία της Γερμανίας, το εμπόριο μεταξύ ΗΠΑ και Γερμανίας αυξήθηκε 0,1% σε σύγκριση με τα 252,8 δισ. ευρώ του 2023. Το εμπόριο με την Κίνα, η οποία ήταν ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Γερμανίας επί οκτώ συναπτά έτη, υποχώρησε κατά 3,1% στα 246,3 δισ. ευρώ. Στην τρίτη θέση βρέθηκε η Ολλανδία, με τον συνολικό όγκο του αμφιδρομου εμπορίου επίσης να υποχωρεί κατά 4,2% στα 205,7 δισ. ευρώ.

Η Γερμανία έπεται από δεκαετίες ανάπτυξης των εξαγωγών και κυριαρχίας στα βιομηχανικά προϊόντα, όπως τα

Απότομη μείωση των γερμανικών εξαγωγών προς τη μεγάλη ασιατική οικονομία κατά την περυσινή χρονιά.

μηχανήματα και τα αυτοκίνητα, δεν έχει σημειώσει σημαντική οικονομική ανάπτυξη την τελευταία πενταετία. Μάλιστα, η μεγαλύτερη οικονομία στην Ευρώπη σημείωσε ύφεση επί δύο συναπτά έτη, ενώ μεταξύ άλλων δέχεται όλο και μεγαλύτερη πίεση από την ανάπτυξη ανταγωνιστικών βιομηχανιών στην Κίνα. Η διόρθωση της οικονομικής κατάστασης θα είναι ένα από τα πιο επείγοντα έργα της νέας κυβέρνησης που θα προκύψει από τις εκλογές της Κυριακής. Επίσης θα κληθεί να διαπραγματευθεί και τη νέα εμπορική πολιτική με τις ΗΠΑ. Το εμπορικό έλλειμμα της Γερμανίας με τις ΗΠΑ αυξήθηκε στα 70 δισ. ευρώ πέρυσι, από 63,3 δισ.

Το εμπόριο μεταξύ ΗΠΑ και Γερμανίας αυξήθηκε 0,1% το 2024 σε σύγκριση με τα 252,8 δισ. ευρώ του 2023.

το 2023. Ενώ η αξία των εξαγωγών από τη Γερμανία αυξήθηκε 2,2% στα 161,4 δισ. ευρώ, οι εισαγωγές από τις ΗΠΑ μειώθηκαν κατά 3,4% στα 91,4 δισ. ευρώ. Σημειώνεται ότι οι ΗΠΑ είναι από το 2015 ο μεγαλύτερος εξαγωγικός προορισμός της Γερμανίας.

Σε ό,τι αφορά την Κίνα, το εμπορικό έλλειμμα διευρύνθηκε. Οι εισαγωγές προς τη Γερμανία μειώθηκαν 0,3% στα 156,3 δισ. ευρώ, ενώ οι εξαγωγές προς την Κίνα διολίσθησαν κατά 7,6% στα 90 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με πρόσφατη ανάλυση της γερμανικής κρατικής υπηρεσίας Germany Trade & Invest (GTAI), η Γερμανία συνεχίζει να εισάγει περισσότερο από την Κίνα σε σύγκριση με κάθε άλλη χώρα. Σε ό,τι αφορά τις εξαγωγές, πρώτος προορισμός είναι οι ΗΠΑ, ενώ ακολουθούν η Γαλλία, η Ολλανδία, η Πολωνία και μετά η Κίνα.

Η GTAI αναφέρει ότι η συρρίκνωση στο μερίδιο των γερμανικών εξαγωγών προς την Κίνα αντανακλά αφενός τις οικονομικές προκλήσεις που αντιμετω-

πίζει η Κίνα, αφετέρου την ενίσχυση των οικονομικών δεσμών μεταξύ ΗΠΑ - Γερμανίας. Επιπλέον αναδεικνύει μια στροφή στις προτεραιότητες της μεγαλύτερης οικονομίας της Ευρώπης. «Η Γερμανία εστιάζει στην οικονομική διαφοροποίηση και ανθεκτικότητα», σχολίασε σχετικά ο διευθύνων σύμβουλος της GTAI, Ρόμπερτ Χέρμαν. «Η Γερμανία, για παράδειγμα, κυνηγάει τώρα τη λεγόμενη στρατηγική "Κίνα συν Χ", ώστε να αποφύγει την υπερβολική εξάρτηση από έναν και μοναδικό εμπορικό εταίρο. Ενώ η Γερμανία συνεχίζει να δεσμεύεται για τον οικονομικό διεθνισμό, επεκτενίζονται επίσης στις δικές της ανάγκες, δημιουργώντας επιπλέον πλεονέκτημα για εταιρείες που επεκτείνονται στη γερμανική αγορά», συμπλήρωσε ο ίδιος.

Σημειώνεται ότι συνολικά οι γερμανικές εξαγωγές ανήλθαν στο 1,56 τρις. ευρώ πέρυσι, με πτώση 1,2% έναντι του 2023. Οι εισαγωγές από ολόκληρο τον κόσμο μειώθηκαν κατά 3% στο 1,32 τρις. ευρώ.

Στροφή στα μακρινά ταξίδια από τους Βρετανούς

Ολο και μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τα μακρινά ταξίδια δείχνουν οι Βρετανοί, σύμφωνα με τις τάσεις που αποτυπώνουν τα ταξιδιωτικά πρακτορεία. Οι Βρετανοί, που παραδοσιακά ψηφίζουν Μεσόγειο για τις καλοκαιρινές τους αποδράσεις, θεωρούν πλέον πολλές φορές ότι προορισμοί όπως η Ταϊλάνδη και το Βιετνάμ συμφέρουν περισσότερο οικονομικά από τις διακοπές τους σε αξιοθέατα της Ευρώπης.

Σύμφωνα με την τουριστική εταιρεία Kuoni, οι κρατήσεις των Βρετανών για μακρινά ταξίδια είναι ήδη 14% υψηλότερες για το 2025 σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Αντίστοιχα, η Thomas Cook ανέφερε ετήσια αύξηση 10% στις σχετικές κρατήσεις σε σχέση με το 2024. Μάλιστα, η Kuoni κατέγραψε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για ταξίδια εμπειριών, που περιλαμβάνουν εξερεύνηση της φύσης, μαθήματα μαγειρικής και

Θεωρούν ότι προορισμοί όπως η Ταϊλάνδη και το Βιετνάμ συμφέρουν περισσότερο οικονομικά από τις διακοπές στη Μεσόγειο.

δραστηριότητες με επίκεντρο την ευεξία. Ανάμεσα στους δημοφιλέστερους μακρινούς προορισμούς της εταιρείας συγκαταλέγονται οι Μαλδίβες, η Ταϊλάνδη, η Αντίγκουα, το Βιετνάμ και η Νότιος Αφρική.

Ο εκτελεστικός διευθυντής της Kuoni στη Βρετανία, Mark Duguid, δήλωσε ότι η εταιρεία είχε μια εξαιρετική έναρξη του έτους «με μια πραγματικά ποικιλία προορισμών ανά τον κόσμο, που συγκεντρώνουν ενδιαφέρον». Ε-

πίσης, ιδιαίτερο ενδιαφέρον από Βρετανούς συγκεντρώνουν και ορισμένοι προορισμοί στις ΗΠΑ, ιδίως η Νέα Υόρκη, η Φλόριντα και το Λας Βέγκας. «Ο Μαυρίκιος και η Ταϊλάνδη προσφέρουν μεγάλη αξία, ιδίως για οικογένειες που θέλουν να εξερευνήσουν μια νέα χώρα», συμπλήρωσε ο εκπρόσωπος της εταιρείας.

Η Julia Lo Bue-Said, διευθύνουσα σύμβουλος του δικτύου ανεξάρτητων ταξιδιωτικών πρακτορείων στη Βρετανία, Advantage Travel Partnership, δήλωσε ότι μέχρι στιγμής φέτος σημειώνεται ισχυρή δυναμική στα μακρινά ταξίδια. «Πολλές οικογένειες ανακαλύπτουν ότι οι μακρινοί προορισμοί μπορεί να είναι πιο αποδοτικοί οικονομικά στις σχολικές γιορτές από τις ευρωπαϊκές εναλλακτικές, κυρίως στις περιοχές όπως η Ταϊλάνδη και η Απω Ανατολή, όπου το κόστος παραμένει ελκυστικό», είπε.

Η Julia Lo Bue-Said, διευθύνουσα σύμβουλος του δικτύου ανεξάρτητων ταξιδιωτικών πρακτορείων στη Βρετανία, Advantage Travel Partnership, δήλωσε ότι μέχρι στιγμής φέτος σημειώνεται ισχυρή δυναμική στα μακρινά ταξίδια. «Πολλές οικογένειες ανακαλύπτουν ότι οι μακρινοί προορισμοί μπορεί να είναι πιο αποδοτικοί οικονομικά στις σχολικές γιορτές από τις ευρωπαϊκές εναλλακτικές, κυρίως στις περιοχές όπως η Ταϊλάνδη και η Απω Ανατολή, όπου το κόστος παραμένει ελκυστικό», είπε.

Οι κρατήσεις των Βρετανών για μακρινά ταξίδια είναι ήδη 14% υψηλότερες για το 2025 σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι.

Recruiting for Leading Organizations

Ideal staff from **third countries** for your needs!

PROUD MEMBER
FOR 30 years!

+357 24 841 111

orthodoxouemployment.com

Μάια Πάντιτς, ειδική σύμβουλος τεχνητής νοημοσύνης της Neom, κοσμήτωρ Πληροφορικής στο Πανεπιστήμιο Neom και καθηγήτρια στο Imperial College του Λονδίνου

Η επόμενη γενιά ΑΙ θα βασιζείται στην ομιλία

Η ακαδημαϊκός μιλάει στην «Κ» για την αλληλεπίδραση ανθρώπου - μηχανής και τα εμπόδια της Ε.Ε. στην ανάπτυξή της

Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΑΤΣΙΚΙΔΗ**

«**Η τεχνητή νοημοσύνη είναι η τεχνολογία που θα πρέπει να αποτελέσει κληρονομιά για ολόκληρο το ανθρώπινο είδος**», σχολιάζει στην «Κ» η Μάια Πάντιτς, ειδική σύμβουλος τεχνητής νοημοσύνης της Neom, κοσμήτωρ Πληροφορικής στο Πανεπιστήμιο Neom και καθηγήτρια Τεχνητής Νοημοσύνης στο Imperial College του Λονδίνου. Λίγες ημέρες πριν από την άφιξή της στην Αθήνα για το συνέδριο «EmTech Europe» που συνδιοργανώνει η «Καθημερινή» με το MIT Technology Review (5 και 6 Μαρτίου), η διακεκριμένη ακαδημαϊκός και ειδική σύμβουλος για θέματα τεχνητής νοημοσύνης στη Neom Education μιλάσε αποκλειστικά στην «Κ» για την αλληλεπίδραση ανθρώπου - μηχανής, την «αναγνώριση» των ανθρώπινων συναισθημάτων από τις έξυπνες μηχανές και το «λάθος» της Ευρωπαϊκής Ένωσης που βάζει εμπόδια στην ανάπτυξή της.

– **Η έρευνά σας επικεντρώνεται στη μηχανική αναγνώριση εκφράσεων του προσώπου και στην ανάλυση της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Πώς λειτουργεί αυτός ο μηχανισμός;**

– Η ανάλυση της έκφρασης του προσώπου είναι ένα ζήτημα «υπολογιστικής όρασης». Αυτό που κάνουμε είναι να αναλύουμε ένα σύνολο εικόνων. Για παράδειγμα, ένα βίντεο είναι στην πραγματικότητα ένας αριθμός εικόνων που ακολουθούν η μια την άλλη. Και αυτό που εξετάζουμε είναι οι αλλαγές στα πρόσωπα και επιπλέον κατανοούμε αν αυτές οι αλλαγές έχουν κάποιο νόημα ή όχι. Οπότε εξετάζουμε τις μυϊκές αλλαγές που συμβαίνουν στο πρόσωπό σας και μπορούμε να ερμηνεύσουμε τα συναισθήματά σας. Η ερμηνεία των συναισθημάτων εξαρτάται από το φύλο, την κουλτούρα και την ηλικία. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι να κατανοήσουμε την κίνηση του προσώπου, το νόημα αυτών των κινήσεων, και στη συνέχεια να χτίσουμε τις εφαρμογές μας πάνω σε αυτά τα αποτελέσματα, όπως, για παράδειγμα, να κατανοήσουμε τις αντιδράσεις των αυτοκινήτων παιδιών, να κατανοήσουμε κάποιες από τις αποκλίσεις που εμφανίζονται όταν οι άνθρωποι έχουν κατάθλιψη ή όταν οι άνθρωποι έχουν άνοια.

“

Η εξατομικευση είναι ο δρόμος προς τα εμπρός, όπου οι ρομποτικοί «βοηθοί» θα μπορούσαν να κάνουν ορισμένα πράγματα για εμάς πιο γρήγορα.

Το να σταματήσουμε την τεχνητή νοημοσύνη με οποιονδήποτε τρόπο αυτή τη στιγμή είναι λάθος, επειδή δεν έχουμε απολύτως καμία σφύνηνα σχετικά με το πού πρέπει να αναπτυχθεί.

– **Μπορεί η τεχνητή νοημοσύνη να κατανοήσει πραγματικά τα συναισθήματά μας;**

– Όχι, η τεχνητή νοημοσύνη είναι εντελώς «αγνωστικιστική». Η τεχνητή νοημοσύνη κάνει αυτό που της λέτε να κάνει. Επομένως δεν υπάρχει πραγματική κατανόηση των συναισθημάτων και αυτό που μπορεί να κάνει είναι η αναγνώριση μοτίβων. Ετσι θα «καταλάβει» ή θα «αναγνωρίσει» ότι συγκεκριμένα μοτίβα αλλαγών πρέπει να ερμηνευθούν με συγκεκριμένο τρόπο, αλλά δεν υπάρχει καμία υποκείμενη κατανόηση του τι σημαίνει αυτό. Αν

ο **ευρωπαϊκός** κανονισμός για την τεχνητή νοημοσύνη έχει γίνει με έναν γενικευμένο τρόπο, το οποίο σημαίνει ότι απλώς απαγορεύει τα πάντα με τον ίδιο τρόπο, χωρίς να λαμβάνει υπόψη αν κάποιες πτυχές, κάποιες εφαρμογές είναι πράγματι χρήσιμες για τους ανθρώπους, σημειώνει η Μάια Πάντιτς.

πείτε ότι «αυτό είναι ένα στυλό» και αν πείτε ότι «αυτό είναι ένα χαμόγελο», είναι απλώς ένα αντικείμενο για την τεχνητή νοημοσύνη, κάτι που πρέπει να μάθει να αναγνωρίζει.

– **Από την εμπειρία σας στη Meta και στη Samsung, θα δούμε στο μέλλον πιο εξατομικευμένα τεχνολογικά προϊόντα ή εφαρμογές που θα συνδεονται με τον χρήστη και ενδεχομένως θα επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας;**

– Θα έλεγα ότι η εξατομικευση είναι ο δρόμος προς τα εμπρός, όπου αυτοί

οι (ρομποτικοί) «βοηθοί» θα μπορούσαν να κάνουν ορισμένα πράγματα για εμάς πιο γρήγορα, με λιγότερη δική μας εμπλοκή και επίσης με λιγότερη γνώση για το πώς όλη αυτή η τεχνολογία λειτουργεί. Ετσι θα μπορούσατε να δώσετε στον «βοηθό» σας ένα αίτημα, να πάει να κάνει κράτηση για εσάς στο εστιατόριο ή να του πείτε ποιο είναι το ποσό των κεφαλαίων που θέλετε να επενδύσετε. Και δίνετε στον «βοηθό» σας αυτού του είδους τις οδηγίες και ο «βοηθός» γνωρίζει ποια είναι τα εστιατόρια που σας αρέσουν και ποια φαγητά σας αρέσουν. Η επόμενη γενιά της τεχνητής

νοημοσύνης νομίζω ότι θα είναι βασισμένη στην ομιλία και πιστεύω ότι αυτοί οι «βοηθοί» θα είναι σαν άνθρωποι, οι οποίοι θα σας μιλούν και θα μπορείτε να τους μιλάτε και να τους λέτε τι θέλετε. Ετσι πιστεύω ότι αυτό είναι το μέλλον. Ωστόσο, αν μέσω αυτών (των «βοηθών») θα παρακολουθείται η συμπεριφορά μας, νομίζω ότι αυτό είναι κάτι από το οποίο πρέπει να προστατευθούμε. Και γι' αυτό υποστηρίζω ότι όλοι αυτοί οι εξατομικευμένοι βοηθοί τεχνητής νοημοσύνης πρέπει να ζουν στη συσκευή σας, στο τηλέφωνό σας και να είστε ο μόνος άνθρωπος που θα έχει πρόσβαση, ενώ αυτές οι πληροφορίες δεν πρέπει να αποστέλλονται σε οποιοδήποτε δικτυο ή οποιονδήποτε διακομιστή που βρίσκεται εκτός του τηλεφώνου σας, διότι με αυτόν τον τρόπο κινδυνεύετε να παραβιαστούν κάποια από τα μοτίβα συμπεριφοράς σας.

– **Προς το παρόν η συναισθηματική υπολογιστική μπορεί να ενσωματωθεί σε ένα ανθρωποειδές που διαβάζει τον ανθρώπινο ομολόγό του, αλλά πόσο κοντά βρισκόμαστε στο να έχουμε ένα ρομπότ να εκφράζει πραγματικά συναισθήματα;**

– Αυτή τη στιγμή η ανθρωποειδής που έχουμε κατασκευαστεί σημειώνουν εξαιρετική πρόοδο. Η πρόοδος είναι εξαιρετικά καλή σε μηχανικό επίπεδο. Ωστόσο εξακολουθεί να υπάρχει το ζήτημα της πραγματικής κατανόησης του φυσικού κόσμου. Αυτό είναι κάτι που δεν έχει επιτευχθεί ακόμη. Το ερώτημα είναι αν τα ρομπότ θα πρέπει να δείχνουν ανθρώπινα συναισθήματα, καθώς πραγματικά συναισθήματα δεν θα έχουν ποτέ. Το θέμα αυτό είναι πραγματικά αμφισβητήσιμο.

Αυτό που θα πρότεινα είναι ότι αν έχουμε ρομπότ «παραγωγής», μπορεί να μη χρειάζεται να έχουν πρόσωπα. Αν έχουμε ρομπότ που φτιάχνουν αυτοκίνητα, δεν χρειάζεται να έχουν πρόσωπο. Αν έχετε έναν οδηγό μέσα στο αυτοκίνητό σας, ο οποίος είναι ρομποτικός, δεν χρειάζεστε πρόσωπο, παρά μόνο να σας οδηγήσει από το Α στο Β μερος. Ετσι πραγματικά δεν χρειάζεστε καθόλου πρόσωπα. Ωστόσο μπορεί να υπάρχουν κάποιες εφαρμογές όπου θέλουμε να έχουμε πρόσωπα και να έχουμε κάποια προσομοίωση των ανθρώπινων

εκφράσεων, για παράδειγμα στη φροντίδα και ιδιαίτερα στην κατ' οίκον φροντίδα, όπως στη φροντίδα ηλικιωμένων ή στη φροντίδα παιδιών, και αυτή η προσομοίωση της «ενσυναίσθησης» θα ήταν χρήσιμη γι' αυτούς τους ανθρώπους, καθώς από άποψη ψυχολογίας αισθάνονται καλύτερα.

– **Υπάρχει η ανησυχία ότι η τεχνητή νοημοσύνη αναπτύσσεται πολύ γρήγορα, χωρίς επαρκές νομοθετικό πλαίσιο και χωρίς κατανόηση των συνεπειών της. Συμφωνείτε ότι κινούμαστε πολύ γρήγορα για την ανάπτυξή της; Και μήπως πρέπει να γίνουν περισσότερες μελέτες προτού προχωρήσει;**

– Αυτό είναι ένα πολύ ευαίσθητο θέμα και πιστεύω ότι οι νομοθεσίες είναι πρόωρες. Πιστεύω ότι το να σταματήσουμε την τεχνητή νοημοσύνη με οποιονδήποτε τρόπο αυτή τη στιγμή είναι λάθος, επειδή δεν έχουμε απολύτως καμία σαφήνεια σχετικά με το πού πρέπει να αναπτυχθεί η τεχνητή νοημοσύνη. Πιστεύω ότι η Ε.Ε. έκανε λάθος που θέσπισε αυτή τη νομοθεσία (ο.σ. εποπτεία συστημάτων Τ.Ν.). Και νομίζω ότι στην πραγματικότητα έχουμε μείνει πολύ πίσω στην ανάπτυξη της ακριβώς εξαιτίας αυτής της νομοθεσίας. Ο λόγος είναι ότι μερικά από τα καλύτερα μοτίβα που έχουν αναπτυχθεί είναι από αμερικανικές εταιρείες και εξαιτίας αυτής της νομοθεσίας δεν μπορούν να κυκλοφορήσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επίσης, αυτός ο κανονισμός έχει γίνει με έναν γενικευμένο τρόπο, το οποίο σημαίνει ότι απλώς απαγορεύει τα πάντα με τον ίδιο τρόπο, χωρίς να λαμβάνει υπόψη αν κάποιες πτυχές, κάποιες εφαρμογές είναι πράγματι χρήσιμες για τους ανθρώπους, όπως σε ιατρικές περιπτώσεις και σε νοσηλευτικές περιπτώσεις ή στη βοήθεια που έχουν οι άνθρωποι στα αυτοκίνητά τους για την πρόληψη ατυχημάτων. Επομένως, αυτή τη στιγμή δεν μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τίποτε από αυτά και αυτό αποτελεί πρόβλημα, γιατί έτσι σταματάει την πρόοδο. Οπότε απευθύνω έκκληση στους Ευρωπαϊκούς ηγέτες να επανεξετάσουν αν αυτή ήταν μια έξυπνη κίνηση ή τουλάχιστον να διαβάσουν τη διατύπωση της νομοθεσίας που έχει δοθεί μέχρι στιγμής.

Οι άνθρωποι πάντα θα είναι σε θέση να ελέγχουν τις μηχανές

– **Μιλώντας για το μέλλον, πώς οργανώνετε την αλληλεπίδραση μεταξύ ανθρώπου και τεχνητής νοημοσύνης;**

– Πιστεύω ότι θα πρέπει να είναι πλήρως διαλογική. Ένα από τα προβλήματα σήμερα είναι ότι πολύ λίγοι άνθρωποι έχουν πραγματικά την εμπειρία στην κατασκευή μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης και έχουμε δισεκατομμύρια ανθρώπους που δεν την έχουν, αλλά πραγματικά η τεχνητή νοημοσύνη είναι η τεχνολογία που θα πρέπει να αποτελέσει κληρονομιά για ολόκληρο το ανθρώπινο είδος. Και ο μόνος τρόπος με τον οποίο αυτό θα μπορούσε πραγματικά να γίνει είναι μέσω αυτής της συνομιλίας ανθρώπου - τεχνητής νοημοσύνης, όπου οι άνθρωποι με φυσική γλώσσα θα μπορούν να ζητούν από την τεχνητή νοημοσύνη να τους βοηθήσει, να σκεφθεί γι' αυτούς σε ορισμένα ζητήματα, να

Τα πάντα βασίζονται στους κανόνες που εμείς ενσωματώνουμε σε αυτή την τεχνολογία.

προτείνει λύσεις και στη συνέχεια να εξηγήσει γιατί αυτές οι λύσεις έχουν προκριθεί με βάση τα δεδομένα στα οποία έχουν εκπαιδευθεί. Και νομίζω ότι αυτό είναι το μέλλον.

– **Μια προβοκατόρικη ερώτηση: Θα είναι πάντα σε θέση οι άνθρωποι να ελέγχουν τις μηχανές;**

– Πιστεύω, ναι. Ξέρω ότι πολλοί άνθρωποι δεν συμμερίζονται την πεποίθησή μου, αλλά το θέμα είναι ότι δεν μπορούμε να επιχειρηματολογήσουμε ούτε υπέρ ούτε κατά, διότι σε αυτό το

«**Αν έχουμε** ρομπότ που φτιάχνουν αυτοκίνητα, δεν χρειάζεται να έχουν πρόσωπο. Αν έχετε έναν οδηγό στο αυτοκίνητό σας, ο οποίος είναι ρομποτικός, δεν χρειάζεστε πρόσωπο. Ωστόσο μπορεί να υπάρχουν εφαρμογές όπου θέλουμε να έχουμε πρόσωπα και κάποια προσομοίωση των ανθρώπινων εκφράσεων, για παράδειγμα στην κατ' οίκον φροντίδα».

σημείο ό,τι έχει κατασκευαστεί είναι πολύ απλό και χρησιμοποιεί την ανθρώπινη γνώση. Επομένως, όλη αυτή η ιστορία (τεχνητή νοημοσύνη) θα φθάσει σε ένα σημείο στο οποίο με κάποιον τρόπο θα αλλάξει ο παράγοντας «γνώση». Γνωρίζοντας τα τελευταία 70 χρόνια πρόοδος της τεχνολογίας, αυτό προς το παρόν είναι αδύνατον, καθώς δεν έχουν ενσωματωθεί στους υπολογιστές «βιολογικά στοιχεία».

Δεν ξέρω αν αυτή τη στιγμή οι εταιρείες εξετάζουν τέτοιους υπολογιστές, αλλά μέχρι τώρα τα πάντα βασίζονται στους κανόνες που εμείς ενσωματώνουμε σε αυτή την τεχνολογία. Επομένως νομίζω ότι πάντα θα έχουμε τον έλεγχο, όσο υπάρχει το προστατευτικό κιγκλίδωμα της απουσίας βιολογικών στοιχείων στους υπολογιστές.

– **Στις 5 και 6 Μαρτίου η «Καθημε-**

ρινή» και το MIT Technology Review συνδιοργανώνουν στην Αθήνα το συνέδριο για την τεχνητή νοημοσύνη, «EmTech Europe 2025». Ποιος θα είναι ο κεντρικός πυλώνας της ομιλίας σας;

– Ο κεντρικός πυλώνας της ομιλίας μου θα είναι το μέλλον της τεχνητής νοημοσύνης και το μέλλον της διαλογικής τεχνητής νοημοσύνης (conversational AI). Αυτό σημαίνει ότι θα εξηγήσω γιατί χρειαζόμαστε η διαλογική Τ.Ν. να είναι όσο το δυνατόν πιο φυσικά γίνεται, δηλαδή όπως είναι η συνομιλία μας, με στόχο να μπορέσει ολόκληρη η ανθρωπότητα να χρησιμοποιήσει τα αγαθά αυτής της τεχνολογίας.

Η Μάια Πάντιτς θα είναι ομιλήτρια στο συνέδριο «EmTech Europe» του MIT Technology Review σε συνεργασία με την «Καθημερινή», το οποίο θα γίνει στην Αθήνα στις 5-6 Μαρτίου.

Οι επιχειρήσεις «επενδύουν» στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του προσωπικού τους

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

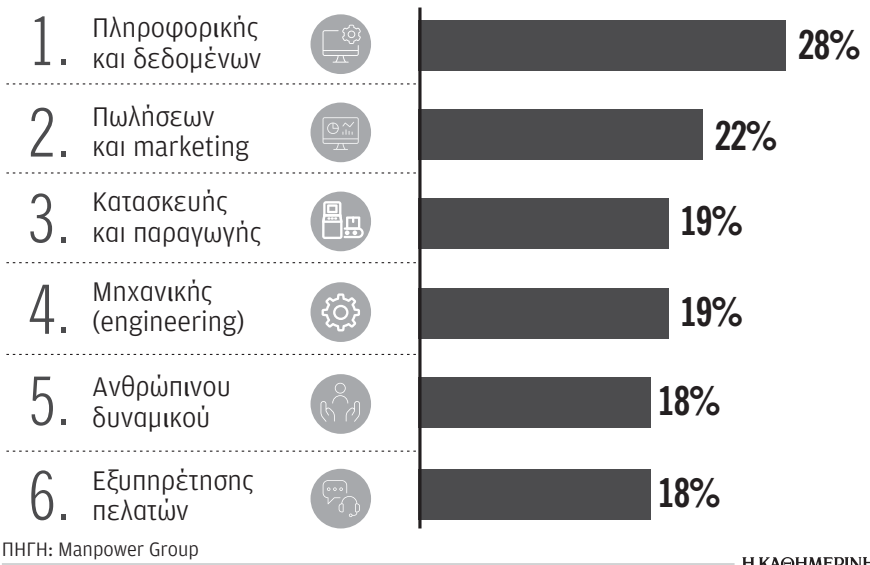
Ιδιαίτερα σοβαρή, αλλά όχι και ανυπερβλητή αποδεικνύεται η πρόκληση της εύρεσης κατάλληλων υποψηφίων για εργασία, σύμφωνα με την Έρευνα Ελλειψης Ταλέντων του ομίλου Manpower Group για το 2025. Είναι χαρακτηριστικό πως παρά το γεγονός ότι το 80% των Ελλήνων εργοδοτών δήλωσε ότι αντιμετωπίζει δυσκολία στην κάλυψη θέσεων εργασίας, αφενός το ποσοστό είναι ελαφρά χαμηλότερο από το αντίστοιχο για το 2024 (έφτανε 82%), αφετέρου στις μεγάλες επιχειρήσεις, με τους 5.000+ εργαζομένους, παρατηρείται πτώση του ποσοστού κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες, με το ποσοστό των εργοδοτών που δυσκολεύονται να βρουν προσωπικό με ειδικές δεξιότητες να περιορίζεται για το πρώτο τρίμηνο του 2025 στο 77% έναντι 82% το αντίστοιχο περυσινό τρίμηνο. Πώς μειώθηκε το κενό μεταξύ της προσφοράς εργασίας και της αντίστοιχης ζήτησης; Οι εργοδότες προσαρμόζουν τη στρατηγική τους, μετατοπίζονται από τη λύση της προσφοράς αυξημένων αποδοχών σε νέα ταλέντα και επενδύουν σε ανάπτυξη των δεξιοτήτων των ήδη εργαζομένων

αλλά και σε ευέλικτες μορφές απασχόλησης. Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνεται στην έρευνα της Manpower Group, οι εργοδότες αναγνωρίζουν ότι η αντιμετώπιση της έλλειψης ταλέντων απαιτεί πολυεπίπεδα προσεγγίση και για το 2025 προστέθηκαν νέες στρατηγικές λύσεις όπως το upskilling και reskilling του υπάρχοντος δυναμικού, αλλά και η αύξηση του προσωπικού με ευέλικτες ή εποχικές σχέσεις εργασίας.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι το πρόβλημα της έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού δεν είναι μεγάλο: σε παγκόσμιο επίπεδο, σύμφωνα με την έρευνα της εταιρείας, το πρόβλημα αρέσκεται σε ποσοστό της τάξης του 74%, με την Ελλάδα να κατατάσσεται στην 9η θέση μεταξύ 43 χωρών που συμμετείχαν σε αυτήν, μόλις 6 ποσοστιαίες μονάδες από την «πρωταθλήτρια» Γερμανία.

Οι μικρές επιχειρήσεις (10-49 εργαζόμενοι) ανέφεραν τις μεγαλύτερες προκλήσεις στην κάλυψη θέσεων εργασίας, με το 84% να δηλώνει δυσκολία για το 2025, έναντι 82% το 2024. Στις μεσαίες επιχειρήσεις (50-249 εργαζόμενοι), το 83% των εργοδοτών δήλωσε δυσκολίες (έναντι 80% την προηγούμενη χρονιά).

Δεξιότητες που δυσκολεύονται περισσότερο να βρουν οι εργοδότες

Στις μεγάλες επιχειρήσεις (250-1.000 εργαζόμενοι), το ποσοστό των εργοδοτών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εύρεση προσωπικού με εξειδικευ-

μένες δεξιότητες μειώθηκε στο 83% από 87% το 2024, ενώ στις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις (1.000-5.000 εργαζόμενοι) καταγράφηκε ακόμη χαμηλότερο πο-

σοστό (73% έναντι 84%). Πτώση 5 ποσοστιαίων μονάδων σημειώνεται και στις επιχειρήσεις με 5.000+ εργαζομένους, καθώς το ποσοστό των εργοδοτών που δυσκολεύονται να βρουν προσωπικό με ειδικές δεξιότητες περιορίζεται για το πρώτο τρίμηνο του 2025 στο 77% έναντι 82% το αντίστοιχο περυσινό τρίμηνο.

Σε επίπεδο κλάδων, οι μεγαλύτερες δυσκολίες στην εύρεση εξειδικευμένων ταλέντων καταγράφονται στον κλάδο των Υπηρεσιών Επικοινωνίας, με 89%. Ακολουθούν ο κλάδος της Ενέργειας και των Υπηρεσιών Κοινής Ωφελείας με 86% (έναντι 88% το 2024) και τα Χρηματοοικονομικά και το Real Estate με 86% (αύξηση από 79%).

Όσο για τα προσόντα που αναζητούνται στον κλάδο της Βιομηχανίας και των Κατασκευών, το 33% δηλώνει δυσκολία στην εύρεση δεξιοτήτων Κατασκευής και Παραγωγής (Manufacturing / Production), ενώ το 34% δυσκολεύεται να βρει Engineering skills. Στα Χρηματοοικονομικά και στο Real Estate, το 53% αναφέρει έλλειψη δεξιοτήτων Πωλήσεων και Μάρκετινγκ. Στον κλάδο της Πληροφορικής και της Υγείας και Βιοεπιστημών οι εργοδότες δυσκολεύο-

νται να βρουν δεξιότητες Πληροφορικής και Δεδομένων, 49% και 37% αντίστοιχα.

Στον κλάδο της Ενέργειας και των Υπηρεσιών Κοινής Ωφελείας, το 30% δυσκολεύεται να βρει δεξιότητες Εξυπηρέτησης Πελατών, ενώ αντίστοιχο ποσοστό στις Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες δηλώνει την ίδια πρόκληση. Στον κλάδο των Μεταφορών και της Εφοδιαστικής Αλυσίδας, το 27% αντιμετωπίζει δυσκολία στην εύρεση Administration Office Support και Operations Logistics δεξιοτήτων.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι εργοδότες αντιμετωπίζουν την έλλειψη ως εξής:

- Το 22% δίνει προτεραιότητα στην ανάπτυξη δεξιοτήτων του υφιστάμενου προσωπικού μέσω upskilling και reskilling.
- Το 20% στοχεύει στην αξιοποίηση νέων δεξαμενών ταλέντων.
- Η αύξηση αποδοχών προκρίνεται από το 19%, μειώμενη από 25% το 2024.
- Άλλο ένα 19% επιλέγει την προσθήκη προσωπικού με ευέλικτες ή εποχικές σχέσεις εργασίας.
- Το 18% των εργοδοτών προτείνει την ευέλικτη εργασία ως προς τον τόπο και τον χρόνο εργασίας.

26 Φεβρουαρίου 2025
The Royal Hall

23^η ΑΠΟΝΟΜΗ
Τράπεζα Κύπρου
MAN
OF THE YEAR
2024

εἷς ἐμοὶ μύριοι,
ἐὰν ἄριστος ᾦ.

Ένας άριστος ισοδυναμεί με δέκα χιλιάδες. Ηράκλειτος

© Η διοργάνωση και το λογότυπο «Man of the Year» είναι πνευματική ιδιοκτησία του ομίλου SprlMedia

ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ

JOHNNIE WALKER

Παρά με ασφάλεια
Χαρ. Πηλακούτας Λτδ.

M.S. Jacovides

UNIVERSITY of NICOSIA

ONAN ΚΥΠΡΟΥ
ΥΠΕΡΗΦΑΝΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ ΣΟΥ

αλφάμεγα

MINTHIS

TIMINIS

ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
Deloitte.

MAN MAGAZINE

SPP MEDIA EVENTS

«Τρικλοποδιά» Ε.Ε. στην Ελλάδα για τις αμυντικές δαπάνες

Ρήτρα διαφυγής μόνο για χώρες που δίνουν λίγα για εξοπλισμούς

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Δημοσιονομική ανάσα, σε λελογισμένα πλαίσια, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η δημοσιονομική πειθαρχία, προσδοκά η κυβέρνηση από την πρόταση της Κομισιόν για εξαίρεση των αμυντικών επενδύσεων από το όριο δαπανών του νέου Συμφώνου Σταθερότητας, με ενεργοποίηση της ρήτρας διαφυγής. Όπως δηλώνει στην «Κ» ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κωστής Χατζηδάκης (βλ. παρακάτω), η Ελλάδα υποστηρίζει επί της αρχής την τοποθέτηση της προέδρου της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, υπό την προϋπόθεση ότι η ρήτρα διαφυγής δεν θα αφορά μόνο τις χώρες με αμυντικές δαπάνες 0,5% ή 1% του ΑΕΠ, προκειμένου να διευκολυνθούν να φτάσουν το όριο δαπανών του ΝΑΤΟ.

Πράγματι, οι πληροφορίες αναφέρουν ότι στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων στις Βρυξέλλες βρίσκεται μια τέτοια πρόταση, δηλαδή να εξαίρονται οι αμυντικές δαπάνες από το όριο δαπανών του νέου Συμφώνου Σταθερότητας, έως ότου αυτές φτάσουν τουλάχιστον το 2% του ΑΕΠ που ορίζει το ΝΑΤΟ ή ψη-

λότερα, το 3%. Το όριο του ΝΑΤΟ δεν έχει τηρηθεί από πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπως Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Βέλγιο και Σλοβενία. Ωστόσο, η Ελλάδα δαπανά ήδη περίπου 3% του ΑΕΠ της για την άμυνα, επομένως μια τέτοια ρύθμιση δεν θα της προσέφερε τίποτα. Δεν είναι τυχαίο ότι και ο επικεφαλής του Οικονομικού Γραφείου του Πρωθυπουργού, Μιχάλης Αργυρού, είπε την Τετάρτη σε εκδήλωση της Κομισιόν με το IOBE (παρουσία του αναπληρωτή γενικού διευθυντή Οικονομικών Υποθέσεων της Κομισιόν Ντέκλαν Κουτέλο) πως δεν πρέπει να «τιμωρηθούν» χώρες που έχουν σταθερά υψηλές αμυντικές δαπάνες και καλύπτουν το όριο του 2% του ΑΕΠ.

Είναι προφανές ότι η κυβέρνηση θα επιδιώξει μια ειδική ρύθμιση για την περίπτωση της και άλλων χωρών με υψηλές αμυντικές δαπάνες, που θα της επιτρέπει να εξαιρεί ένα μέρος τουλάχιστον των αμυντικών επενδύσεων από το όριο αύξησης δαπανών. Αυτό θα μπορούσε να είναι π.χ. ένα ποσό της τάξης των 500 εκατ. ευρώ, που αντιστοιχεί στην ετήσια αύξηση των αμυντικών επενδύσεων την προσεχή διετία. Μαζί

με τα περίπου 400 εκατ. ευρώ που ήδη υπάρχουν ως περιθώριο αύξησης για το 2026, θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένας ικανοποιητικός χώρος για φορολογικές ελαφρύνσεις, πρόσθετες αμυντικές και άλλες αναπτυξιακές επενδύσεις, όπως το σκέφτονται στην κυβέρνηση. Οχι, όμως, για σενάρια παροχών χωρίς μέτρο, όπως η πλήρης αποκατάσταση δώρων σε συνταξιούχους και δημοσίους υπαλλήλους, που κοστίζει 8 δισ. ευρώ.

Πολλά μέγνουν ακόμη να ξεκαθαριστούν: τι περιλαμβάνει η έννοια των αμυντικών επενδύσεων, ποιο θα είναι το όριο δαπανών που πρέπει να επιτευχθεί, τι σημαίνει η επισήμανση της κ. Φον ντερ Λάιεν ότι η αύξηση των αμυντικών δαπανών πρέπει να γίνει «με τρόπο ελεγχόμενο και υπό προϋποθέσεις». Επίσης, βεβαίως, αυτό που ενδιαφέρει την Ελλάδα, το αν η υπέρβαση θα δικαιολογείται μόνο για επιπλέον αμυντικές δαπάνες ή και άλλου είδους σε περίπτωση που το όριο των αμυντικών δαπανών έχει ήδη καλυφθεί. Επίσης, ανοικτό παραμένει το ερώτημα για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού ταμείου που θα χρηματοδοτεί τις αμυντικές ε-

Η Ελλάδα υποστηρίζει επί της αρχής την τοποθέτηση της προέδρου της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, υπό την προϋπόθεση ότι η ρήτρα διαφυγής δεν θα αφορά μόνο τις χώρες με αμυντικές δαπάνες 0,5% ή 1% του ΑΕΠ, προκειμένου να διευκολυνθούν να φτάσουν το όριο δαπανών του ΝΑΤΟ.

πενδύσεις, κάτι που έχει προτείνει και ο πρωθυπουργός Κυρ. Μητσοτάκης.

Η πολωνική προεδρία στοχεύει σε μια απόφαση έως τον Μάιο, που είναι ένας χρόνος-ρεκόρ για τα ευρωπαϊκά δεδομένα λήψης αποφάσεων. Το σίγουρο είναι ότι η Κομισιόν δεν θέλει να στείλει μήνυμα χαλάρωσης. Ήδη τα ομόλογα

πέσθηκαν μετά την πρότασή της, καθώς οι οίκοι αξιολόγησης κυκλοφορούν εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις της αύξησης των αμυντικών δαπανών στα ελλείμματα των κρατών-μελών της Ε.Ε.

Η Ελλάδα, σύμφωνα και με τα σενάρια των οίκων αξιολόγησης, βρίσκεται σε ασφαλή –συγκριτικά– θέση, καθώς όχι

μόνο δαπανά ήδη πολλά για την άμυνά της, αλλά και έχει σχεδόν μπενέψει το έλλειμά της. Μολονότι θα διεκδικήσει κάποιον «χώρο» στο πλαίσιο των νέων κανόνων για τις αμυντικές δαπάνες, η ελληνική κυβέρνηση δεν θα ρισκάρει, πάντως, να διαταράξει τη δημοσιονομική επιτυχία που της πιστώνουν οι αγορές.

Τι συζητούν οι Βρυξέλλες

Πληροφορίες αναφέρουν ότι προτείνεται να εξαιρούνται οι αμυντικές δαπάνες από το όριο δαπανών του νέου Συμφώνου Σταθερότητας, έως ότου αυτές φτάσουν τουλάχιστον το 2% του ΑΕΠ που ορίζει το ΝΑΤΟ ή υψηλότερα, το 3%. Ωστόσο, η Ελλάδα δαπανά ήδη περίπου 3% του ΑΕΠ της για την άμυνα, επομένως μια τέτοια ρύθμιση δεν θα της προσέφερε τίποτα.

Πιέσεις στα ομόλογα

Η πολωνική προεδρία στοχεύει σε μια απόφαση έως τον Μάιο, που είναι ένας χρόνος-ρεκόρ για τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Το σίγουρο είναι ότι η Ε.Ε. δεν θέλει να στείλει μήνυμα χαλάρωσης. Ήδη τα ομόλογα πιέστηκαν μετά το σχέδιο, καθώς οι οίκοι κυκλοφορούν εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις της αύξησης των αμυντικών δαπανών στα ελλείμματα των κρατών-μελών της Ε.Ε.

Πρωτιά Τουρκίας στις startups σε Βαλκάνια, Ανατ. Ευρώπη

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Ολοένα και μεγαλύτερη δυναμική παρουσιάζουν startups που έχουν ως αφετηρία χώρες από την περιοχή της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης, με την Τουρκία να οδηγεί την κούρσα των επενδύσεων και να αυξάνει την απόστασή της από τις υπόλοιπες χώρες.Εταιρείες τεχνολογίας τουρκικού «DNA» από τον κλάδο του online delivery –που κατάφεραν να επιβιώσουν στη μετά πανδημία εποχή– μέχρι και εταιρείες τεχνικής νοημοσύνης πρωτοστατούν στη λίστα με τις υψηλότερες επενδύσεις του 2024 στην περιοχή αυτή, ενώ η Ελλάδα, αν και χαμηλότερα, έχει αποκτήσει μία κρίσιμη μάζα εταιρειών που ξεχώρισαν κατά την περσινή χρονιά, από τον κλάδο της διαστημικής τεχνολογίας μέχρι και της ρομποτικής.

Σύμφωνα με την έρευνα «Venture in Eastern Europe 2024 Report», που συνέταξε ο οργανισμός How to Web αλλά και η εταιρεία Infobip, νεοφυείς επιχειρήσεις από την περιοχή της Ανατολικής Ευρώπης έκλεισαν 1.286 deals και εξασφάλισαν χρηματοδότηση κοντά στα 3,9 δισ. ευρώ κατά την πε-

Οδηγεί την κούρσα των επενδύσεων στην περιοχή, 3η η Ελλάδα μετά την Πολωνία.

Από τα 3,9 δισ. που επενδύθηκαν στην περιοχή, το 1 δισ. ευρώ κατευθύνθηκε σε τουρκικές νεοφυείς επιχειρήσεις.

ρυσινή χρονιά. Το 90% του συνολικού όγκου χρηματοδότησης συγκεντρώσαν 8 χώρες, εκ των οποίων πάνω από 1 δισ. ευρώ η Τουρκία, στην οποία καταγράφηκε και ο μεγαλύτερος αριθμός συναλλαγών, ήτοι 534 σε ένα σύνολο 1.286 deals. Μάλιστα, κεφάλαια δεν εισέρρευσαν μόνο σε τουρκικές εταιρείες που βρίσκονται σε πρώιμα στάδια ανάπτυξης, αλλά και σε όσες έχουν ήδη αποκτήσει τον τίτλο του unicorn. Τέτοια είναι η περίπτωση της εταιρείας AI,

Σύμφωνα με την έρευνα «Venture in Eastern Europe 2024 Report», από τα 1.286 ντιλ στην περιοχή της Ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων, τα 534 πραγματοποιήθηκαν στην Τουρκία. Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις της εταιρείας τεχνικής νοημοσύνης Insider που δραστηριοποιείται στο marketing αλλά και της δημοφιλήs εφαρμογής online delivery Getir, που άντλησαν η καθεμία 225 εκατ. ευρώ.

Insider, που δραστηριοποιείται στο marketing αλλά και η δημοφιλής εφαρμογή online delivery, Getir, αντλώντας εκάστη 225 εκατ. ευρώ. Ακολουθούν ε-

ταιρείες με πολωνικές ρίζες, που άντλησαν 592,1 εκατ. ευρώ σε σύνολο 126 συναλλαγών, ενώ 536,6 εκατ. ευρώ εισέρρευσαν σε ελληνικές εταιρείες ή ελ-

ληνικού DNA startups (με Ελλάδα ιδρυτή και παρουσία στη χώρα μας) κατά τη διάρκεια σημαντικά μικρότερου αριθμού συμφωνιών (41). Αυτό σημαίνει πως στην Ελλάδα ο μεγαλύτερος όγκος κεφαλαίων κατευθύνθηκε σε λιγότερες εταιρείες σε σύγκριση με άλλες χώρες. Ανάμεσα στις startups που ξεχώρισαν βρίσκεται η εταιρεία διαστημικής τεχνολογίας D-Orbit, που συγκεντρώνει 150 εκατ. ευρώ, αλλά και η εταιρεία Axelera AI, η οποία δραστηριοποιείται στον κλάδο των ημιαγωγών τεχνικής νοημοσύνης. Μετά την Ελλάδα, ακολουθούν εταιρείες από την Τσεχία, οι οποίες άντλησαν συνολικά 426 εκατ. ευρώ σε σύνολο 85 συναλλαγών, η Λιθουανία (367 εκατ. ευρώ), η Εσθονία (342,3 εκατ.), η Ρουμανία (130,7 εκατ.) και τέλος η Σλοβακία (129,8 εκατ.).

Ανάμεσα στα 20 κορυφαία deals της Ανατολικής και ΝΑ Ευρώπης διακρίνονται εταιρείες από την Τουρκία, την Πολωνία, την Τσεχία και τη Λιθουανία. Όπως αναφέρει η έρευνα, αυτές οι χώρες αντιπροσωπεύουν το 65% του συνολικού όγκου κεφαλαίων που άντλησαν εταιρείες οι οποίες κατατάσσονται στα 20 κορυφαία deals, με εταιρείες από την

Ελλάδα, την Εσθονία και τη Ρουμανία να αντλούν επίσης υψηλά ποσά χρηματοδότησης.

Το 23,4% των 20 κορυφαίων deals αφορούσε τον κλάδο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, το 19,3% τον κλάδο της αεροναυπηγικής, το 19,2% εταιρείες του ηλεκτρονικού εμπορίου, ενώ 8,1% τον κλάδο της τεχνικής νοημοσύνης (conversational AI).

Η συγκεκριμένη έρευνα βασίζεται σε επενδύσεις που έχουν ανακοινωθεί, και αντίθετα δεδομένα από 20 χώρες της ευρύτερης περιοχής της Ανατολικής και ΝΑ Ευρώπης, στις οποίες περιλαμβάνονται: Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Τσεχία, Εσθονία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μολδαβία, Βόρεια Μακεδονία, Πολωνία, Ρουμανία, Σερβία, Σλοβακία, Σλοβενία, Τουρκία και Ουκρανία. «Η περιοχή που θεωρούνταν για καιρό αναδυόμενη αγορά, έχει εξελιχθεί σε μία ισχυρή δύναμη, συνδυάζοντας την αποδοτική αξιοποίηση των κεφαλαίων με ένα υψηλό ταλέντο», αναφέρει η έρευνα, μιλώντας για τις προοπτικές ανάπτυξης των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης στον κλάδο της τεχνολογίας.

Ο ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΆΛΛΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ ΝΟΜΟΣ (Ν.104(Ι)/2017) και Ν. 76(Ι) /2018

Γνωστοποίηση Διάλυσης και Διαγραφής Σωματείου σύμφωνα με το άρθρο 24 (1)

Αριθμός Μητρώου: 3183.
Με το παρόν γνωστοποιείται ότι κατόπιν Απόφασης του Εφόρου Σωματείων και Ιδρυμάτων το πιο κάτω αναφερόμενο σωματείο διαλύθηκε και διαγράφηκε από το Μητρώο Σωματείων και Ιδρυμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών σύμφωνα με το άρθρο 24 (1β) του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου και του άρθρου 21 του καταστατικού:
Επωνυμία Σωματείου: ΟΜΑΔΑ ONE/OFF.
Διεύθυνση Σωματείου: Λεμεσός.

Αν. Έπαρχος Λεμεσού,
Έφορος Σωματείων, Ιδρυμάτων και Άλλων Συναφών Θεμάτων.
Λεμεσός: 21 Φεβρουαρίου, 2025
(Αρ. Φακ Ε.Δ.Α.: 18.1.3.4.147)

Ο ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΆΛΛΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ ΝΟΜΟΣ (Ν.104(Ι)/2017) και Ν. 76(Ι) /2018

Γνωστοποίηση Διάλυσης και Διαγραφής Σωματείου σύμφωνα με το άρθρο 24 (1)

Αριθμός Μητρώου: ΑΕΜ/Σ/37
Με το παρόν γνωστοποιείται ότι κατόπιν Απόφασης του Εφόρου Σωματείων και Ιδρυμάτων το πιο κάτω αναφερόμενο σωματείο διαλύθηκε και διαγράφηκε από το Μητρώο Σωματείων και Ιδρυμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών σύμφωνα με το άρθρο 24 (1β) του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου και του άρθρου 15 του καταστατικού:
Επωνυμία Σωματείου: Κυπριακό Σωματείο Αλληλεγγύης (ατο Σωματείο).
Διεύθυνση Σωματείου: Λεμεσός.

Αν. Έπαρχος Λεμεσού,
Έφορος Σωματείων, Ιδρυμάτων και Άλλων Συναφών Θεμάτων.
Λεμεσός: 21 Φεβρουαρίου, 2025
(Αρ. Φακ Ε.Δ.Α.: 18.1.3.4.1491)

Ο ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΆΛΛΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ ΝΟΜΟΣ (Ν.104(Ι)/2017) και Ν. 76(Ι) /2018

Γνωστοποίηση Διάλυσης και Διαγραφής Σωματείου σύμφωνα με το άρθρο 24 (1)

Αριθμός Μητρώου: 2547
Με το παρόν γνωστοποιείται ότι κατόπιν Απόφασης του Εφόρου Σωματείων και Ιδρυμάτων το πιο κάτω αναφερόμενο σωματείο διαλύθηκε και διαγράφηκε από το Μητρώο Σωματείων και Ιδρυμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών σύμφωνα με το άρθρο 24 (1β) του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου και του άρθρου 46 του καταστατικού:
Επωνυμία Σωματείου: ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΧΟΡΟΥ ΟΜΑΔΑ ΠΕΛΜΑ.
Διεύθυνση Σωματείου: Λεμεσός.

Αν. Έπαρχος Λεμεσού,
Έφορος Σωματείων, Ιδρυμάτων και Άλλων Συναφών Θεμάτων.
Λεμεσός: 21 Φεβρουαρίου, 2025
(Αρ. Φακ Ε.Δ.Α.: 18.1.3.4.1002)

Ο ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΆΛΛΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ ΝΟΜΟΣ (Ν.104(Ι)/2017) και Ν. 76(Ι) /2018

Γνωστοποίηση Διάλυσης και Διαγραφής Σωματείου σύμφωνα με το άρθρο 24 (1)

Αριθμός Μητρώου: ΑΕΜ/Σ/160
Με το παρόν γνωστοποιείται ότι κατόπιν Απόφασης του Εφόρου Σωματείων και Ιδρυμάτων το πιο κάτω αναφερόμενο σωματείο διαλύθηκε και διαγράφηκε από το Μητρώο Σωματείων και Ιδρυμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών σύμφωνα με το άρθρο 24 (1β) του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου και του άρθρου 12 του καταστατικού:
Επωνυμία Σωματείου: «ΠΕΛΛΑ-ΠΑΙΣ». Διεύθυνση Σωματείου: Λεμεσός.

Αν. Έπαρχος Λεμεσού,
Έφορος Σωματείων, Ιδρυμάτων και Άλλων Συναφών Θεμάτων.
Λεμεσός: 21 Φεβρουαρίου, 2025
(Αρ. Φακ Ε.Δ.Α.: 18.1.3.4.1552)

Ο ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΓΙΑ ΆΛΛΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ ΝΟΜΟΣ (Ν.104(Ι)/2017) και Ν. 76(Ι) /2018

Γνωστοποίηση Διάλυσης και Διαγραφής Σωματείου σύμφωνα με το άρθρο 24 (1)

Αριθμός Μητρώου: ΑΕΜ/Σ/179
Με το παρόν γνωστοποιείται ότι κατόπιν Απόφασης του Εφόρου Σωματείων και Ιδρυμάτων το πιο κάτω αναφερόμενο σωματείο διαλύθηκε και διαγράφηκε από το Μητρώο Σωματείων και Ιδρυμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών σύμφωνα με το άρθρο 24 (1β) του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου και του άρθρου 16 του καταστατικού:
Επωνυμία Σωματείου: ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΑΓΙΟΥ ΤΥΧΩΝΑ 2020.
Διεύθυνση Σωματείου: Άγιος Τύχωνας.

Αν. Έπαρχος Λεμεσού,
Έφορος Σωματείων, Ιδρυμάτων και Άλλων Συναφών Θεμάτων.
Λεμεσός: 21 Φεβρουαρίου, 2025
(Αρ. Φακ Ε.Δ.Α.: 18.1.3.4.1418)

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η Αστυνομία ανακοινώνει ότι, τα πιο κάτω οχήματα των οποίων οι εγγεγραμμένοι ιδιοκτήτες δεν κατέστη δυνατό να εντοπιστούν, φυλάσσονται στην Αστυνομική Διεύθυνση Λευκωσίας.

Σημειώνεται ότι, τα πιο πάνω οχήματα, αν δεν παραληφθούν από τους ιδιοκτήτες τους, θα πωληθούν σε δημόσιο πλειστηριασμό. Τον σχετικό κατάλογο και περιγραφή των οχημάτων μπορείτε να τον δείτε στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://www.cyprspolicenews.com/archives/42112>

Παρακαλείται οποιοσδήποτε γνωρίζει στιδήποτε σχετικά με τους ιδιοκτήτες των εν λόγω οχημάτων, να επικοινωνήσει με την Αστυνομική Διεύθυνση Λευκωσίας στον αριθμό 22607746, ή με τη Γραμμή Επικοινωνίας του Πολίτη στον αριθμό 1460 ή με τον πλησιέστερο Αστυνομικό Σταθμό.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η No1 ενημερωτική εφαρμογή στην Κύπρο

Μείντε ενημερωμένοι!

Κατεβάστε την εφαρμογή της Καθημερινής Κύπρου στο κινητό σας

App Store

Google play

ΧΡΗΣΤΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ο σολίστας, ο συνθέτης, ο άνθρωπος

Ένας αστείρευτος δημιουργός με ανεξίτηλο αποτύπωμα στο λαϊκό τραγούδι

Ένα πολύπλευρο έργο με εκατοντάδες επιτυχίες
στις έξι δεκαετίες της μουσικής παρουσίας του

Ένα βιβλίο του Κώστα Μπαλαχούτη

ΚΥΡΙΑΚΗ
02/3/25

Μειώνονται οι εισφορές στις υπερωρίες

Θα υπολογίζονται βάσει του ωρομισθίου που αντιστοιχεί στην κανονική οκτάωρη εργασία – Τι κερδίζουν εργαζόμενοι, εργοδότες

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Εκπτώση στις ασφαλιστικές εισφορές υπερεργασίας, υπερωριών, νυκτερινής απασχόλησης και απασχόλησης κατά τις ημέρες αργίας ή τις Κυριακές προβλέπει διάταξη που αναμένεται να προωθήσει προς ψήφιση στη Βουλή το υπουργείο Εργασίας. Πρόκειται για μια κίνηση με στόχο την περαιτέρω ελάφρυνση του μη μισθολογικού κόστους, με όφελος για εργαζομένους και επιχειρήσεις, που θα εφαρμοστεί οριζόντια για το σύνολο των κλάδων και επιχειρήσεων και για το σύνολο των εργαζομένων με πλήρη απασχόληση.

Αναλυτικά, με διάταξη που προωθείται, ο υπολογισμός των ασφαλιστικών εισφορών υπερεργασίας, υπερωριών, νυκτερινής απασχόλησης και απασχόλησης σε ημέρες αργίας ή Κυριακές των μισθωτών πλήρους απασχόλησης θα γίνεται επί του ωρομισθίου που αντιστοιχεί στην οκτάωρη εργασία, χωρίς δηλαδή την προσαύξηση που αντιστοιχεί σ' αυτές τις ειδικές περιπτώσεις χρόνου απασχόλησης. Προσοχή. Η ρύθμιση δεν θίγει την προσαύξηση στην αμοιβή των εργαζομένων για υπερεργασία, υπερωρίες, νυκτερινή απασχόληση και απασχόληση σε αργίες και Κυριακές, που συνεχίζει να καταβάλλεται ως έχει. Επηρεάζει μόνο τον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών.

Όπως επισημαίνουν τόσο ο υπουργός Εργασίας Νίκη Κεραμέως όσο και ο αρμόδιος υφυπουργός Πάνος Τσακλόγλου, από τη ρύθμιση επωφελούνται ταυτόχρονα τόσο οι εργαζόμενοι, καθώς αυξάνεται το καθαρό ποσό που τους καταβάλλεται λόγω της μείωσης των επιπρόσθετων εισφορών τους, όσο και οι εργοδότες, καθώς θα καταβάλλουν μειωμένες εργοδοτικές εισφορές, υπολογισμένες στη βάση της αμοιβής του δώρου και όχι στη βάση της αμοιβής της προσαύξησης. Υπάρχουν βέβαια και οι

Το μέτρο θα εφαρμοστεί οριζόντια για το σύνολο των εργαζομένων με πλήρη απασχόληση.

ενστάσεις από πλευράς κυρίως των εκπροσώπων των εργαζομένων, καθώς, όπως υπογραμμίζουν, η έκπτωση αυτή θα έχει ως συνέπεια τη μείωση των συντάξιμων αποδοχών και στο μέλλον των συντάξεων. Παράλληλα, οι συνδικαλιστές εκτιμούν ότι με τον τρόπο αυτό στην πράξη προωθείται η φθηνή υπερωριακή απασχόληση, αντί των προσλήψεων.

Να σημειωθεί ότι η υπερεργασία, δηλαδή η μία παραπάνω ώρα απασχόλησης, αμείβεται με προσαύξηση 20%, η υπερωρία, ήτοι από την 9η έως και τη 12η ώρα εργασίας, αμείβεται με προσαύξηση 40%, η νυκτερινή απασχόληση αμείβεται με 25% προσαύξηση και η απασχόληση σε Κυριακές και αργίες αμείβεται με 75% προσαύξηση. Μέχρι σήμερα με τα αντίστοιχα ποσοστά προσαυζάνονται και οι ασφαλιστικές εισφορές που αναλογούν σ' αυτές τις ώρες απασχόλησης. Η νέα ρύθμιση προβλέπει την αναμόρφωση των εισφορών υπερωριών, υπερεργασίας, νυκτερινής απασχόλησης και απασχόλησης Κυριακές και αργίες των μισθωτών πλήρους απασχόλησης, προκειμένου ο υπολογισμός τους να γίνεται επί του ωρομισθίου που αντιστοιχεί στην κανονική οκτάωρη απασχόληση και όχι βάσει του ποσοστού της καταβαλλόμενης στον εργαζόμενο προσαύξησης.

Παραδείγματα

Για εργαζόμενο μισθωτό του ιδιωτικού τομέα πλήρους απασχόλησης με μηνιαίο μισθό 1.342 ευρώ, ο οποίος λαμβάνει επιπλέον του μισθού του 1.570 ευρώ

Διευκρινίζεται ότι η ρύθμιση δεν θίγει την προσαύξηση στην αμοιβή των εργαζομένων για υπερεργασία, υπερωρίες, νυκτερινή απασχόληση και απασχόληση σε αργίες και Κυριακές, που συνεχίζει να καταβάλλεται ως έχει. Επηρεάζει μόνο τον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών.

μεικτά ετησίως (130,8 ευρώ μηνιαίως) από υπερεργασία ή και υπερωρίες, οι αντίστοιχες εισφορές ανέρχονται σήμερα σε 552 ευρώ ετησίως, εκ των οποίων τα 212 ευρώ βαρύνουν τον ε-

ργαζόμενο και τα 340 ευρώ βαρύνουν τον εργοδότη. Με την προωθούμενη ρύθμιση οι εισφορές θα ανέρχονται πλέον σε 425 ευρώ ετησίως, μειωμένες κατά 23%, με το όφελος του εργαζομένου

να υπολογίζεται περίπου σε 49 ευρώ ετησίως και το όφελος του εργοδότη σε 78 ευρώ ετησίως.

Αντιστοίχως, για εργαζόμενο μισθωτό του ιδιωτικού τομέα πλήρους απασχό-

λησης, με μηνιαίο μισθό 1.342 ευρώ, εάν απασχολείται νυκτερινά και αργίες με υπερεργασία και υπερωρίες και για τους λόγους αυτούς λαμβάνει επιπλέον του μισθού του 7.862 ευρώ μεικτά ετησίως (655,23 ευρώ μηνιαίως), οι αντίστοιχες εισφορές ανέρχονται σήμερα σε 2.764 ευρώ ετησίως, εκ των οποίων τα 1.064 ευρώ βαρύνουν τον εργαζόμενο και τα 1.700 ευρώ τον εργοδότη. Με την προωθούμενη ρύθμιση οι εισφορές θα ανέρχονται πλέον σε 1.715 ευρώ ετησίως, μειωμένες κατά 38%, με το όφελος του εργαζομένου να υπολογίζεται περίπου σε 403 ευρώ ετησίως και το όφελος του εργοδότη σε 645 ευρώ ετησίως. Σύμφωνα με την κ. Κεραμέως, η νέα ρύθμιση έρχεται να προστεθεί σε μια σειρά διαδοχικών κινήσεων της κυβέρνησης τα τελευταία χρόνια για την ελάφρυνση του μη μισθολογικού κόστους, επιτυγχάνοντας μείωση στις ασφαλιστικές εισφορές κατά 5,4 ποσοστιαίες μονάδες, με στόχο αυτή να φτάσει τις 5,9 ποσοστιαίες μονάδες το 2027. Αντιστοίχως, ο υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Πάνος Τσακλόγλου δήλωσε πως με την προωθούμενη ρύθμιση βελτιώνεται η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, αμβλύνεται οι «στενότητες» που παρατηρούνται σε πολλούς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και αναβαθμίζεται το βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων.

Άμεση ήταν η αντίδραση της Συνομοσπονδίας Εμπορίου, καθώς η ΕΣΕΕ είχε θέσει το θέμα της μείωσης των εισφορών κατά τη συνάντηση των εκπροσώπων της με την κ. Κεραμέως. Σύμφωνα με τον πρόεδρό της Σταύρο Καραφούν, η διάταξη αλλάζει για πρώτη φορά την προσέγγιση στην αμοιβή των υπερωριών πλήρους απασχόλησης αποσυνδέοντάς την από ασφαλιστικά βάρη και θα φέρει θετικά αποτελέσματα στην ανάπτυξη της οικονομίας και τα δημόσια ταμεία.

Ποιοι βγαίνουν σε σύνταξη πριν από τα 62 τους χρόνια

Δικαίωμα έχουν φέτος περισσότεροι από 35.000 εργαζόμενοι, κυρίως γυναίκες με το καθεστώς που ίσχυε για μητέρες ανήλικων

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Σύνταξη πριν και από τη συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας τους έχουν δικαίωμα να λάβουν εντός του 2025 περισσότεροι από 35.000 εργαζόμενοι, κυρίως γυναίκες που μπορούν να κάνουν χρήση του καθεστώτος που ίσχυε για μητέρες ανήλικων, δημόσιοι υπάλληλοι γεννημένοι τη δεκαετία του '60, εργαζόμενοι σε ΔΕΚΟ - τράπεζες που είχαν πρωτοασφαλιστεί πριν από το 1983, καθώς και εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα, με το καθεστώς των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων.

Πρόκειται για τους λεγόμενους «παλαιούς» ασφαλισμένους, πριν από το 1993, που με βάση παλαιότερες, μεταβατικές διατάξεις μπορούν και φέτος να συνταξιοδοτηθούν νωρίτερα από τα γενικά όρια ηλικίας συνταξιοδότησης (το 62ο έτος με 40 έτη ασφάλισης ή τα 67 και τη συμπλήρωση τουλάχιστον 15ετίας) με πλήρη ή μειωμένη σύνταξη.

Αναλυτικά, οι κατηγορίες ασφαλισμένων, ανά πρώην ταμείο ασφάλισης, που έχουν τη δυνατότητα να συνταξιοδοτηθούν πριν από τα 62 είναι:

Δημόσιοι υπάλληλοι

Από το 56ο έως και το 62ο έτος της ηλικίας τους μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με πλήρη ή μειωμένη σύνταξη οι εξής κατηγορίες ασφαλισμένων:

• Πλήρης σύνταξη.

1. Γεννημένοι έως και τον 12/1963 με 25ετία έως και τις 31-12-2010, που συμπληρώνουν 35 έτη συνολικά μέχρι και την 31-12-2018 και όριο ηλικίας συνταξιοδότησης 61 ετών και 6 μηνών.
2. Γεννημένοι έως και τον 12/1963 με 25ετία έως και 31-12-2011, που συμπληρώνουν 36 έτη συνολικά μέχρι και την 31-12-2019 με όριο ηλικίας συνταξιοδότησης 61 ετών και 6 μηνών.
3. Γεννημένοι έως και τον 12/1963

Πρόκειται για ειδικές κατηγορίες ασφαλισμένων, τους λεγόμενους «παλαιούς», πριν από το 1993.

με 25ετία έως και 31-12-2010, που συμπληρώνουν 35 έτη συνολικά μέχρι και την 31-12-2019 (απαιτούμενη ηλικία συνταξιοδότησης 61 ετών και 6 μηνών).

4. Γονείς με ανήλικο τέκνο το 2011 και 25ετία, γεννημένοι έως και τον 12/1965 με όριο ηλικίας συνταξιοδότησης 58 ετών και 5 μηνών.

5. Γονείς με ανήλικο τέκνο το 2012 και 25ετία, γεννημένοι έως και τον 12/1963 με όριο ηλικίας συνταξιοδότησης 59 ετών και 6 μηνών.

6. Τρίτεκνοι, γεννημένοι από τον 1/1965 έως και τον 7/1965 με 21 έτη το 2011 και απαιτούμενη ηλικία συνταξιοδότησης 58 ετών και 5 μηνών.

7. Τρίτεκνοι, γεννημένοι από τον 1/1962 έως και τον 7/1962 με 23 έτη το 2012 με απαιτούμενη ηλικία συνταξιοδότησης 58 ετών και 5 μηνών, καθώς και οι γεννημένοι το 1963 με απαιτούμενη ηλικία συνταξιοδότησης το 61ο έτος.

• Μειωμένη σύνταξη.

1. Μειωμένη σύνταξη από το Δημόσιο πριν από τα 62 ισχύει για όσους διορίστηκαν πριν από το 1993 και συμπλήρωσαν τις ηλικίες των 55, 56, 58 και 60 ετών έως το 2022, με 25ετία στα έτη 2010, 2011 και 2012.

2. Με μειωμένη σύνταξη στα 56 και 58 από το Δημόσιο μπορούν να αποχωρήσουν οποτεδήποτε, άνδρες και γυναίκες με 25ετία το 2011 και ηλικία 56 ετών έως το 2022 και με 25ετία το 2012 και ηλικία 58 ετών έως το 2022. Αν οι ηλικίες των 56 και 58 ετών συμπληρώνονται από 1/1/2023 και μετά, τότε βγαί-

Στους ευνοημένους, που με βάση παλαιότερες, μεταβατικές διατάξεις μπορούν και φέτος να συνταξιοδοτηθούν νωρίτερα από τα γενικά όρια ηλικίας, είναι δημόσιοι υπάλληλοι γεννημένοι τη 10ετία του '60, εργαζόμενοι σε ΔΕΚΟ - τράπεζες που είχαν πρωτοασφαλιστεί πριν από το 1983, καθώς και εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα, με το καθεστώς των βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελμάτων.

νουν με μειωμένη στα 62.

3. Οι γυναίκες που συμπληρώσαν 25ετία έως το 2010 θεμελιώνουν δικαίωμα για μειωμένη σύνταξη από το 55ο έτος, ενώ οι άνδρες με 25ετία έως το 2010 βγαίνουν με μειωμένη από το 60ο έτος, εφόσον όμως οι ηλικίες αυτές συμπληρώθηκαν έως το 2022.

Αν συμπληρώνονται από το 2023 και μετά, το όριο ηλικίας για μειωμένη σύ-

νταξη είναι το 62ο έτος.

Ιδιωτικός τομέας

1. Γυναίκες που είχαν συμπληρώσει έως το 2010 συνολικά 5.500 ημέρες ασφάλισης με ανήλικο τέκνο και έκλεισαν το 55ο έτος της ηλικίας τους έως το 2018. Για πλήρη σύνταξη το όριο ηλικίας είναι 61 ετών.

2. Γυναίκες που είχαν συμπληρώσει

το 2010 ή το 2011 5.500 ημέρες ασφάλισης με ανήλικο τέκνο και έκλεισαν το 2017 τα 50 ή τα 52 αποχωρούν με μειωμένη σύνταξη στα 58,5 ετών.

3. Γυναίκες που είχαν στο ΙΚΑ 5.500 ημέρες ασφάλισης με ανήλικο τέκνο το 2012 και συμπληρώσαν το 55ο έτος της ηλικίας τους έως το 2018, μπορούν να λάβουν μειωμένη σύνταξη στα 61, ενώ όσες έκλεισαν τα 55 από το 2019 και

μετά, βγαίνουν στα 62 με μειωμένη σύνταξη.

4. Άνδρες και γυναίκες με 10.500 ημέρες ασφάλισης στο ΙΚΑ έως το 2012 μπορούν να συνταξιοδοτηθούν πριν από τα 62.

5. Άνδρες και γυναίκες με 10.500 ημέρες ασφάλισης, εκ των οποίων 7.500 στα «βαρέα», συνταξιοδοτούνται στα 60 με μειωμένη και στα 62 με πλήρη.

6. Γυναίκες που συμπλήρωσαν το 2010, 2011 και 2012 τις 3.600 ημέρες ασφάλισης στα βαρέα και 4.500 ημέρες στο σύνολο. Συνταξιοδοτούνται στα 55, 56 και 57 ετών αντίστοιχα με πλήρη σύνταξη, εφόσον οι 1.000 από τις 3.600 ημέρες στα βαρέα συμπληρώνονται μέσα στα τελευταία 17 χρόνια πριν από την αίτηση για σύνταξη.

Ταμεία ΔΕΚΟ - Τραπεζών

1. Άνδρες και γυναίκες ασφαλισμένοι πριν από το 1982 σε όλα τα Ειδικά Ταμεία (ΔΕΚΟ, Τραπεζών και Τύπου) που συμπλήρωσαν 35ετία έως και το 2021 μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με όριο ηλικίας 61,6 ετών. Προσοχή. Αν η 35ετία συμπληρωθεί μετά τα 2022 το όριο ηλικίας ανεβαίνει στα 62 και απαιτούνται 40 και όχι 35 έτη για τη συνταξιοδότηση.

2. Μητέρες με 25ετία το 2010, με ανήλικο τέκνο που έκλεισαν τα 50 έως το 2017, αποχωρούν για πλήρη σύνταξη στα 58,5 ετών. Μετά το 2017 τα όρια ηλικίας για όσες συμπληρώνονται τα 50 ανεβαίνουν στα 60,2, στα 61,3, κ.ο.κ. Τα ίδια όρια ηλικίας ισχύουν και για τις μητέρες που είχαν συμπληρώσει την 25ετία με ανήλικο τέκνο το 2011 και έκλεισαν το 52ο έτος της ηλικίας τους έως το 2018.

3. Μητέρες που είχαν την 25ετία με ανήλικο τέκνο το 2012 και έκλεισαν το 55ο έτος της ηλικίας τους έως το 2018, αποχωρούν με πλήρη σύνταξη με όριο ηλικίας έως 61 ετών.

Στα 36 εκατ. οι ταξιδιώτες και στα 22 δισ. ευρώ οι εισπράξεις το 2024

Μια ανάσα από τα 36 εκατομμύρια ταξιδιώτες και τα 22 δισ. ευρώ εισπράξεις έκλεισε το 2024 για τον ελληνικό τουρισμό σε μια νέα χρονιά-ρεκόρ. Και κοινή συνισταμένη των ειδικών για το 2025, πριν ενσκήψει αβεβαιότητα για το πώς θα διαμορφωθεί η παγκόσμια οικονομία εξαιτίας του κυοφορούμενου εμπορικού πολέμου και πριν εκδηλωθούν τα ανησυχητικά σεισμικά φαινόμενα στη Σαντορίνη, ήταν πως θα μπορούσε να είναι μια εξίσου καλή ή ίσως και λίγο καλύτερη χρονιά.

Νέο ρεκόρ για τον ελληνικό τουρισμό – Συγκρατημένη αισιοδοξία για το 2025.

Τώρα, και εν μέσω των δύο παραπάνω αβεβαιοτήτων, όλοι περιμένουν τα τέλη Μαρτίου για να διαπιστώσουν πώς θα διαμορφωθούν ο προγραμματισμός αεροπορικών θέσεων και οι κρατήσεις για τη φετινή σεζόν.

Η παρακαταθήκη που άφησε το 2024, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Τράπεζα της Ελλάδος την Παρασκευή, είναι βαριά: οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αυξήθηκαν σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο κατά 1,108 δισ. ευρώ ή 5,4% και διαμορφώθηκαν στα 21,7 δισ. Η δε εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση κατέγραψε άνοδο κατά 9,8% και διαμορφώθηκε σε 35,951 εκατομμύρια ταξιδιώτες, έναντι 32,735 εκατομμυρίων το 2023. Όμως η μέση δαπάνη ανά ταξίδι μειώθηκε κατά 5,1%, ανοίγοντας και πάλι

τη συζήτηση για το κατά πόσον η χώρα χρειάζεται λιγότερους τουρίστες, που θα αφήσουν όμως περισσότερα χρήματα.

Τα περισσότερα χρήματα στη χώρα μας μέσω του τουρισμού ήρθαν από τη Γερμανία. Ειδικότερα, οι εισπράξεις από τη Γερμανία αυξήθηκαν κατά 3,5% στα 3,696 δισ. ευρώ, ενώ οι εισπράξεις από τη Γαλλία μειώθηκαν κατά 11,4% στο 1,262 δισ. Αυξημένες κατά 13,6% ήταν οι εισπράξεις από την Ιταλία, οι οποίες διαμορφώθηκαν στο 1,225,1 δισ., ενώ μειώση κατά 3,7% παρουσίασαν οι ει-

σπράξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 3,172 δισ. Οι εισπράξεις από τις ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά 15,1% στο 1,581 δισ.

Η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση μέσω αεροδρομίων αυξήθηκε κατά 10,7% και αυτή μέσω οδικών συνοριακών σταθμών κατά 8,9%. Όσον αφορά τις επιμέρους βασικές αγορές από τις οποίες έλκει επισκέπτες η Ελλάδα, η κίνηση από τη Γερμανία παρουσίασε αύξηση κατά 13,4% και διαμορφώθηκε σε 5,402 εκατομμύρια ταξιδιώτες, ενώ

από τη Γαλλία αυξήθηκε κατά 8,8% και διαμορφώθηκε σε 1,992 εκατομμύριο. Άνοδο κατά 10% σημείωσε και η ταξιδιωτική κίνηση από την Ιταλία, η οποία διαμορφώθηκε σε 2,025 εκατομμύρια επισκέπτες. Ενδιαφέρον πάντως παρουσιάζουν οι υψηλές επιδόσεις που σημειώθηκαν τον Δεκέμβριο, όταν η ταξιδιωτική κίνηση από τη Γαλλία αυξήθηκε κατά 98,4%, από τις ΗΠΑ κατά 81,9%, από την Ιταλία κατά 24,8% και από το Ηνωμένο Βασίλειο κατά 12,2%.

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Το 74,66% των Ελλήνων χρηστών Ιντερνετ έκανε online αγορές το 2024

Σκεδόν κατά 35 ποσοστιαίες μονάδες έχει αυξηθεί την τελευταία δεκαετία το ποσοστό των Ελλήνων χρηστών Internet που πραγματοποιούν αγορές από ηλεκτρονικά καταστήματα. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Eurostat, ενώ το 2014 αγοράς από το Internet έκανε το 39,88% των χρηστών του Διαδικτύου, το ποσοστό αυτό είχε φτάσει το 2024 σε 74,66% με τα capital controls αρχικά και την πανδημία στη συ-

Ρούχα και delivery φαγητού οι κυρίαρχες κατηγορίες, με την τάση να είναι ίδια και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

νέχεια να διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη μεγάλη διείσδυση του ηλεκτρονικού εμπορίου. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, το 2014 αγοράς από το Internet πραγματοποιούσε το 59,32% των χρηστών, ενώ το 2024 το αντίστοιχο ποσοστό διαμορφώθηκε σε 76,58%.

Ρούχα και delivery φαγητού είναι οι κυρίαρχες κατηγορίες σε ό,τι αφορά τις ηλεκτρονικές αγορές

που έκαναν οι καταναλωτές στην Ελλάδα το 2024, με την τάση να είναι ίδια και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Ειδικότερα, είδη ένδυσης και υπόδησης, συμπεριλαμβανομένων των αθλητικών ειδών ένδυσης, έχει αγοράσει από το Διαδίκτυο τους τρεις τελευταίους μήνες το 40,97% των χρηστών Internet στην Ελλάδα, φαγητό έχει παραγγείλει διαδικτυακά – κυρίως μέσω των πλατφορμών παραγγελιοληψίας και διανομής – το 34,63%, ενώ κατάλυμα έχει κλείσει μέσω Internet το 23,77%. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει επίσης το γεγονός ότι ένα σημαντικό ποσοστό, 22,08%, έχει αγοράσει υπηρεσία μεταφοράς μέσω Διαδικτύου, κάτι που δείχνει την ολοένα και μεγαλύτερη διείσδυση των ηλεκτρονικών πλατφορμών και σε αυτόν τον τομέα.

Υπενθυμίζεται ότι εκτός από τη Freenow (πρώην Beat) και την Uber στην Ελλάδα πλέον δραστηριοποιείται και η Bolt. Τι άλλο αγοράζουν πολλοί και συχνά από το Internet; Συμπληρώματα διατροφής (19,82%), αθλητικό εξοπλισμό (19,63%), τρόφιμα και ποτά (15,27%), καλλυντικά και προϊόντα ευεξίας (14,94%), ηλεκτρονικές συσκευές, όπως υπολογιστές, τηλέφωνα (12,69%). Το γεγονός δε ότι οι πάροχοι ηλεκτρικού ρεύματος, όπως και οι εταιρείες τηλεφωνίας, έχουν πλέον ηλεκτρονικά καταστήματα και σχετικές εφαρμογές έχει ως συνέπεια ένα σημαντικό ποσοστό, 13,35%, να αγοράζει αυτές τις υπηρεσίες ηλεκτρονικά. Σε επίπεδο Ε.Ε. κυρίαρχες κατηγορίες στο ηλεκτρονικό εμπόριο είναι τα είδη ένδυσης και υπόδησης, με το 47% των Ευρωπαίων καταναλωτών να έχει προβεί σε αγορά αυτών των ειδών ηλεκτρονικά το 2024 με την παραγγελία έτοιμων γευμάτων να βρίσκεται στη δεύτερη θέση, αλλά με χαμηλότερο ποσοστό, 21%, σε σύγκριση με την Ελλάδα.

Αγνωστη η κυκλική οικονομία

Τι δείχνει έρευνα για θέματα περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής που έγινε για λογαριασμό της Motor Oil

Της **ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Αυξημένη ευαισθησία για θέματα περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής δείχνουν οι πολίτες της χώρας, ένας ωστόσο στους δύο αγνοεί τον όρο «κυκλική οικονομία», το μοντέλο δηλαδή οικονομίας που στοχεύει στον περιορισμό της σπατάλης πόρων και στη δημιουργία ενός βιώσιμου συστήματος παραγωγής και κατανάλωσης. Όταν όμως κάποιος τους εξηγήσει, οι 9 στους 10 συμφωνούν ότι η κυκλική οικονομία στις τρεις βασικές διαστάσεις της, δηλαδή ανακύκλωση, μείωση απορριμμάτων και επαναχρησιμοποίηση προϊόντων και υλικών, θα συνέβαλλε καθοριστικά στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών

**Το 61% πιστεύει ότι δεν κά-
νουμε αρκετά για να βελτιωθεί
η κατάσταση, με τις γυναίκες
να εμφανίζονται πιο απαιτη-
κές, αφού εκφράζουν αυτή
την άποψη σε ποσοστό 67%.**

προβλημάτων, στοιχείο ενθαρρυντικό για τα περιθώρια μεγαλύτερης αποδοχής που υπάρχουν αν αντιμετωπιστεί το ζήτημα της ελλείπους ενημέρωσης.

Τα παραπάνω είναι μερικά μόνον από τα ενδιαφέροντα ευρήματα έρευνας που πραγματοποίησε τον Νοέμβριο του 2024 η Metron Analysis για λογαριασμό της Motor Oil, η οποία έχει εντάξει την κυκλική οικονομία σε βασικό πυλώνα της στρατηγικής της συμπεριλαμβάνοντας στο χαρτοφυλάκιό της μέσω εξαγορών και τις εξειδικευμένες εταιρείες Thalix και Ηλέκτωρ. «Πραγματοποιήσαμε την έρευνα για να διαπιστώσουμε το επίπεδο αντίληψης των πολιτών για την κυκλική οικονομία, την πρόθεσή τους για ενεργή συμμετοχή στις σχετικές διεργασίες, καθώς και τις απόψεις τους για εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης των αποβλήτων. Τα αποτελέσματα της έρευνας μας βοήθησαν να κατανοήσουμε καλύτερα το ευρύτερο περιβάλλον μέσα στο οποίο αναπτύσσεται η επιχειρηματική μας δραστηριότητα και να εστιάσουμε σε τομείς όπου δια-

Πάνω από 8 στους 10 Έλληνες πιστεύουν ότι η ανακύκλωση στη χώρα μας δεν γίνεται, ενώ 9 στους 10 δηλώνουν ότι κάνουν ανακύκλωση.

πιστώνονται μεγαλύτερες ανάγκες, αλλά ταυτόχρονα εκφράζεται και υψηλή αποδοχή από τους πολίτες», δηλώνει στην «Κ» ο γενικός διευθυντής τομέα Κυκλικής Οικονομίας της Motor Oil, Δημήτρης Κονταξής. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την έρευνα, σύμφωνα με τον ίδιο, είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Εκτιμά, δε, ότι «θα είναι χρήσιμα για όλους τους εμπλεκόμενους σε αυτή την πολυσχιδή διαδικασία μετάβασης προς ένα νέο παραγωγικό μοντέλο», ενώ μεταφέρει στην «Κ» την πολύ θετική ανταπόκριση των δέμων που συμμετείχαν στις παρουσιάσεις της έρευνας που πραγματοποίησε η Motor Oil στη Θεσσαλονίκη και στην Κρήτη.

Σύμφωνα με την έρευνα της Metron Analysis που παρουσιάζει σήμερα η «Κ», 9 στους 10 συμμετέχοντες στο δείγμα των 1.005 ατόμων άνω των 17 ετών αξιολογούν τα ζητήματα του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής ως πολύ και αρκετά σημαντικά, με τις γυναίκες να εμφανίζονται πιο ευαισθητοποιημένες

από τους άνδρες (96% έναντι 84%). Παρά την αυξημένη ανησυχία οι περισσότεροι, ποσοστό 59%, πιστεύουν ότι υπάρχουν ακόμη περιθώρια για να βελτιωθεί η κατάσταση. Ένα μεγάλο ποσοστό, 61%, πιστεύει ότι στη χώρα μας δεν κάνουμε αρκετά προκειμένου να βελτιωθεί η κατάσταση, με τις γυναίκες να εμφανίζονται πιο απαιτητικές, αφού εκφράζουν αυτή την άποψη σε ποσοστό 67% έναντι 55% των ανδρών. Οι 7 στους 10, πάντως, πιστεύουν ότι η ζημιά που προκαλείται από την κλιματική αλλαγή επιβαρύνει περισσότερο οικονομικά απ' ό,τι οι επενδύσεις που απαιτούνται για να αντιμετωπιστεί. Πάνω από 8 στους 10 πιστεύουν ότι η ανακύκλωση στη χώρα μας δεν γίνεται όπως θα έπρεπε και στο ερώτημα για ποιο λόγο συμβαίνει αυτό, το 40% απαντά ότι δεν έχουμε κουλτούρα ανακύκλωσης.

Ωστόσο, 9 στους 10 δηλώνουν ότι κάνουν ανακύκλωση στο νοικοκυριό τους και σχεδόν οι πάνω από 8 στους 10 υποθέτουν πρακτικές ανακύκλωσης για πλαστικό, χαρτί και ηλεκτρικά απορρίμματα,

λιγότεροι όμως κάνουν κομποστοποίηση. Λιγότεροι πάντως από τους μισούς εξ αυτών που κάνουν ανακύκλωση ακολουθούν αυστηρά την ορθή πρακτική καθαρισμού των απορριμμάτων πριν ανακυκλωθούν. Γυναίκες και άτομα ηλικίας άνω των 60 ετών είναι αυτοί που ακολουθούν σε μεγαλύτερα ποσοστά σωστές πρακτικές. Ενδιαφέρον έχουν και τα στοιχεία για τη λειψυδρία, με 9 στους 10 να θεωρούν το ζήτημα πολύ και αρκετά ανησυχητικό (89%). Η ανησυχία αυτή έχει και τοπική διάσταση, καθώς εκφράζεται περισσότερο έντονα σε νησιωτικές περιοχές.

Στην Κρήτη και στα νησιά του Αιγαίου, το ποσοστό αυτό ανεβαίνει στο 96% έναντι 89% στην Αττική και 87% στη Βόρεια Ελλάδα. Βέβαια, 1 στους 2 δεν γνωρίζει για την ανακύκλωση νερού ακόμη και ανάμεσα σε αυτούς που ανησυχούν περισσότερο για το ζήτημα της λειψυδρίας. Διαπιστώνεται επίσης χαμηλός βαθμός ικανοποίησης των πολιτών από τα υφιστάμενα συστήματα ανακύκλωσης και συλλογής απορριμμάτων.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

BAILOUT

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ & POWER GAMES

Listen on

Apple Podcasts

Listen on

Spotify

ME ΤΟΝ

ΓΙΑΝΝΟ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

ΜΑΡΑΒΕΓΙΔΑΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
20:30
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Διοργανωτής

Μέγας Χορηγός

Χορηγός Επικοινωνίας

Εισιτήρια

ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

LIDL

LOVE 100.7FM 98.4 & 105.7

ticketmaster.cy | 7777 7040

Άδεια Εράνου Ν.Π. 78/2024

Αυξήσεις τιμών άνω του 10% έφερε το «Σπίτι μου II»

Χωρίς αυτό οι αξίες θα είχαν «διορθώσει» έως 20%, εκτιμούν οι μεσίτες

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ**

Επιβεβαιώνονται οι εκτιμήσεις επαγγελματιών της αγοράς ακινήτων που έκαναν λόγο για νέες αυξήσεις των τιμών πώλησης κατοικίας στις περιοχές που έχουν υψηλή συγκέντρωση κατ'άλλων κατοικιών για συμμετοχή στον νέο κύκλο του προγράμματος «Σπίτι μου», ύψους 2 δισ. ευρώ. «Μέσα σε μερικές εβδομάδες, από τις αρχές του 2025 μέχρι σήμερα, στο κέντρο της Αθήνας οι ζητούμενες τιμές πώλησης καταγράφουν αύξηση που ξεπερνάει το 10%, ανάλογα με το σημείο και το ακίνητο, εξέλιξη που συνδέεται άμεσα με την έναρξη του νέου προγράμματος», αναφέρει στην «Κ» ο Λεωτέρης Ποταμιάνος, πρόεδρος του Συλλόγου Μεσιτών Αθηνών - Αττικής.

Είχε προηγηθεί ακόμη μία αύξηση 10,5% κατά το 12μνο από το τέταρτο τρίμηνο του 2023 και μέχρι το τέλος του 2024, που είχε αποτέλεσμα η μέση ζητούμενη τιμή πώλησης (με βάση τα στοιχεία του δείκτη τιμών SPI της ψηφιακής πλατφόρμας αγγελιών Spi-togatos.gr) να ανέρχεται σε 2.250 ευρώ/τ.μ., από 2.035 ευρώ/τ.μ. που ήταν στο τέλος του 2023. «Αν δεν υπήρχαν τα δύο αυτά προγράμματα, εκτιμώ ότι οι τιμές θα είχαν ήδη “διορθώσει” κατά περίπου 20%-25% στο κέντρο της Αθήνας, διότι και η ζήτηση δεν είναι το ίδιο υψηλή όσο ήταν πριν από μερικά χρόνια. Ωστόσο, η προσφορά είναι ελαστική», σημειώνει ο κ. Ποταμιάνος. Αλλιώς, από τον Αύγουστο του 2023 και μετά δεν υπάρχει η αγοραστική πίεση των επενδυτών της «χρυσής βίζας», καθώς το ελάχιστο όριο επένδυσης διπλασιάστηκε αρχικά σε 500.000 ευρώ και από τον Σεπτέμβριο του 2024 ανέρχεται σε 800.000 ευρώ. Έτσι έχουν πλέον εκλείψει αυτοί οι αγοραστές, που έχουν στραφεί σε άλλες περιοχές, αλλά σε σαφώς μικρότερη κλίμακα.

Ενώ λοιπόν θα περίμενε κανείς να υπάρξει μια αποκλιμάκωση των τιμών, κατά περίπου 10%-15% σε πρώτη φάση, εντούτοις αυτό δεν έχει συμβεί καθώς

Η προσφορά κατοικιών που πληρούν τις προδιαγραφές του προγράμματος είναι περιορισμένη, αλλά η ζήτηση πολύ υψηλή, γεγονός που ενισχύει τις αξίες.

η προσφορά εξακολουθεί να είναι πολύ χαμηλή συγκριτικά με τη ζήτηση. Το έλλειμμα αυτό μεγεθύνεται όμως ακόμη περισσότερο λόγω και του νέου προγράμματος «Σπίτι μου II», που εξαγγέλθηκε μόλις και αρκετούς μήνες πριν ξεκινήσει, ήδη από τον Ιούνιο του 2024, γεννώντας νέες προσδοκίες στους πωλητές και διατηρώντας τις αξίες υψηλά. Στην πράξη, δηλαδή, ένα σημαντικό μέρος του οικονομικού οφέλους που αποκομίζει ένας δικαιούχος από την ευνοϊκή χρηματοδότηση, το χάνει λόγω των υψηλών τιμών.

«Σε έρευνα που πραγματοποιήσαμε στην κατηγορία σπιτιών από 70 έως 150 τ.μ. στην Αττική προκύπτει ότι τα επιλέξιμα ακίνητα του νέου προγράμματος δεν ξεπερνούν το 23% του συνολικού αποθέματος των πωλούμενων κατοικιών στο λεκανοπέδιο. Επομένως είναι προφανές ότι η ζήτηση είναι πολύπληθη της προσφοράς», τονίζει ο κ. Ποταμιάνος. Κατά τον ίδιο, όταν π.χ. σε μια περιοχή όπως το Παγκράτι τα διαθέσιμα προς πώληση ακίνητα δεν ξεπερνούν τα 30 και οι ενδιαφερόμενοι είναι 200, δημιουργούνται στρεβλώσεις, που οδηγούν τις τιμές προς τα πάνω, ακόμη και σε σπάνια χαμηλής ποιότητας στάθμης. Ειδικά ως προς τη συγκεκριμένη γειτονιά, σύμφωνα με πρόσφατη ανάλυση του SpiTogatos.gr, μια κατοικία που θα μπορούσε να αποκτηθεί μέσω του προγράμματος έχει μέση ζητούμενη τιμή 160.000 ευρώ, μέσω εμβάδων 60 τ.μ. και μέσο έτος κατασκευής το 1970.

Υπενθυμίζεται ότι ήδη έχουν υποβληθεί πάνω από 120.000 αιτήσεις σε πανελλαδικό επίπεδο, τη στιγμή που ε-

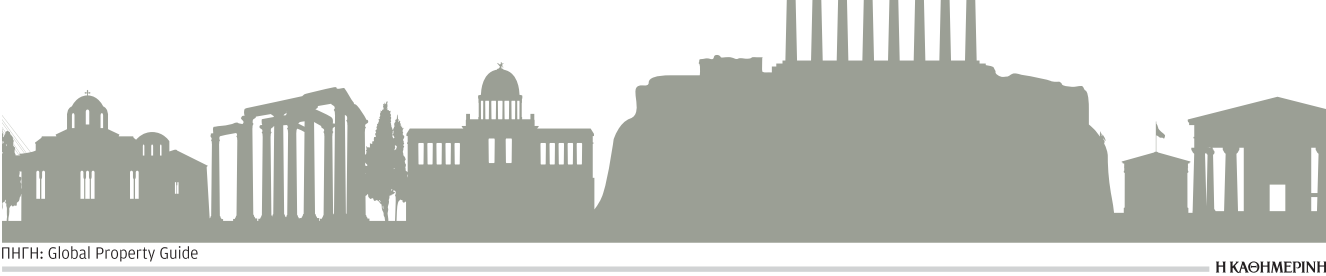
κτιμάται ότι οι πιθανοί ωφελοούμενοι δεν θα ξεπεράσουν τους 20.000. Σημειώνεται ότι με βάση τους όρους του νέου προγράμματος τα επιλέξιμα ακίνητα θα πρέπει να έχουν αξία συμβολαίου έως 250.000 ευρώ, να είναι επιφάνειας έως 150 τ.μ. και να έχουν κατασκευαστεί έως και το 2007 και όχι μεταγενέστερα. Η μέγιστη αξία δανείου φθάνει στις 190.000 ευρώ (από τις 150.000 ευρώ που ήταν στον πρώτο κύκλο του προγράμματος), ενώ θα χρησιμοποιείται έως το 90% του συμβολαίου. Η μέγιστη αξία του τελευταίου δεν μπορεί να ξεπεράσει τις 250.000 ευρώ.

Όπως εξηγούν στελέχη της κτηματαγοράς, την περίοδο 2017-2020 απορροφήθηκε ένα σημαντικό απόθεμα κατοικιών, που δεν έχει αναπληρωθεί, καθώς εκατοντάδες χιλιάδες κατοικίες είναι κλειστές (περίπου 260.000 υπολογίζονται μόνο στην Αττική) για διάφορους λόγους. Πολλά ακίνητα απαιτούν δεκάδες χιλιάδες ευρώ για να επισκευαστούν και να μπορέσουν να πουληθούν, αλλά έχουν αποδοθεί στο Δημόσιο με τη μορφή των αποπιπώσεων κληρονομιών, ενώ άλλα έχουν κατασχεθεί από τις τράπεζες και τις εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων.

Ως εκ τούτου, ο Σύλλογος Μεσιτών έχει προτείνει ότι αντί να αυξάνεται η ζήτηση σε μια αγορά περιορισμένης προσφοράς σπιτιών, μια ορθότερη προσέγγιση θα ήταν η αντίστροφη διαδικασία. «Το πρόγραμμα “Σπίτι μου II” είναι ένα θετικό μέτρο ως προς τη φιλοσοφία του. Για να μπορέσει όμως να λειτουργήσει χωρίς να προκαλούνται νέες στρεβλώσεις στις τιμές, θα πρέπει πρώτα να αυξηθεί η προσφορά κατοικιών στην αγορά και στη συνέχεια να δημιουργηθούν τα οικονομικά κίνητρα για την απορρόφησή τους. Σήμερα συμβαίνει το αντίθετο», σημειώνει ο κ. Ποταμιάνος. Κατά τον ίδιο, ένα πρόγραμμα όπως το «Σπίτι μου II» θα έπρεπε να συνδέεται με την απόκτηση ακινήτων του Δημοσίου ή ακινήτων που είναι στα χαρτοφυλάκια των τραπεζών και των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων.

Η Αθήνα συγκαταλέγεται στις ελκυστικότερες πόλεις με βάση την απόδοση της επένδυσης στην αγορά κατοικίας

ΠΟΛΗ (ΧΩΡΑ)	Μέση τιμή αγοράς διαμερίσματος 60 τ.μ. στο κέντρο της πόλης	ΜΕΣΗ ΜΕΙΚΤΗ ΕΤΗΣΙΑ ΑΠΟΔΟΣΗ
Ρίγα (Λετονία)	€105.000	8,47%
Ποντγκόριτσα (Μαυροβούνιο)	€90.000	6,67%
Βαρσοβία (Πολωνία)	€177.000	6,5%
Ζάγκρεμπ (Κροατία)	€134.000	5,57%
Βουδαπέστη (Ουγγαρία)	€178.000	5,4%
Αθήνα (Ελλάδα)	€130.000	5%
Λευκωσία (Κύπρος)	€135.000	4,63%

ΠΗΓΗ: Global Property Guide

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Παραμένουν ψηλά οι αποδόσεις

Συνεχίζει να αποτελεί μία από τις ελκυστικότερες αγορές ακινήτων στην Ευρώπη η Ελλάδα, τουλάχιστον με βάση την απόδοση των κατοικιών στο κέντρο της Αθήνας. Αυτός είναι κι ένας από τους λόγους για τους οποίους συντηρείται το αγοραστικό ενδιαφέρον από το εξωτερικό, παρά τα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους προκειμένου να περιορίσει την κερδοσκοπία από μερίδα επενδυτών, ιδίως όσων τοποθετούνταν με στόχο το «εύκολο» κέρδος. Στο πλαίσιο αυτό, από την 1η Ιανουαρίου έχει πλέον απαγορευθεί η λειτουργία νέων καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στα τρία πρώτα δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου Αθηναίων.

Ωστόσο, όπως αναφέρουν πηγές της αγοράς, τα εξυπηρετούμενα διαμερίσματα προσφέρουν το «δέλεαρ» των ελκυστικών αποδόσεων, χωρίς τους παραπάνω περιορισμούς, καθώς η α-

Η αύξηση του ορίου για αγορά ακινήτου στο κέντρο της Αθήνας μέσω «χρυσής βίζας» εξουδετέρωσε μια εστία τεχνητής ενίσχυσης των τιμών.

δειοδόσή τους είναι ως τουριστικά καταλύματα. Εν τώ μεταξύ, η συνεχής άνοδος των τιμών ενοικίασης λειτουργεί υπέρ των υψηλών αποδόσεων αποφέροντας και σημαντικό εισόδημα, που σε συνδυασμό με το προσιτό κόστος αγοράς, ιδίως σε σχέση με άλλες χώρες στην Ευρώπη και ιδίως στις ανεπτυγμένες αγορές, καθιστά την αγορά κατοικίας στο κέντρο της Αθήνας ελκυστική για αρκετούς ξένους. Σε πρόσφατη συγκριτική ανάλυσή της η Global Prop-

erty Guide τοποθετεί την Αθήνα μεταξύ των επτά καλύτερων προορισμών στην Ευρώπη για όσους αναζητούν μια επένδυση αγοράς κατοικίας με στόχο την εκμετάλλευση. Συγκεκριμένα, το κόστος αγοράς ενός διαμερίσματος 60 τ.μ. κοστίζει περί τις 130.000 ευρώ, ποσό που καθιστά την Αθήνα την τρίτη φθηνότερη πόλη μετά την Ποντγκόριτσα του Μαυροβουνίου με 90.000 ευρώ και τη Ρίγα της Λετονίας με 105.000 ευρώ. Όσον αφορά την απόδοση (με βάση τα εισοδήματα από ενοίκια), αυτή διαμορφώνεται σε 5% (μεικτή). Την υψηλότερη απόδοση εμφανίζει η Ρίγα της Λετονίας με 8,47% και μέσο κόστος αγοράς 105.000 ευρώ, ενώ έπεται η Ποντγκόριτσα στο Μαυροβούνιο με κόστος επένδυσης 90.000 ευρώ και μέση ετήσια απόδοση 6,67%. Στη σχετική λίστα περιλαμβάνονται επίσης η Βαρσοβία, το Ζάγκρεμπ και η Βουδαπέστη, με απόδοση 6,5%, 5,57% και 5,4%.

Ψάχνουν για ενοικιαστές μαστόρους

Ιδιοκτήτες ζητούν από τους μισθωτές να κάνουν τις επισκευές με αντάλλαγμα χαμηλό ενοίκιο

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ**

«Το ακίνητο για να γίνει κατοικήσιμο χρειάζεται πλήρη ανακαίνιση, βάψιμο, καθαύρισμα κ.τ.λ.», αναφέρει μία αγγελία ενοικίασης μονοκατοικίας 110 τ.μ. στον Λόφο Στρέφη στο κέντρο της Αθήνας. Πρόκειται για μια νέα τάση, που έχει αρχίσει να κάνει την εμφάνισή της και αφορά ακίνητα που χρήζουν σοβαρών επισκευών, τις οποίες όμως οι ιδιοκτήτες σπεύδουν να «μεταφέρουν» στους ενοικιαστές, με «δέλεαρ» το χαμηλό ενοίκιο. Αντί δηλαδή να ασχοληθούν οι ίδιοι με τις δαπάνες αυτές, που απαιτούν και χρόνο και χρήμα, επιχειρούν να προσελκύσουν ενοικιαστές που θα αναλάβουν εκείνοι το σχετικό κόστος, έναντι φυσικά μειωμένου ή και μηδενικού (για κάποιους μήνες) ενοικίου. Στην περίπτωση της συγκεκριμένης μονοκατοικίας, το ζητούμενο ενοίκιο είναι μόλις 280 ευρώ, αν και ζητείται επίσης εγγύηση κάποιων μηνών.

Βεβαίως, η ενοικίαση μη κατοικήσιμων ακινήτων είναι μια σύνθετη διαδικασία, η οποία απαιτεί τη συμφωνία διαφόρων παραμέτρων, όπως το κόστος της ανακαίνισης και φυσικά τον χρόνο που θα μείνει στο ακίνητο ο ενοικιαστής,

Οι ειδικοί συστήνουν την υπογραφή συμφωνητικών που θα ορίζουν με λεπτομέρειες τις εργασίες που θα εκτελεστούν, όπως και το κόστος τους.

προκειμένου να έχει απόδοση της επένδυσης που θα πραγματοποιήσει. Αλλιώς, όταν αποχωρήσει, ο ιδιοκτήτης θα έχει στην κατοχή του ένα ανακαινισμένο πλέον ακίνητο, που θα μπορεί να αποδώσει και περισσότερα έσοδα. Όπως συστήνουν άνθρωποι της αγοράς, η ορθή προσέγγιση είναι η υπογραφή συμφωνητικών που θα ορίζουν με λεπτομέρειες τις εργασίες που θα εκτελεστούν, όπως και το κόστος τους. Ωστόσο, τονίζουν ότι σε όσες περιπτώσεις έχουν συναφθεί μισθωτήρια για τέτοιες κατοικίες, δεν έχουν γίνει γραπτές συμφωνίες, αφήνοντας αμφότερες τις πλευρές εκτεθειμένες σε ενδεχόμενες καταχρηστικές συμπεριφορές.

Ασφαλώς υπάρχουν και οι περιπτώσεις των υπερβολικών απαιτήσεων, α-

κόμη και για σπείρια που δεν θα έπρεπε να διατίθενται στην αγορά λόγω των φθορών που έχουν. Για παράδειγμα, στις ομάδες ενοικιαστών των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, υπάρχει θεματοθέτης, που περιγράφει μια τέτοια εμπειρία. «Ψάχνοντας σπίτι, μας λέει μια γνωστή, ότι ο άντρας της νοικιάζει σε καλή τιμή, 680 ευρώ, μονοκατοικία με αυλή, 65 τ.μ. με δύο υπνοδωμάτια, σε περιοχή των βορείων προαστίων. Δίνοντας λοιπόν ραντεβού για να δούμε το σπίτι αντικρίζουμε ένα ακίνητο του 1956 σε απαράδεκτη κατάσταση, με σπασμένα ντουλάπια κουζίνας, ξελωμένα παντζούρια, ανύπαρκτη λεκάνη μπάνιου, σπασμένα πλακάκια, γενικότε-ρα έρχοζε ανακαίνισης». Σύμφωνα με τον ίδιο, ο ιδιοκτήτης ζήτησε από τον ενοικιαστή να αναλάβει εκείνος την ανακαίνιση της κουζίνας, του μπάνιου, των κουφωμάτων και των ηλεκτρικών, τονίζουν ότι σε όσες περιπτώσεις έχουν συμβόλαιο θα είναι πεντατές και στη «χαμηλή» τιμή των 680 ευρώ.

Πέραν ασφαλώς των επιτηδείων, η πραγματικότητα είναι ότι υπάρχουν χιλιάδες σπίτια σε κακή κατάσταση, τα οποία μένουν ανεκμετάλλευστα λόγω έλλειψης πόρων, χρόνου και διάθεσης των

ιδιοκτητών τους να τα αξιοποιήσουν, είτε μέσω της πώλησης είτε μέσω της ενοικίασής τους. Στο πλαίσιο αυτό, με στόχο ακριβώς να δοθούν οικονομικά κίνητρα στους ενδιαφερομένους, ξεκινάει να «τρέχει» το αναβαθμισμένο πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Νοικιάζω», με αυξημένα ποσοστά επιδότσης, αλλά και την υποχρέωση της μακροχρόνιας εκμίσθωσης. Σε λίγες ημέρες αναμένεται να ξεκινήσει η λειτουργία της σχετικής πλατφόρμας για την υποβολή των αιτήσεων.

Στο νέο βελτιωμένο πρόγραμμα η επιδότηση έχει αυξηθεί από 40% σε 60%, ενώ το ανώτατο όριο των επιλέξιμων δαπανών ανέβηκε από τις 10.000 στις 13.500 ευρώ. Η επιδότηση καλύπτει έως το 60% της δαπάνης, με δυνατότητα προκαταβολής του 50% για άμεση ενίσχυση της ρευστότητας. Αυτό σημαίνει ότι, πλέον, οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να επιδοτηθούν με ποσό έως 8.000 ευρώ, εκ των οποίων μάλιστα το 50% θα μπορεί να δίνεται και ως προκαταβολή. Το πρόγραμμα αφορά διαμερίσματα έως 100 τ.μ., που έχουν δηλωθεί ως κλειστά για τα τελευταία τρία χρόνια και δεν έχουν συμμετάσχει σε κάποιο πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης τα τελευταία πέντε χρόνια.

Με στόχο να δοθούν οικονομικά κίνητρα στους ενδιαφερόμενους ιδιοκτήτες, ξεκινάει να «τρέχει» το αναβαθμισμένο πρόγραμμα «Ανακαινίζω - Νοικιάζω», με αυξημένα ποσοστά επιδότησης, αλλά και την υποχρέωση της μακροχρόνιας εκμίσθωσης των κατοικιών.

ΑΠΟ
€236.000
ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΠΟΔΟΣΗ
ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ROI) 6%

☎ 8000 57 57 🌐 www.cyfieldgroup.com in f @ [@cyfieldgroup](https://www.cyfieldgroup.com) **CYFIELD**

LIDL ΚΥΠΡΟΥ

Βραβεύτηκαν οι καλύτερες ιδέες του προγράμματος mind REset 2024-2025

Σε μια τελετή απονομής γεμάτη έμπνευση και καινοτομία ολοκληρώθηκε το 4ο εκπαιδευτικό περιβαλλοντικό πρόγραμμα mind REset, που πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη, 19 Φεβρουαρίου, στο Royal Hall στη Λευκωσία. Η τελετή σηματοδότησε την κορύφωση μιας χρονιάς γεμάτης καινοτομία, έμπνευση και δράση, κατά την οποία μαθητές και μαθήτριες απ’ όλη την Κύπρο είχαν την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε ένα περιβαλλοντικό και εκπαιδευτικό πρόγραμμα, το οποίο τους έδωσε τα εργαλεία και τη γνώση να αναπτύξουν βιώσιμες λύσεις για τη μείωση του πλαστικού και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας.

Η πρωτοβουλία της Lidl Κύπρου, με τη συνεργασία του Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού Junior Achievement Κύπρου, τη διαχρονική στήριξη του υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρου και την αιγίδα του υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, έχει γίνει μια θεσμός και ενισχύει περαιτέρω την περιβαλλοντική συνείδηση και την επιχει-

ρηματική εκπαίδευση των νέων. Η συνεισφορά της Lidl Κύπρου στο εκπαιδευτικό περιβαλλοντικό πρόγραμμα mind REset, προσφέρει σε εκατοντάδες μαθητές και μαθήτριες τη δυνατότητα να πειραματιστούν με επιχειρηματικά μοντέλα, αναπτύσσοντας καινοτόμες προτάσεις που θα μπορούσαν να συμβάλουν σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον.

Η συμμετοχή στη φετινή έκδοση του προγράμματος ήταν εντυπωσιακή με περισσότερες από 100 μαθητικές ομάδες από 37 σχολεία (19 Δημοτικά και 18 Γυμνάσια) από όλη την Κύπρο. Οι πάνω από 3.500 «πράσινοι» επιχειρηματίες, ηλικίας 10-14 ετών, παρουσίασαν καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες φιλικές προς το περιβάλλον, κερδίζοντας τις εντυπώσεις, κατά τη

διάρκεια της έκθεσης, τόσο του κοινού, όσο και της εξειδικευμένης κριτικής επιτροπής. Αξίζει να σημειωθεί ότι από την έναρξη του εν λόγω προγράμματος το 2021, έχουν συμμετάσχει πάνω από 12.500 μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου από περισσότερα από 250 σχολεία παγκύπρια. Οι φετινοί συμμετέχοντες εργάστηκαν πάνω σε 5 εκπαιδευτικές ενότητες, βασισμένες στους πυλώνες της στρατηγικής REset Plastic του ομίλου Schwarz, στον οποίο ανήκει η Lidl Κύπρου, δίνοντας έμφαση στη μείωση των πλαστικών αποβλήτων, την ανακύκλωση και τις βιώσιμες εναλλακτικές.

Το αποκορύφωμα του προγράμματος ήταν η τελετή απονομής των βραβείων, όπου οι 10 ομάδες φινάλιστ παρουσίασαν τις ιδέες τους ενώπιον κριτικής επιτροπής και κοινού. Η κριτική επιτροπή αξιολόγησε τις ομάδες με βάση την καινοτομία και τη βιωσιμότητα της ιδέας, την ποιότητα της παρουσίασης και της επιχειρηματικής πρότασης και τον σχεδιασμό του περιπτέρου και τη σκηνική παρουσία.

Επίσης, οι πελάτες μπορούν να κάνουν αίτηση για στεγαστικό δάνειο, για την αγορά ή ανακαίνιση πρώτης κατοικίας με περίοδο αποπληρωμής μέχρι 30 χρόνια, αλλά και για ασφαλιστικά προϊόντα όπως η ασφάλεια σπιτιού και η ασφάλεια αυτοκινήτου, γρήγορα και χωρίς ταλαιπωρία.

FREEDOM HOLDING CORP.

Αύξηση κατά 57% στα τριμηνιαία έσοδα

H Freedom Holding Corp. (FRHC), η μητρική εταιρεία της Freedom24, ανακοίνωσε νέα επιτεύγματα: επιτυχημένα αποτελέσματα για το τρίτο τρίμηνο του οικονομικού έτους 2025 και αύξηση της αγοραστικής κεφαλαιοποίησης σε \$9 δις. - ένα ρεκόρ για όλη την ιστορία της εταιρείας. Αυτά τα νέα ορόσημα στην ανάπτυξη του holding υπογραμμίζουν για άλλη μια φορά την επιτυχία της στρατηγικής της και την αντοχή της θέσης της στον παγκόσμιο τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Σύμφωνα με την έκθεση της Freedom Holding Corp. για τα έσοδα του τριμήνου που ολοκληρώθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2024, οι εσωτερικές πωλήσεις του holding ανήλθαν σε \$655,2 εκατ., αυξανόμενες κατά \$236,6 εκατ., ή 57%, σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους. Η κύρια συνεισφορά στην αύξηση αυτού του δείκτη έγινε με την αύξηση των εσόδων από την ασφαλιστική δραστηριότητα και τα καθαρά κέρδη από την εμπορία χρεογράφων.

Στην Ευρώπη η Freedom24 προσελκύει ολοένα και περισσότερους λιανικούς επενδυτές, οι οποίοι εκτιμούν την αξιοπιστία και την ευκολία της καινοτόμου εμπορικής πλατφόρμας της εταιρείας. Διαθέσιμη σε κινητή εφαρμογή και σε web version, η πλατφόρμα

Freedom 24 προσφέρει στους χρήστες της άμεση πρόσβαση σε αμερικανικές, ευρωπαϊκές και ασιατικές χρηματοπιστωτικές αγορές και τη δυνατότητα να κάνουν συναλλαγές με εκατομμύρια οικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών, δικαιωμάτων προαίρεσης και διαπραγματεύσιμων αμοιβαίων κεφαλαίων (ETF). Η αυξανόμενη δημοτικότητα της πλατφόρμας συνέβαλε στην ταχεία επέκταση της Freedom24 στην Ευρώπη: σήμερα, τα γραφεία της εταιρείας λειτουργούν στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ισπανία, την Ολλανδία, το Βέλγιο, την Αυστρία, την Ελλάδα, την Πολωνία, τη Βουλγαρία και την Κύπρο. Στο άμεσο μέλλον, η Freedom24 σχεδιάζει να προσθέσει στην ευρωπαϊκή της οικογένεια αντιπροσωπείες στο Βέλγιο, τη Λιθουανία και τη Δανία.

CYFIELD

Piraeus Residences

Μία νέα, υπερσύγχρονη και μοντέρνα οικιστική ανάπτυξη έρχεται σύντομα σε μία από τις πιο δημοφιλείς και προνομιακές περιοχές της Λευκωσίας. Πρόκειται για το έργο Piraeus Residences, που θα αναπτυχθεί στην καρδιά του Λυκαβηττού στη Λευκωσία, και συνδυάζει σύγχρονο σχεδιασμό, ιδανική τοποθεσία και ποιότητα κατασκευής.

Σχεδιασμένο για να εξυπηρετεί τις σύγχρονες ανάγκες της καθημερινής ζωής, το Piraeus Residences αποτελεί μία αναβαθμισμένη οικιστική πρόταση, 12 διαμερισμάτων. Προσφέροντας την άνεση και λειτουργικότητα που αναζητεί ο κάθε αγοραστής, τα εξήπνια σχεδιασμένα διαμερίσματα, δύο υπνοδωμάτων, χαρακτηρίζονται για τους μεγάλους εσωτερικούς τους χώρους αλλά και τη φωτεινότητά τους. Τα διαμερίσματα διαθέτουν επίσης μπαλκόνια, χώρους στάθμευσης και χώρους αποθήκευσης, για να εξυπηρετούνται όλες οι ανάγκες των ενοίκων του Piraeus Residences. Το έργο Ενεργειακής Απόδοσης Α', έχει κατασκευ-

αστεί με τις υψηλότερες προδιαγραφές και διαθέτει θερμική και ηχητική μόνωση, ηλιακό θερμοσίφωνα, φωτισμό LED, όπως και ενδοδαπέδια θέρμανση.

Η τοποθεσία του έργου, συμπληρώνει το παζλ μίας επένδυσης με πραγματικό όφελος. Η ήσυχη περιοχή του Λυκαβηττού, με την εύκολη πρόσβαση σε σχολεία, υπηρεσίες, καταστήματα και το εμπορικό κέντρο της Λευκωσίας, είναι ιδανική για όλους.

HELLENIC BANK MOBILE APP

Η νέα εποχή στο banking

Η νέα εποχή στις τραπεζικές συναλλαγές βρίσκεται στην παλάμη του χεριού σας. Το Hellenic Bank Mobile App μεταμορφώνει την τραπεζική εμπειρία και την κάνει πιο απλή από ποτέ, καθώς με λίγα «tap» στο κινητό, οι αιτήσεις για Προσωπικό Δάνειο, Πιστωτική Κάρτα και άλλα τραπεζικά και ασφαλιστικά προϊόντα γίνονται πλέον εύκολα, γρήγορα και χωρίς ταλαιπωρία μέσα από την εφαρμογή, με ηλεκτρονική υπογραφή και άμεση έγκριση του δανείου βάσει κριτηρίων. Το μόνο που χρειάζεται να κάνουν οι πελάτες της Ελληνικής Τράπεζας είναι να κατεβάσουν το Hellenic Bank Mobile App στο κινητό τους, να κάνουν CONNECT και να ακολου-

θήσουν μερικά απλά βήματα, για να καλύψουν άμεσες ανάγκες τους. Οι ενδιαφερόμενοι για Προσωπικό Δάνειο με σταθερό επιτόκιο «απολαμβάνουν» άμεση εκταμίευση για ποσά μέχρι €10.000 για κάλυψη προσωπικών ή έκτακτων αναγκών, αγορά οικιακών συσκευών, επίπλων κ.ά. Όλες οι διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των υπογραφών της σύμβασης του δανείου, γίνονται ηλεκτρονικά, με σκοπό να καλύψουν τις ανάγκες των πελατών της Τράπεζας, με άνεση και ασφάλεια.

Εξίσου απλή είναι και η έκδοση «Πιστωτικής κάρτας», καθώς ο πελάτης μπορεί να επιλέξει από τις κάρτες Visa Blue Credit ή Mastercard

Blue Credit, οι οποίες παρέχουν δωρεάν βασική ταξιδιωτική κάλυψη, δωρεάν ασφάλεια προστασίας αγορών και άτοκη περίοδο αγορών, είτε από τις Visa Gold Credit, Mastercard Platinum Credit και Mastercard Elite Credit για επιπλέον προνόμια και πρόσβαση σε αποκλειστικές υπηρεσίες. Οι οδηγίες είναι απλές και σαφείς, ο πελάτης θα κληθεί να επιλέξει το ποσό της πίστωσης που χρειάζεται και ακολουθώντας τον «υπολογισμό προσφοράς», να συμπληρώσει τα πεδία με τις προσωπικές πληροφορίες που απαιτούνται και να ανεβάσει τα απαραίτητα έγγραφα, να κατεβάσει τα προσωπικά έγγραφα και να πατήσει υποβολή αίτησης.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΨΗ

He was made for this

Μέγας Χορηγός

Υποστηρικτές

Τράπεζα Κύπρου

LYNCARS

Alumil

Moviestv

Χορηγός RED CARPET

Alpha C.K. ART GALLERY

2 ΜΑΡΤΙΟΥ

23:30 RED CARPET LIVE

3 ΜΑΡΤΙΟΥ

02:00 OSCARS® LIVE

18:30 RED CARPET

21:00 OSCARS®

Το κανάλι διατίθεται από τις συνδρομητικές πλατφόρμες CABLENET (Έθον 101) και CYTAVISION (Έθον 49)

MESIMVRIA
www.mesimvria.com

Πτώση κάτω από τις 1.600 μονάδες για το Χρηματιστήριο Αθηνών

Απώλειες 0,47% λόγω των πιέσεων σε αρκετούς δεικτοβαρείς τίτλους

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Έχασε τις 1.600 μονάδες ο Γενικός Δείκτης στο Χρηματιστήριο Αθηνών, έπειτα από εννέα συνεδριάσεις παραμονής του πάνω από αυτό το επίπεδο στήριξης (από τις 13 Φεβρουαρίου), λόγω των πιέσεων που ασκήθηκαν σε αρκετούς δεικτοβαρείς τίτλους, και κυρίως σε Τράπεζα Πειραιώς και Cenergy, τη στιγμή που το κλίμα και στις ευρωπαϊκές αγορές ήταν επιφυλακτικό εν μένω της επικρατούσας αβεβαιότητας σχετικά με τις γεωπολιτικές εξελίξεις και τις επιπτώσεις που αυτές θα έχουν σε πληθωρισμό και ανάπτυξη στην παγκόσμια οικονομία.

Στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.596,61 μονάδες με πτώση 0,47%, ενώ ο τίτλος διαμορφώθηκε στα 367,57 εκατ. ευρώ,

Ο τίτλος διαμορφώθηκε στα 367,57 εκατ. ευρώ, με τα 217 εκατ. εξ αυτών να είναι τζίρος στην Τράπεζα Πειραιώς.

με τα 217 εκατ. ευρώ εξ αυτών να είναι τζίρος στην Τράπεζα Πειραιώς. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 0,49% στις 3.907,37 μονάδες, ενώ με πτώση 0,88% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση στις 2.495,19 μονάδες. Με κέρδη 1,47% έκλεισε ο Titan και ακολούθησαν η Coca-Cola στο +0,90%, η ΔΕΗ στο +0,46% και η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή στο +0,40%. Στα μη τραπεζικά blue chips, με απώλειες 3,50% έκλεισε η Cenergy, άνω του 2% ήταν η πτώση σε ΕΥΔΑΠ, ΔΑΑ και Jumbo, ενώ το 1% ξεπέρασαν οι απώλειες σε Lamda Development, ΟΠΑΠ, Motor Oil, HELLENIQ ENERGY, Aegean, ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και Βιοχάλκο. Ο τραπεζικός δείκτης κατέγραψε απώλειες της τάξης

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε χθες κατά 0,49% στις 3.907,37 μονάδες, ενώ με πτώση 0,88% έκλεισε η μεσαία κεφαλαιοποίηση στις 2.495,19 μονάδες.

του 0,19% κλείνοντας στις 1.457,33 μονάδες λόγω των απωλειών στην Τράπεζα Πειραιώς, η οποία έκλεισε στο -3,97% και στα 4.5420 ευρώ καθώς πέρασε στην έναρξη της συνεδρίασης το πακέτο των 35 εκατ. μετοχών που πούλησε η Paulson & Co. Κατά τα άλλα, με κέρδη 1,46% έκλεισε η Eurobank, στο +0,99% η Optima Bank, στο +0,76% η Alpha Bank και στο +0,33% η Εθνική Τράπεζα.

Η συμπλήρωση εννέα συνεχόμενων ανοδικών εβδομάδων, με τις τράπεζες να υπεραποδίδουν κατά 50% σε σχέση με τον Γενικό Δείκτη από την αρχή του έτους, δημιουργεί προϋποθέσεις για καταγραφή μέρους των υψηλών βραχυπρόθεσμων κερδών κυρίως από τους

διεθνείς επενδυτές, όπως σημειώνει και ο Δημήτρης Τζάνας, σύμβουλος Διεύθυνσης στην Κύκλος ΑΧΕΠΙΕΥ. Οι ρευστοποιήσεις αφορούν ως επί το πλείστον τραπεζικούς τίτλους και συμπεριλαμβάνουν και τον μεγαλύτερο της Πειραιώς, Τζον Πόλσον.

Πάντως, κατά τον αναλυτή υπάρχουν πολλές θετικές ειδήσεις που μπορούν να στηρίξουν την πορεία του Χ.Α. το επόμενο διάστημα. Έπειτα από τα αποτελέσματα χρήσης 2024 που ανακοίνωσε η Πειραιώς τη Δευτέρα, οι ανακοινώσεις και των άλλων συστημικών τραπεζών που ακολουθούν αλλά και των υπολοίπων (Optima και Αττικής) αναμένεται να επιβεβαιώσουν το ευόινο των προοπτικών του τραπεζικού κλάδου για το

2025 και τα επόμενα έτη, όπως τονίζει. Ταυτόχρονα, αξιοσημείωτη είναι η αυξημένη συμμετοχή ελληνικών τίτλων στους δείκτες μεσαίας κεφαλαιοποίησης FTSE Russell, ενώ Chevron και HELLENIQ ENERGY σπεύδουν να εκμεταλλευθούν τους υδρογονάνθρακες του Ιουνίου προεξοφλώντας την υψηλή ζήτηση των επομένων ετών.

Ωστόσο δεν πρέπει να παραγνωρίζεται, όπως επισημαίνει, ότι οι ιστορικές γεωπολιτικές ανακατατάξεις που σημειώνονται διεθνώς είναι δυνατό να προκαλέσουν αυξημένη μεταβλητότητα στις αγορές, άρα και στο ελληνικό Χρηματιστήριο, όπου οι διεθνείς επενδυτές συμμετέχουν με το 60% των ημερήσιων συναλλαγών στο ξεκίνημα του 2025.

Μεικτά πρόσημα στις ευρωπαϊκές αγορές

Μεικτά ήταν η εικόνα χθες στα μεγαλύτερα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, τα οποία κατά τη διάρκεια των συναλλαγών τινώθηκαν χάρη σε δημοσιεύματα για το ενδεχόμενο σημαντικής αύξησης των αμυντικών δαπανών της Γερμανίας και στις επιδόσεις των τραπεζών και των ομίλων υπηρεσιών υγείας. Η εξέλιξη αυτή αντιστάθμιζε την κάμψη η οποία σημειώθηκε στις τιμές των μετοχών των ομίλων τεχνολογίας εξαιτίας του φόβου για επιπλέον εμποδία στην πρόσβαση της Κίνας σε ημιαγωγούς αμερικανικής κατασκευής.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με άνοδο 0,15%, με 0,11% στο Λονδίνο ο FTSE 100, με 0,63% και με 0,80% ο FTSE MIB στο Μιλάνο και ο IBEX στη Μαδρίτη αντιστοίχως, ενώ με -0,07% έκλεισε ο DAX στη Φρανκφούρτη και με -0,49% ο CAC 40 στο Παρίσι.

Ο βρετανικός τραπεζικός κολοσσός της HSBC και ο ισπανικός της Banco Santander αποδείχθηκαν οι σημαντικότεροι παράγοντες ενίσχυσης του κλαδικού δείκτη τους, ο οποίος τόνωσε στη συνέχεια και τον STOXX 600.

Ο τραπεζικός δείκτης βρισκόταν σε επίπεδα πρωτόγνωρα από τον Οκτώβριο του 2008 και μετά. Οι δε μετοχές των ομίλων υπηρεσιών υγείας είχαν κέρδη 1% χάρη στο ότι η δανέζικη φαρμακευτική Novo Nordisk ανήλθε 2,8% και η βρετανική Smith + Nephew κατά 6,1%, διότι οι ετήσιες πωλήσεις και τα κέρδη ξεπέρασαν τις προσδοκίες. «Είναι σαφές πλέον ότι στις χρηματιστηριακές πράξεις υπάρχει ένα αμυντικό κλίμα», επισημαίνει ο Στιβ Σόσνικ, υψηλόβαθμος αναλυτής της Interactive Brokers.

«Οι δείκτες των διεθνών χρηματιστηρίων γενικά και της Ευρώπης ειδικότερα, οι οποίοι δεν έχουν τόσο μεγάλη έκθεση στην υψηλή τεχνολογία, τα πηγαίνουν καλά». Χθες ανοδικά κινήθηκαν και οι τηλεπικοινωνιακές εταιρείες, των οποίων ο κλαδικός δείκτης ενισχύθηκε 1,2%, ενώ στην υψηλή τεχνο-

Με μικρές απώλειες 0,07% έκλεισε ο DAX στη Φρανκφούρτη.

Ενισχύθηκε το ευρώ λόγω των δασμών που εξετάζει ο Τραμπ.

λογία σημειώθηκαν παγκοσμίως μαζικές πωλήσεις. Η τιμή της μετοχής του ολλανδικού κολοσσού ASML, που κατασκευάζει εξοπλισμό παραγωγής ημιαγωγών, υποχώρησε 2,2%.

Οι μετοχές εταιρειών που σχετίζονται με την τεχνητή νοημοσύνη αποδυναμώθηκαν δραστικά, όπως της Schneider Electric και της Siemens Energy με πτώση 3,6% και 7,3% αντιστοίχως. Σύμφωνα με δημοσίευμα, η κυβέρνηση Τραμπ σχεδιάζει να σκληρύνει τους περιορισμούς αναφορικά με την πρόσβαση των κινεζικών εταιρειών σε αμερικανικούς ημιαγωγούς.

Χθες στην Ευρώπη ο κλάδος με τη σοβαρότερη κάμψη ήταν των εξορύξεων, εφόσον απώλεσε 1,8% του δείκτη του.

Τέλος, το ευρώ ενισχύθηκε αργά χθες προς το δολάριο κατά 0,36% στο 1,0499 δολάριο, λόγω των δασμών που εξετάζει η Ουάσιγκτον για τις γειτονικές χώρες.

REUTERS, BLOOMBERG

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%	(Σε δολάρια)
3M COMPANY	146,285	0,5533	
ALCOA CORP	34,48	-1,542	
ALTRIA GROUP	56,11	1,5566	
AMAZON COM	210,6598	-0,9638	
AMER EXPRESS C	294,69	-0,2842	
AMER INTL GROU	79,505	1,19	
AMGEN	315,46	1,8533	
APPLE INC	248,205	0,4472	
BANK OF AMERIC	43,955	-1,1359	
BAXTER INTL IN	35,775	1,9812	
BOEING CO	178,35	-0,8671	
BRISTOL MYERS	58,57	1,1921	
CATERPILLAR IN	341,5235	0,7682	
THE CIGNA GP O	311,49	3,4782	
CHEVRON	157,16	-0,4623	
CISCO SYSTEMS	64,235	1,5734	
CITIGROUP	78,385	-0,1974	
CERVERCAE	13,07	0,6934	
COCA-COLA CO	71,1501	0,7935	
COLGATE PALMOL	92,145	2,2584	
DANAOS CORP	82,56	-0,1331	
DIANA SHIPPING	1,85	2,7778	
DOW INC	39,395	0,8835	
DUPONT DE NMOU	81,83	0,0122	
GLBL X MR E	26,39	-0,3451	
ENERGY CP	84,77	-0,6097	
EXXON MOBIL	109,76	-1,3571	
FEDEX CORP	255,29	0,6902	
FORD MOTOR CO	9,465	1,2299	
INTL BUS MACHI	262,04	0,0649	
GENERAL DYNAMI	250,03	1,5268	
GE AEROSPACE O	198,7287	0,0094	
GOLDM SACHS GR	616,86	-1,4821	
HALLIBURTON CO	26,505	-0,8788	
THE HFTD INS O	115,94	1,8626	
HP INC	34,315	-1,0239	
HOME DEPOT INC	397,595	3,9682	
INTEL CORP	23,27	-4,1203	
JOHNSON JOHNSO	165,57	1,1176	
JPMORGAN CHASE	258,625	-1,0389	
LAZARD INC ORD	48,53	-1,4419	
MCDONALD'S COR	311,23	1,19	
MERCK & CO	90,965	-0,3342	
MICROSOFT CP	398,6	-1,3366	
3M COMPANY	146,3	0,5637	
MORGAN STANLEY	129,705	-0,2039	
NIKE INC CL B	81,22	1,1709	
NORFOLK SOUTHE	243,865	-0,0963	
PFIZER INC	26,615	-0,1313	
PROCTER & GAMB	172,8	1,3252	
ROCKWELL AUTOM	289,73	-0,991	
SCHLUMBERGER L	41,185	-0,8307	
SOUTHERN	89,79	1,0125	
STEALTH GAS	5,85	-1,6807	
UNISYS CORP	4,365	-2,567	
UNITEDHEALTH G	455,95	-1,2069	
US BANCORP	46,06	0,9866	

London/Λονδίνο			
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε πέννς)
ANGLO AMERICAN	2365,5	-2,689	
A.B.FOOD	1857,5	-2,96	
ADMIRAL GRP	2789	0,856	
ASHTED GRP	4742	-3,04	
ANTOFAGASTA	1730,04	-2,232	
AVIVA	506,8	1,074	
ASTRAZENECA	11934	1,359	
BABCOCK INTL	649,5	1,089	
BAE SVS.	1343	4,674	
BARCLAYS	299,3	-0,636	
BRAMER.TOB.	3021	0,332	
BERKELEY GRHL	3737,11258	-0,639	
BR.LAND	367	0,438	
BUNZL	3342	-1,485	
BP	441,1	-2,15	
BURBERRY GRP	1031	0,538	
BT GROUP	154,35	0,982	
COCACOLA HBC A	3358	0,959	
CARNIVAL	1672,5	-1,174	
CENTRICA	150,1	-1,225	
COMPASS GROUP	2781	0,072	
CAPITA GROUP	13,32	-0,745	
CRH	7834	-0,102	
DCC	5345	-0,744	
DIAGEO	2183	-1,114	
DIRECT LINE	266,4	0,528	
EXPERIAN	3828	1,027	
EASYJET	493,4	-0,122	
FRESNILLO	744	-2,507	
GLENCORE	318,95	-0,739	
GSK	1479,5	2,134	
HIKMA	2296	-0,347	
HAMMERSON	292,2	0,277	
HARGREAVES LAN	1099,0	0	
HSBC HLDGS.UK	8976	2,484	
INTL CONSOL AI	324,4	-1,563	
INTERCON. HOTE	9606	-0,928	
IMB.BRANDS	4046	-0,612	
INTERTEK GROUP	5230	-0,57	
ITV	74,7	-1,13	
JOHNSON MATTHE	1440	-0,895	
KINGFISHER	249,9	0,97	
LAND SECS.	579,5	0,524	
LEGAL&GEN.	238,8	0,505	
LLOYDS GRP	68,74	1,931	
MARKS & SP.	115	0,429	
MONDI	1227,5	-0,607	
NATIONAL GRID	978,4	0,307	
NEXT	9928	0,242	
PRUDENTIAL	710,4	-0,282	

Zurich/Ζυρίχη			
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ελβ. Φρ.)
ABB LTD N	48,97	-1,69	
RICHEMONT N	179,3	0,67	
GEBERIT NI	521,6	-0,27	
NOVARTIS N	100,72	2,35	
ROCHE HOLDING	299,3	0,4	
SGS N	95,72	-0,17	
SWATCH GROUP I	178,1	0,11	
ADECCO N	22,76	-2,4	
JULIUS BAER N	38,8	0,34	
GIVALDAN N	5980	-0,62	
NESTLE SA	89,02	1,41	
TRANSOCEAN N	0	0	
SWISSCOM N	506	0,5	
SWISS RE N	139,2	0,47	
UBS GROUP N	30,07	-0,13	
ZURICH INSURAN	588,8	0,79	

Frankfurt/Φρανκφούρτη			
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ευρώ)
ADIDAS N	245,1	-0,1	
ALLIANZ SE	326	2,9	
BASF SE	48,75	-0,25	
BAY MOT WERKE	85,68	2,3	
BEIERSDORF	125,9	-3,15	
BAYER N AG	22,64	0,365	
COMMERZBANK	20,24	0,15	
CONTINENTAL AG	69,42	-1,14	
DEUTSCHE BANK	20,105	0,385	
DT BOERSE N	246,3	1,5	
DT LUFTHANSA A	6,658	0,082	

Tokyo/Τόκιο			
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε γιέν)
AJINOMOTO	5942	0,49	
ASAHI GROUP HL	1773,5	0,68	
ASTELLAS PHARM	1494,5	1,98	
BRIDGESTONE CO	5944	-0,1	
CANON INC	5141	0,27	
CASIO COMPUTER	1255	0,92	
CITIZEN WATCH	893	0,68	
CREDIT SAISON	3559	-0,5	
DAIWA SEC GROU	1052,5	0,48	
SUBARU	2748	0,37	
FUJIFILM HOLDI	3010	-0,23	
FUJITSU	2942	-0,59	
HINO MOTORS	474,8	-2,47	
HITACHI	3837	-8,49	
HONDA MOTOR	1388,5	0,62	
IHI	8910	-2,62	
ISUZU MOTORS	1997,5	0,5	
KAWASAKI HVY I	7676	-2,37	
KAJIMA CORP	3135	0,03	
KEIO	3800	-0,71	
KOBE STEEL	1767	0,8	
KONICA MINOLTA	541,5	1,39	
JEKT	1153,5	0,13	
mitsub UFJ FG	1960,5	0,56	
mitsubishi COR	2589	8,76	
mitsubishi ELE	2383,5	0,82	
mitsubishi MOT	410,6	-2,28	
NEC CORPORATIO	14760	-2,25	
NIKON HLDG	2296	-0,15	
NIKON CORP	1550	1,04	
NISSUI CORP	1773,5	-0,07	
NISSAN MOTOR C	422	-8,02	
NOMURA HOLDING	992,9	-0,47	
NISSAN CHEMICA	4377	-0,52	
NIPPON PAPER I	1008		
OBAYASHI CORP	2014	0,62	
ODAKYU ELEC RA	1453	0,21	
OIL HOLDINGS	623,6	-0,65	
OSAKA GAS	3395	-0,61	
RICOH CO LTD	1623,5	5,32	
SECOM	5117	0,67	
SEVEN & I HLDG	2400	0,82	
SHARP CORP	976,9	1,76	
SHIMIZU CORP	1359	-3,21	
SHISEIDO	2709	0,69	
SONY GROUP COR	3797	-0,42	
SMFG	3869	-0,41	
SUMITOMO CHEM	344,7	-0,78	
SUZUKI	1691	2,92	
TAISEI CORP	6800	-1,55	
INDITEX	1644	-1,88	
TDK CORPORATIO	2576	1,1	
TOKIO MARINE H	5144	0,63	
TORAY INDUSTRI	989,3	-0,31	
TREND MICRO	11125	-0,22	
TOPY INDS LTD	2085	-0,29	
TORAY INDUSTRI	989,3	-0,31	
TOYOCO	963	-0,1	
TOYOTA MOTOR C	2710,5	0,17	
YAMAHA CORP	1087,5	-0,14	

Παρίσι			(Σε ευρώ)
	Χθες	Μετ.%	
ACCOR	46,79	0,49	
	175,50	0,41	
	20,07	1,29	
ALSTOM	37,55	1,21	
	72,11	1,45	
	32,69	1,49	
BOUYGUES	159,00	-2,51	
	12,90	-0,31	
	0,75	4,33	
CARPEMINI	15,73	0,61	
	69,52	-0,49	
	38,75	-1,77	
L'OREAL	347,75	0	
	684,20	-1,14	
	21,45	-0,23	
MICHELIN	33,03	-2,94	
	99,00	-0,2	
	271,20	-0,99	
PUBBLICIS GROUP	101,20	-2,46	
	48,62	-0,65	
	93,58	0,24	
SAINT-GOBAIN	104,10	0,7	
	231,05	-3,57	
	38,70	2,25	
SANOFI	73,75	-1,07	
	8,04	-0,8	
	189,35	1,97	
SABOTIRON	28,03	-0,71	

Παρίσι/Μαδρίτη			(Σε ευρώ)
	Χθες	Μετ.%	
ACCOR	51,15	1,1869	
	216,2	1,5023	
	10,88	0	
ALSTOM	113,9	1,2444	
	68,84	-1,4601	
	12,575	1,3704	
BOUYGUES	9,102	1,1333	
	6,574	1,9225	
	18,1	1,1173	
CARPEMINI	21,89	1,1085	
	12,63	2,934	
	42,5	0,7587	
DASSAULT SYSTEMS	10,62	-0,188	
	9,63	0,9011	
	13,88	0,8721	
L'OREAL	3,873	-1,5005	
	19,21	1,5328	
	51,96	0,2702	
PUBBLICIS GROUP	2,692	2,2796	
	10,58	0,2844	
	26,53	-1,155	
SAINT-GOBAIN	12,42	-0,7987	
	2,587	0,897	
	6,045	1,5113	
SANOFI	3,274	0,1836	
	4,304	1,5573	
	15,37	-0,5821	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.596,41	1.603,96	-7,55	-0,47%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.907,37	3.926,46	-19,09	-0,49%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	14.808,67	14.875,19	-66,52	-0,45%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.232,99	4.284,55	-51,56	-1,20%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.495,19	2.517,35	-22,16	-0,88%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	934,50	938,02	-3,52	-0,38%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	368,46	369,67	-1,21	-0,33%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΤΗΧ ESG	1.840,48	1.848,70	-8,22	-0,44%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	6.727,44	6.760,31	-32,87	-0,49%
FTSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.419,97	3.450,34	-30,37	-0,88%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.237,35	2.256,73	-19,38	-0,86%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	3.020,70	3.034,99	-14,29	-0,47%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.454,33	1.457,07	-2,74	-0,19%
FTSE/ΑΤΗΧ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.707,73	5.749,56	-41,83	-0,73%
FTSE/ΑΤΗΧ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	6.818,44	6.832,44	-14,00	-0,20%
FTSE/ΑΤΗΧ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.811,93	4.839,97	-28,04	-0,58%
FTSE/ΑΤΗΧ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.303,28	5.404,50	-101,22	-1,87%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	7.704,42	7.686,53	17,89	0,23%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7.444,87	7.478,45	-33,58	-0,45%
FTSE/ΑΤΗΧ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.297,02	5.377,84	-80,82	-1,50%
FTSE/ΑΤΗΧ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.305,60	5.324,10	-18,50	-0,35%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΟ)	332,000	3,75%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	4,542 -3,97%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	2,090	3,72%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	9,110 -3,50%
ΑΚΤΟΡ ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΚΟ)	5,380	1,51%	AUTOHELLAS (ΚΟ)	10,740 -2,54%
TITAN CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)	41,550	1,47%	JUMBO (ΚΟ)	26,740 -2,34%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2,510	1,46%	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4,100 -2,15%
ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	0,702	1,45%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	3,880 -2,14%
LOULIS FOOD INGREDIENTS (ΚΟ)	3,370	1,20%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	5,950 -2,14%
ΠΑΠΟΥΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	2,600	1,17%	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	1,048 -2,06%
ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	2,790	1,09%	ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛ. ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	8,800 -2,00%
ΚΤΗΜΑ ΝΑΖΑΡΙΔΗ (ΚΟ)	1,970	1,03%	CENTRIC ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,345 -1,99%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ				
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ			
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	216.747.114,62	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	3,79%	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	42.992.165,06	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	1,26%	
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	19.960.677,85	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,56%	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	12.774.484,89	ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,46%	
JUMBO (ΚΟ)	8.397.834,44	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,45%	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	6.599.284,04	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,33%	
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.142.823,09	JUMBO (ΚΟ)	0,23%	
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	5.241.112,58	CENTRIC ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,23%	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛ. ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	4.974.288,95	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	0,22%	
TITAN CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)	4.692.298,30	CAIRO MEZZ PLC (ΚΟ)	0,21%	

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ				
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	172	665	6.716	
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	1.587	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	172	665	5.129	
MSCI GREECE REBASED	0	0	0	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.229	55.232	387.255	
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	27	185	19.307	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	75	213	3.886	
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	27	124	13.915	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	252	19.454	154.484	
AUTOHELLAS (ΚΟ)	13	43	293	
ΑΒΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	0	0	134	
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	5	13	1.011	
Coca-Cola HBC AG (ΚΟ)	0	0	47	
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	7	12	113	
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	24	110	6.722	
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	8	48	2.143	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	40	358	8.586	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	118	5.366	18.205	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3	33	4.280	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	16	50	838	
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	18	171	11.467	
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	8	34	2.799	
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	60	243	5.022	
INTRAKAT (ΚΟ)	81	487	12.711	
JUMBO (ΚΟ)	4	26	423	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	56	319	7.835	
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	38	133	6.575	
MIG (ΚΟ)	0	0	235	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	42	270	6.697	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	118	1.228	18.546	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	21	55	1.089	
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	0	0	82	
ΟΤΕ (ΚΟ)	28	142	3.782	
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	133	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	1.034	25.571	45.934	
ΔΕΗ (ΚΟ)	67	396	23.161	
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	5	157	
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	0	0	25	
TITAN CEMENT (ΚΑ)	2	4	726	
VIOHALCO SA/ΝV (ΚΑ)	36	139	5.892	
Δικαιώματα σε Δείκτες	6	63	340	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	6	63	340	
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	225	
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	0	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	5	
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	0	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	50	
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	170	
Συνολική Δραστηριότητα	2.407	55.960	394.536	

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	297.203.224,49
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	8.397.834,44
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.399.772,96
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.142.823,09
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	5.298.625,64
ΠΟΛΥΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.241.112,58
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	5.131.757,88
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	5.054.893,00
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	4.692.298,30
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	4.203.303,81
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	3.604.588,98
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	2.282.616,44
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.715.620,64
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.340.793,58
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.085.659,85
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.084.373,32
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	944.482,31
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	623.601,06
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	603.596,47
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	490.537,19
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	414.037,07
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	401.068,47
ΤΡΟΦΙΜΑ	386.759,87
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	312.343,52
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	233.661,08
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	232.697,35
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	208.324,15

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	5,76	-1,2
CENER (CENERGY HOLDINGS SA)	9,44	-0,63
ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)	40,95	-1,68
ΕΕΕ (Coca Cola HBC)	40	2,04
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	14,9	-0,67
ΑΡΑΙΓ (AEGEAN AIRLINES)	11,12	-2,46
TENERGY (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	20	0
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	12,36	-1,75
ΟΡΤΙΜΑ (OPTIMA BANK)	14,12	0,57
ΔΑΑ (ΔΙΕΘΝ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘ.)	8,98	8,04
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,27	0,22
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	18,78	-0,63
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	36,76	-0,54
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	6,8	-2,72
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	2,13	-1,62
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1,8455	-2,35
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	27,38	-2
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	8,39	-2,98
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	4,73	-1,62
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	2,474	-0,4
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	7,86	-2,24
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	6,08	0,33
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	16,87	-1,58
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	22,26	-0,63
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	12,99	-2,55

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 25 Φεβρουαρίου 2025

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	4,7500	4,7700	4,7578	-0,2810	27.300	4,7600	4,7700	4,7600	0,00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	5,3400	5,4000	5,3748	-5,6400	37.526	5,3400	5,3600	5,3600	-0,74
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1,5850	1,6000	1,5921	-0,1020	29.935	1,5850	1,5900	1,5900	-0,63
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1520		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0485	0,0490	0,0489	0,0340	22.768	0,0480	0,0500	0,0490	0,00
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,7200	3,7400	3,7307	-0,9320	4.300	3,7000	3,7400	3,7200	-1,59

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	2,5800	2,5800	2,5800	-6,0000	111	2,5800	2,6800	2,5800	-2,27
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,2500		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0200	0,0220		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)	0,0560	0,0560	0,0560	0,0850	1.085	0,0560	0,0595	0,0560	0,00
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0145	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0540	0,0000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,4500		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ, Σ)	0,0270	0,0290	0,0288	-0,1180	6.112	0,0270	0,0300	0,0270	-10,00
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0345	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,2080		
ΚΕΛΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0100	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0040	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0030	0,0035		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0190	0,0000		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	0,0205	0,0205	0,0205	0,0500	11.000	0,0200	0,0205	0,0205	2,50
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ *	2,9400	2,9400	2,9400	-6,0000	1.993	2,9400	3,2800	2,9400	-2,00
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1000	0,1000	0,1000	0,1000	1.100	0,1000	0,0000	0,1000	1,01
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0500	0,0540		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7800	0,8000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						4,0000	4,6200		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,1780	0,0000		

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Στόχοι και επιπτώσεις της δασμολογικής πολιτικής των ΗΠΑ

Επιδεικνύοντας αποφασιστικότητα στην εκπλήρωση των προεκλογικών του δεσμεύσεων σχετικά με την πολιτική του «Πρώτα η Αμερική», ο πρόεδρος Τραμπ φαίνεται να εφαρμόζει μια πιο επιθετική στρατηγική στις εμπορικές σχέσεις των ΗΠΑ σε σύγκριση με τις αρχικές εκτιμήσεις. Από τις 4 Φεβρουαρίου επιβλήθηκε επιπλέον δασμός 10% στις εισαγωγές από την Κίνα, ενώ η απειλή για δασμούς 25% στις εισαγωγές από το Μεξικό και τον Καναδά αναβλήθηκε για τις 4 Μαρτίου, μετά τη συμφωνία για ενίσχυση της ασφάλειας των συνόρων και καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών. Επίσης, ο πρόεδρος Τραμπ ανακοίνωσε την πρόθεσή του για επιβολή ανταποδοτικών δασμών, υπέγραψε εκτελεστική εντολή για επιβολή δασμών 25% στις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου από τις 12 Μαρτίου και προειδοποίησε για επιπλέον δασμούς 25% σε εισαγωγές αυτοκινήτων, ημιαγωγών και φαρμακευτικών προϊόντων.

Οι δασμοί φαίνεται να αποτελούν στρατηγικό εργαλείο για την εξυπηρέτηση ευρύτερων στόχων εξωτερικής πολιτικής της κυβέρνησης των ΗΠΑ, όπως το μεταναστευτικό και τα ναρκωτικά. Αποσκοπούν παράλληλα στη μείωση του εμπορικού ελλείμματος και στοχεύουν σε συγκεκριμένα προϊόντα που συμβάλουν σημαντικά στο εμπορικό έλλειμμα ή θεωρούνται κρίσιμα για την εθνική ασφάλεια και εύλωτα σε αναταράξεις στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες. Επίσης, τα έσοδα από τους δασμούς θεωρούνται ως πιθανή πηγή φορολογικών εσόδων, η οποία θα μπορούσε να συμβάλει στη χρηματοδότηση μιας πιο

χαλαρής δημοσιονομικής πολιτικής.

Η εμπορική αβεβαιότητα παραμένει υψηλή και δεν αναμένεται να μειωθεί σύντομα, καθώς σημαντικά ερωτήματα παραμένουν αναπάντητα. Μεταξύ αυτών, πόσο διάστημα θα παραμείνουν σε ισχύ οι δασμοί και ποια θα είναι η αντίδραση των εμπορικών εταίρων; Ενδέχεται να αποδειχθούν προσωρινοί (π.χ. λόγω παραχωρήσεων από τους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ) ή να παραμείνουν για μεγάλο χρονικό διάστημα. Αν διατηρηθούν, οι χώρες που πλήττονται ενδέχεται να προσαρμοστούν στο νέο εμπορικό τοπίο, αναζητώντας νέους εμπορικούς εταίρους ή ενισχύοντας υπάρχουσες εμπορικές συμφωνίες για την ενδυνάμωση των συνεργασιών τους. Επίσης, χώρες που ωφελούνται από χαμηλότερους δασμούς από τις ΗΠΑ θα μπορούσαν να καταλάβουν μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς, παράγοντας τη δική τους οικονομική ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας. Ωστόσο, σε ένα αρνητικό σενάριο, οι δασμοί των ΗΠΑ μπορεί να αυξηθούν περαιτέρω ή να επεκταθούν. Οι χώρες που πλήττονται θα μπορούσαν να αντιδράσουν, προκαλώντας στη συνέχεια περαιτέρω κλιμάκωση των δασμών από τις ΗΠΑ, με τελική κατάληξη έναν εμπορικό πόλεμο αντιποίνων. Σε αυτή την περίπτωση, η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα θα επιβραδυνόταν σημαντικά, ενώ οι πληθωριστικές πιέσεις ενδοσκομμένες να εντεινόνταν, δημιουργώντας δύσκολες συνθήκες για τις κεντρικές τράπεζες ως προς τις επόμενες κινήσεις νομισματικής πολιτικής.

EUROBANK RESEARCH

Ζημιές κατέγραψε την Τρίτη το ΧΑΚ

Ζημιές κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε πτώση σε ποσοστό 0,58%, κλείνοντας στις 227,73 μονάδες. Επίσης, πτώση

Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε πτώση σε ποσοστό **0,58%**, κλείνοντας στις **227,73 μονάδες**.

0,59% παρουσίασε ο Δείκτης FTSE/CySE 20, κλείνοντας στις 138,16 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στις €564.107,38.

Όλοι οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες έκλεισαν με ζημιές. Η Κύρια και Εναλλακτική Αγορά, σε ποσοστό 0,59% και 0,61% αντίστοιχα, οι Επενδυτικές Εταιρείες με

απώλειες 0,66% και τα Ξενοδοχεία 0,38%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου με €201.694,38 (πτώση 0,74% - τιμή κλεισίματος €5,36). Ακολούθησαν οι μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας με €129.888,70 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €4,76), της Woolworth (Cyprus) Properties με €81.987,87 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,218), της Δήμητρα Επενδυτική με €47.660,31 (πτώση 0,63% - τιμή κλεισίματος €1,59) και της Τοιμεντοποιίας Βασιλικού με €46.711,32 (πτώση 1,06% - τιμή κλεισίματος €3,74).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, τρεις κινήθηκαν ανοδικά, εννιά καθοδικά και πέντε παρέμειναν αμετάβλητες.

Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 144.

Κέρδη 235,9 εκατ. για το «Ελευθέριος Βενιζέλος» το 2024

Σε αύξηση κεφαλαίου έως 240 εκατ. ευρώ προχωράει ο ΔΑΑ

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Την επίταχυνση του επενδυτικού προγράμματος για την αύξηση της δυναμικότητας του αεροδromίου «Ελευθέριος Βενιζέλος» στα Σπάτα ανακοίνωσε η εισηγμένη παραχωρησιούχος «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών». Η εταιρεία διαχείρισης του μεγαλύτερου αεροδρομίου της χώρας κατά τη χρήση του 2024 σημείωσε αύξηση κύκλου εργασιών 10,2%, στα 665,5 εκατ. ευρώ από 603,7 εκατ. ευρώ το 2023, προσαρμοσμένα κέρδη EBITDA 424,8 εκατ. αυξημένα κατά 15,7% και κέρδη μετά από φόρους ύψους 235,9 εκατ. (+ 1,9%). Περαιτέρω ανάπτυξη της επιβατικής κίνησης, με μονοψήφιο ποσοστό ανόδου, αναμένεται και το 2025.

Σύμφωνα με το management της εταιρείας, στη βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων της πέρυσι συνέβαλαν τόσο η αύξηση της επιβατικής κίνησης κατά 13,1% όσο και η βελτίωση της εμπορικής εκμετάλλευσης. Έτσι η διοίκηση θα προτείνει στη γενική συνέλευση των μετόχων τη διανομή του συνόλου των καθαρών κερδών του 2024, που αντιστοιχεί σε μικτό μέρισμα 0,78 ευρώ ανά μετοχή.

Παράλληλα, ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών για να χρηματοδοτήσει τις επενδύσεις αναβάθμισης του αεροδρομίου ανακοίνωσε και αύξηση κεφαλαίου ύψους έως και 240 εκατ. ευρώ, η οποία με τη σειρά της θα πραγματοποιηθεί μέσω ενός προαιρετικού προγράμματος επανεπένδυσης μερίσματος (Scrip Dividend)

έως 100 εκατ. ευρώ από τα κέρδη του 2024 και επιπλέον έως 140 εκατ. ευρώ από τα κέρδη των επόμενων τριών ετών. Δηλαδή οι υφιστάμενοι μέτοχοι μπορούν να λάβουν ένα μέρος του μερίσματος τους για το 2024, αλλά και κατά τα επόμενα τρία χρόνια σε μετοχές.

Σύμφωνα με πληροφορίες της αγοράς, το σύνολο των βασικών μετόχων της εταιρείας αναμένεται να δηλώσει συμμετοχή στο πρόγραμμα Scrip Dividend, καθώς οι νέες επενδύσεις που θα χρηματοδοτήσει αυξάνουν τα προβλεπόμενα κέρδη και τις ταμειακές ροές, δημιουργώντας πρόσθετη αξία. Υπενθυμίζεται πως η Avialliance GMBH ελέγχει το 50% του μετοχικού κεφαλαίου και το Υπερταμείο το 25,5%, ενώ το υ-

Η περυσινή χρονιά έκλεισε με την επιβατική κίνηση του αερολιμένα Αθηνών να σημειώνει ιστορικό ρεκόρ, 31,85 εκατ. επιβατών.

πόλοιπο βρίσκεται στην ελεύθερη διασπορά, η οποία έχει επίσης δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα Scrip Dividend.

Το πρόγραμμα επέκτασης του αεροδρομίου αποφασίστηκε λαμβάνοντας υπόψη και την ισχυρή ανάπτυξη της επιβατικής κίνησης, που το 2024 σημείωσε νέο ιστορικό ρεκόρ έχοντας στόχο την ε-

πίτευξη της δυναμικότητας εξυπηρέτησης 33 εκατ. επιβατών ετησίως νωρίτερα του αρχικού σχεδιασμού και απόθετο στόχο τα 40 εκατ. επιβάτες έως το 2032.

«Η επίταχυνση της επέκτασης του αεροδρομίου θα δημιουργήσει σημαντική αξία για τους μετόχους μας, εξασφαλίζοντας ενισχυμένες αποδόσεις από τις αεροπορικές δραστηριότητες μέσω της σταδιακής αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει την εταιρεία, καθώς και ταχύτερη αξιοποίηση των προοπτικών των μη αεροπορικών δραστηριοτήτων», υπογραμμίζει ο CEO του Διεθνούς Αερολιμένα Γιάννης Παράσχης. Το 2024 έκλεισε με την επιβατική κίνηση του «Ελ. Βενιζέλος» να σημειώνει ιστορικό ρε-

κόρ, 31,85 εκατ. επιβατών και ποσοστό αύξησης 13,1% σε σχέση με το 2023, καταγράφοντας την καλύτερη επίδοση σε σχέση με τα περισσότερα από τα μεγάλα αεροδρόμια της Ευρώπης. Οι επιβάτες εσωτερικού και εξωτερικού ξεπέρασαν τα επίπεδα του 2023 κατά 7,3% και κατά 15,7% αντιστοίχως. Η Αθήνα συνδέθηκε πέρυσι απευθείας μέσω τακτικών δρομολογίων με 157 προορισμούς-πόλεις (156 το 2023) σε 55 χώρες (57 το 2023), που εξυπηρετήθηκαν από 68 αεροπορικές εταιρείες (66 το 2023). Αναφορικά με τις εμπορικές δραστηριότητες, το αεροδρόμιο στα τέλη του 2024 είχε σε ισχύ 73 εμπορικές συμβάσεις με ένα ευρύ χαρτοφυλάκιο που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, 23 επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, 5 εστιαστές, 15 παροχής υπηρεσιών προς τους επιβάτες και μία εταιρεία δραστηριοποιούμενη στον χώρο των media και της διαφήμισης.

Πρόκειται για 157 καταστήματα, συμπεριλαμβανομένων 72 εμπορικών, 51 εστιαστές και 34 παροχής υπηρεσιών, που κάλυπταν συνολικά πάνω από 13.600 τετραγωνικά μέτρα. Το συνολικό ποσοστό πληρότητας των εμπορικών χώρων άγγιζε το 99%. Υπενθυμίζεται ότι εκτός από τους χώρους στάθμευσης, η εταιρεία εκμεταλλεύεται και το εμπορικό πάρκο που εκτείνεται σε περίπου 52.100 τετραγωνικά μέτρα μεϊκτής δομημένης επιφανείας και φιλοξενεί brands, όπως τα IKEA, Leroy Merlin, Factory Outlet, «Κωτσόβολος», Πλαίσιο, Intersport και Holland & Barrett.

Η Ελλάδα έχει χτίσει ένα ελκυστικό brand name για τους επενδυτές

Με την οικονομία να υπεραποδίδει τα τελευταία χρόνια, ενώ απολαμβάνει πολιτική σταθερότητα, κάτι πολύ σπάνιο στις μέρες μας, η Ελλάδα έχει χτίσει ένα brand name που ανοίγει πόρτες και κάνει τους επενδυτές και τις διεθνείς εταιρείες να την ακολουθούν, επισημαίνει χαρακτηριστικά η Axia Research. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση μιας σειράς κρίσεων επέτρεψε στη χώρα να ενισχύσει το περιφερειακό της προφίλ, «παγιώνοντας» το επενδυτικό story, όπως προσθέτει.

Πιο αναλυτικά, όπως αναφέρει ο οίκος, η ελληνική οικονομία, παρά το δύσκολο παγκόσμιο περιβάλλον, τα τελευταία χρόνια έχει επιδείξει αξιοσημείωτες επιδόσεις και αναμένεται να διατηρήσει μια ισχυρή αναπτυξιακή τροχιά, υπεραποδίδοντας του μέσου όρου της Ευρωζώνης μεσοπρόθεσμα. Οι λόγοι για αυτήν την απόδοση ήταν και είναι απλοί, τονίζει ο επενδυτικός οίκος: η εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και μια φιλική προς την αγορά προσέγγιση. Βέβαια, δεν είναι αλόβητη από το εξωτερικό περιβάλλον, όπως προσθέτει. Πολλοί από τους κύριους Ευρωπαίους εμπορικούς εταίρους της Ελλάδας αντιμετωπίζουν εμπόδια, ενώ οι παγκόσμιες εμπορικές εντάσεις παραμονεύουν και οι γεωπολιτικές ανησυχίες επιμένουν. Ωστόσο, η Axia υποστηρίζει ότι η Ελλάδα έχει τους δικούς της ξεχωριστούς «οδηγούς» που θα επιτράψουν στην οικονομία να έχει καλές επιδόσεις τα επόμενα χρόνια. Σε αυτό το πλαίσιο, ο οίκος υπογραμμίζει τις συνεχιζόμενες ενέργειες της κυβέρνησης για την ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος, στηρίζοντας την εμπιστοσύνη των καταναλωτών σε μια οικονομία που η κατανάλωση αντιπροσωπεύει το 70%

του ΑΕΠ. Ωστόσο, ο βασικός μοχλός ανάπτυξης είναι η επίταχυνση των επενδύσεων από τις εισροές ξένων άμεσων επενδύσεων, που ενισχύονται από τα κονδύλια της Ε.Ε. για την περίοδο 2021-27 εκτιμάται ότι θα κινητοποιήσουν επενδύσεις άνω των 100 δισ. ευρώ, ενώ το ελληνικό ΑΕΠ ανέρχεται σε 220 δισ. ευρώ. Ωστόσο, μόνο

Η ελληνική οικονομία τα τελευταία χρόνια έχει επιδείξει αξιοσημείωτες επιδόσεις και αναμένεται να διατηρήσει μια ισχυρή αναπτυξιακή τροχιά.

ένα κλάσμα αυτών των κεφαλαίων έχει ήδη φτάσει στην οικονομία: εστιάζοντας στο RRF, η Ελλάδα έχει λάβει 18,2 δισ. ευρώ επί συνόλου 36 δισ. ευρώ, αλλά μόνο το ένα τρίτο αυτών έχει ήδη φτάσει στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων.

«Πώς μεταφράζονται τα παραπάνω σε επενδυτικό ενδιαφέρον;». Όπως τονίζει ο οίκος, αυτό αντικατοπτρίζεται στην πολύ ισχυρή δραστηριότητα στην ιδιωτική αγορά και στις ισχυρές προοπτικές του Χρηματιστηρίου. Οσον αφορά την ιδιωτική αγορά, η Axia επισημαίνει πως υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για συμφωνίες, ειδικά από ξένες εταιρείες και επενδυτές. Αυτό ισχύει για όλα τα τμήματα της αγοράς και, κυρίως, σε υψηλές αποτιμήσεις.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Deloitte.

Καινοτομία μέσω της μάθησης

Αναπτύξτε τις προσωπικές και επαγγελματικές σας δεξιότητες

© 2025 Deloitte Limited

Deloitte
Academy

Σαρώστε
για να μάθετε
περισσότερα

